

Årsredovisning 2021
Region Västmanland

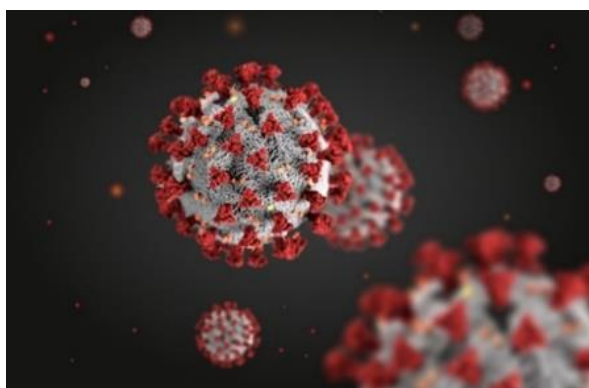
Innehåll

Året i korthet	3
Ett år med toppar och dalar – 2021	5
Ett fram och tillbaka-år	6
Styrning och uppföljning av regionens verksamhet ..	7
Översikt och samlad bedömning av måluppfyllelse ..	8
Översikt fullmäktigeuppdrag.....	9
Översikt över verksamhetens utveckling	10
Region Västmanlands organisation.....	11
Region Västmanlands samlade verksamhet	12
Viktiga förhållanden för resultat och ställning.....	13
Händelser av väsentlig betydelse	14
Förväntad utveckling	16
Nöjda invånare i en attraktiv region	17
En god och jämlik hälsa.....	21
En effektiv verksamhet av god kvalitet	25
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	38
En stark och uthållig ekonomi	45
Bolag, nämnder och samverkansorgan	55
Driftredovisning	60
Investeringsredovisning	61
Resultaträkning	63
Kassaflödesanalys.....	63
Balansräkning.....	64
Noter	65
Redovisningsprinciper.....	69
Revisionsberättelse 2021 för Region Västmanland .	72
Det här är Region Västmanland	73

Året i korthet

Pandemi även 2021

Året vi lämnat bakom oss hade hopp om en början på slutet för covid-19, men pandemin kom tillbaka i en andra och tredje våg. Men genom att förstärka IVA-kapaciteten har det varit möjligt att både ta hand om covid-19-patienter samt bedriva normal operationsverksamhet.

Vaccinationerna kom igång och har löpt på bra utifrån tillgången till vaccin. Vaccinationstäckningen i gruppen 65 år och äldre är mycket god i Västmanland där 92% är vaccinerade med två doser. Andelen personer äldre än 16 år som fått två doser är 79%. Regionen utnyttjar den av Folkhälsomyndigheten upphandlade tjänsten för PCR provtagning med egenprovtagning drive-in, apotek och hemleveranser där kapaciteten i stort varit god.

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer har regionen haft fortsatta åtgärder för att undvika smittspridningen i samhället. Resandet med allmän kollektivtrafik har fortsatt att ligga på en låg nivå. Det är relaterat till rekommendationen att resa endast om man måste, samt att arbete och undervisning fortsatt sker på distans. Pandemin har fortsatt att präglats tillvaron för regionens medarbetare, särskilt inom vården.

Under året har även flera forskningsprojekt startat med fokus på covid-19 pandemin.

Effekterna av pandemin på hälso- och sjukvård

Trots rådande pandemiläge har tillgängligheten inom specialistvården förbättrats. För besök är värdena tillbaka till de nivåer som rådde före pandemin. Antalet väntande till operationer har minskat och är endast något fler än före pandemin. Inom primärvården är tillgänglighetsvärdena något lägre,

vilket kan relateras till arbetet med pandemihanteringen. De digitala vårdmötena har ökat i alla verksamheter inom primärvården.

Sala sjukhus – försäljning och nybyggnation

Försäljningen av sjukhuset i Sala har slutförts under perioden. Arbetet med den nya sjukvårdsbyggnaden i Sala fortskrider enligt plan och budget. Den nya sjukvårdsbyggnaden kommer att ge Sala mer verksamhet på en halverad yta, högre tillgänglighet och robusthet, fler vårdplatser samt en rehabassäng.

Storsatsning på regionaltågstrafiken i Mälardalen

I en del av storsatsningen på regionaltågstrafiken i Mälardalen, utökade Mälartåg, där Region Västmanland är en av delägarna, tågtrafiken med flera avgångar på sträckan mellan Sala, Västerås, Kolbäck och Eskilstuna.

Västmanland lyfts i internationell kampanj

Västmanländska Norberg lyfts i en internationell kampanj. I samarbete med Visit Sweden vill Region Västmanland genom turismorganisationen Västmanland Turism välkomna både utländska och svenska turister till Norberg och andra platser i länet.

Västmanlands företagsklimat förbättras

Fem av länets kommuner klättrar på ranking av företagsklimatet under året. I Västmanland är det kommunerna Skinnskatteberg och Sala som förbättrat sig med flest placeringar. Länets högsta placering har Hallstahammars kommun.

Miljöpriset 2021

Årets miljöpris tilldelas Hjälpmedelscentrum. Priset delas ut för deras nya idé om att rekonditionera och återanvända försålda hjälpmedel, där verksamheten främjar cirkularitet och bidrar till positiva effekter

på såväl miljö och klimat som ekonomi. Genom sitt nytänkande bidrar Hjälpmedelscentrum till måloppfyllelsen av cirkulära materialflöden enligt regionens miljöprogram.

Världsunik studie i Västmanland

Världsunik studie i Västmanland: Psykologisk behandling via telefon gav minskad depression hos äldre under pandemin.

Pandemiisolerade äldre som mår bättre psykiskt och är mer aktiva – tack vare fyra telefonsamtal med psykolog. Det blev resultatet av en världsunik pilotstudie i Region Västmanland. Studien är ett internationellt samarbete med forskare från Australien och Tyskland, och är den första i sitt slag att studera telefonbaserad psykologisk behandling mot depression hos äldre under en pandemi.

Kraftsamling för grön omställning i industrin

Ett konsortium i Östra Mellansverige och Stockholm etablerar sig som en nationell och internationell hub inom energi och mobilitet med särskilt fokus på tunga transporter. Syftet är att driva på elektrifiering och grön omställning.

I konsortiet ingår initialt Mälardalens universitet ABB, Bombardier, Epiroc, Hitachi ABB Powergrids, Innoenergy, Northvolt, Scania, Svealandstrafiken, Volvo Construction Equipment, RISE, Uppsala universitet, Region Västmanland och Västerås stad. Satsningen visar på kraften när region, kommun, högskola, företag och partners i akademi, institut och regioner samlas i en gemensam riktning. Tillsammans kan stora kliv i den gröna omställningen tas. Kraftsamlingen är även viktig för omstarten av samhället och industrin efter covid-19.

Stöd för hållbar omställning i näringslivet

Region Västmanland växlar upp stödet för hållbar omställning i näringslivet. Med projekt "Omställning

Västmanland" ska regionen i dialog med näringslivsfrämjande aktörer stötta länets företag att integrera hållbarhet i sina verksamheter. Syftet är att stärka förmågan att arbeta för en hållbar utveckling i länets näringsliv. Projektet pågår till september 2022.

Utvecklingsstipendium 2021

Följande tre förbättrings- och utvecklingsarbeten har erhållit hälso- och sjukvårdens stipendium:

Mottagningen för tidiga insatser (MTI) där genom multiprofessionell samverkan mellan berörda verksamheter nya arbetssätt har utvecklats som innebär höjd kvalitet.

Operationskliniken i Västerås – Simuleringsgrupp där genom medicinsk simulering av akuta händelser medarbetare har ökat sina kunskaper i teamarbete och Crisis Resource Management, CRM.

Ortopedkliniken där genom utbildning och gemensam utveckling mellan kliniker kompetensen har ökat, vilket har möjliggjort att barn som tidigare endast har kunnat opereras på universitetssjukhus nu kan opereras i Västerås.

Säkerhetsnålen 2021

2021 års patientsäkerhetspris "Säkerhetsnålen", har tilldelats Bäckebottengruppen Förlossningen/BB Kvinnokliniken, Västmanlands sjukhus. Priset delades ut med motiveringen att kliniken arbetar för att den födande kvinnan ska känna sig trygg med att medarbetarna på förlossningen i Västerås arbetar kunskapsbaserat, förebyggande och individbaserat för en säker vård.

Årets hälsofrämjande arbetsplats 2021

Logopedmottagningen har utsetts till vinnare av regionens arbetsmiljöpris Årets hälsofrämjande arbetsplats 2021. Med motiveringen att arbetsplatsen har återkommande goda resultat på medarbetarundersökningen och lätt att rekrytera den kompetens som behövs.

Ett år med toppar och dalar – 2021

Även år 2021 har dominerats av pandemin, med två vågor av kraftig smittspridning. Vaccinationerna kom igång i början av året och viljan att vaccinera sig var stor. Förhoppningen var därmed att pandemin skulle avta. Flera mutationer av viruset, vågor av smittspridning och en obenägenhet hos delar av befolkningen att vaccinera sig har bidragit till att pandemiläget pendlat mellan toppar och dalar under året. Arbetet med att få fler att välja att vaccinera sig för att skydda sig själva och andra pågår fortfarande.

Pressen har tidvis varit stor. Vårdens medarbetare har behövt klara av både den löpande vården och den som blivit uppskjuten på grund av pandemin. Vi har som organisation lyckats hitta nya arbetssätt för att klara våra uppgifter och samtidigt skydda varandra från smittspridning. Många fysiska möten blev istället digitala, vilket blev en möjliggörare. Digitala patientmöten har ökat i både vår egen primärvård och specialistvården. Samtidigt fortsätter västmanlänningarnas användande av de privata digitala vårdbolagens appar vilket ökar regionens kostnader.

Det är glädjande att samarbetet med länets kommuner har stärkts. Patientsäkerheten ökar och samverkan underlättas av att flera kommuner valt att ansluta sig till regionens journalsystem.

Omställningen inom kollektivtrafiken har varit snabb och effektiv. Bussarnas framdörrar stängdes för att skydda förarna från smitta och biljettavläsarna flyttades till en av bakdörrarna. Många aktörer inom kulturområdet lyckades med omställning genom devisen "vi ställer inte in, vi ställer om". Även inom denna verksamhet har nya kreativa digitala lösningar vuxit fram.

Våren 2021 genomfördes en folkomröstning i Västerås om flygplatsen skulle läggas ned eller bevaras. En stor majoritet av de som deltog i omröstningen ville ha flygplatsen kvar. Efter en förfrågan om medfinansiering av flygplatsen från Västerås stad startade ett arbete mellan kommunen och regionen. En avsiktsförklaring undertecknades av Region Västmanland och Västerås stad. För regionens del handlar engagemanget i Nya Västerås flygplats framförallt om vårt regionala utvecklingsansvar, katastrof- och beredskapsfrågor samt ambulansflygtransporter. Regionfullmäktige beslutade i februari 2022

att regionen går in som hälftenägare i flygplatsen från och med 1 april 2022.

Region Västmanland har under flera år uppnått en "God ekonomisk hushållning" med ett resultat motsvarande minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag, så även år 2021. Det har bidragit till en i grunden god ekonomisk ställning. Årets resultat enligt balanskravet uppgår till 468 miljoner kronor och det betyder att regionen med god marginal överträffar det långsiktiga finansiella målet. Budgeterat balanskravsresultat var 180 miljoner kronor. Överskottet kan i stor utsträckning förklaras av de utökade pandemirelaterade statsbidragen och högre skatteintäkter än förväntat. Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 1 292 miljoner kronor vilket, förutom en gynnsam börsutveckling, är resultatet av en god finansförvaltning. Det goda resultatet underlättar finansieringen av Nytt Akut-sjukhus Västerås (NAV) och bidrar till en lägre andel lån.

Med tanke på läget i världen och framförallt i Ukraina så önskar jag innerligt att kriget ska få ett snabbt slut och att vi kan komma in i en mer normal situation.

Jag vill avslutningsvis tacka för alla år som jag har haft uppdrag som landstings- och regionråd, och de år jag har haft förmånen att verka som landstingsstyrelsens och regionstyrelsens ordförande. Det har varit många fantastiska år men allt har ett slut. Jag vill rikta ett stort tack till alla våra medarbetare och uppdragstagare för era insatser under det gångna året och det fantastiska arbete ni utfört. Jag vill även passa på att önska alla som kommer att vara aktiva inom regionpolitiken efter valet ett stort lycka till.

Denise Norström (s)
Regionstyrelsens ordförande

Ett fram och tillbaka-år

Det gångna året präglades av att skifta mellan hopp och frustration, mellan snabb omställning för covid-hantering och sedan återgång till det normala - för att sedan återigen hamna i virusets svårhanterliga grepp. Hur tröttsamt och trööstlöst det än kändes ibland har vi ändå lärt oss att förhålla oss till att pendla mellan normal verksamhet, utveckling av densamma och att snabbt ställa om för att mer akut hjälpa dem vi är till för – västmanlänningarna. Det i sig är en kompetens och erfarenhet vi kommer ha nytta av framöver. Till exempel vad gäller utvecklingen i Ukraina, som i skrivande stund, säkerligen kommer att kunna påverka vår verksamhet.

Jag har sett mycket positivt under året som gått: en samvaro och stort engagemang, korta beslutsvägar, lösningsfokus, ett lugn när vi etablerat arbetssätt som fungerar, en stolthet över allt som vi åstadkommit. Det finns energi och kraft i att lösa svåra uppgifter tillsammans. Alla har bidragit, både kärn- och stödverksamheter. Igenom hela krisen har det funnits en stark drivkraft som kommer ur vårt uppdrag att hantera viktiga samhällsfunktioner och göra det bästa för västmanlänningarna. Att hantera vaccinationen under året var en stor kraftsamling- och ansträngning för organisationen. Tack vare den har samhället ändå i långa perioder kunnat fungera.

Det är stronglyt att klara det, men det tär på krafterna och vi ser och vet att många är trötta, samtidigt som behovet av våra tjänster inte avtar. Vi har varit extremt uthålliga och verkat ibland på gränsen till vår förmåga, men hittills har vi klarat det – tack vare lojala och kunniga medarbetare och chefer, som varje dag bidrar med kompetens och engagemang.

Även om pandemin tar kraft så har vi ändå ett bra driv i många utvecklingsfrågor. Det pågår stora förändringar inom våra verksamheter som leder till en framtid som innebär att vi ska arbeta på nya sätt och då behöver vi som medarbetare vara rustade och ha energi att vara med på denna resa. Det är en utmanande och spännande resa som innehåller förflyttningen till nära vård och byggande av ett nytt akutsjukhus (när jag skriver detta har regionfullmäktige gett klartecken till första etappen).

Vi är fortsatt inne i vår digitaliseringsresa och att stärka den regionala utvecklingen. I den senare är samarbetet med kommunerna mycket värdefullt och centralt.

För kollektivtrafiken har det också varit ett år med ryckighet, givet olika restriktioner. Utmaningen är och kommer fortsatt att vara att återvinna alla resenärer och att få fler att välja kollektivtrafik som färdssätt. Det kräver ett "långsiktigt lugn" i den fortsatta planeringen och utvecklingen samt nya investeringar i exempelvis tågtrafik.

Regionens roll för att verka för ett mer hållbart samhälle blir allt tydligare. Hållbarhet är en integrerad del av verksamheten. Klimatfrågan är högt på agendan i samhället liksom social hållbarhet. Och som arbetsgivare måste vi, mitt i allt utvecklingsarbete, säkra ett hållbart och hälsosamt medarbetarskap. Vi behöver ha fortsatt fokus på medarbetarnas mående som en förutsättning för att de på bästa sätt ska kunna bidra med energi och framtidstro på arbetet men också få må bra utanför arbetet.

Den kanske största utmaningen för alla aktörer i länet är kompetensförsörjningen. Den inrymmer inte bara att kunna säkra att länets företag och offentlig sektor kan rekrytera de medarbetare som behövs framöver. Ytterst handlar det om att säkra att våra barn och ungdomar fångas upp i utbildningsinsatser, korta eller långa, med praktisk eller akademisk inriktning. Att vi lyckas innebär inte bara att vi får invånare som har självförtroende och kan styra sin egen framtid utan också att vi motverkar ohälsa som kommer med utanförskap.

Jag vill rikta ett stort, stort tack till chefer, medarbetare, förtroendevalda och alla samarbetspartners för deras bidrag till regionens arbete under 2021.

Anders Åhlund
Regiondirektör

Styrning och uppföljning av regionens verksamhet

Årsredovisning 2021 följer upp och beskriver hur regionen som helhet¹ uppfyllt de mål och uppdrag som beslutades i Regionplan 2021-2023.

Den formella förvaltningsberättelsen omfattar innehållet på sidorna 7-54.

Målstyrning

I regionplanen beslutar regionfullmäktige om inriktning, mål, strategier och ekonomiska ramar. För att förverkliga den politiska viljan använder regionen målstyrning som styrmetod.

Fem övergripande målområden har varit utgångspunkt för styrningen och de aktiviteter som planerades och genomfördes under verksamhetsåret 2021. Sedan 2020 används också specificerade uppdrag som del i målstyrningen.

Regionplanens fem målområden:

- Nöjda invånare i en attraktiv region
- En god och jämlik hälsa
- En effektiv verksamhet av god kvalitet
- Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare
- En stark och uthållig ekonomi

Uppföljning

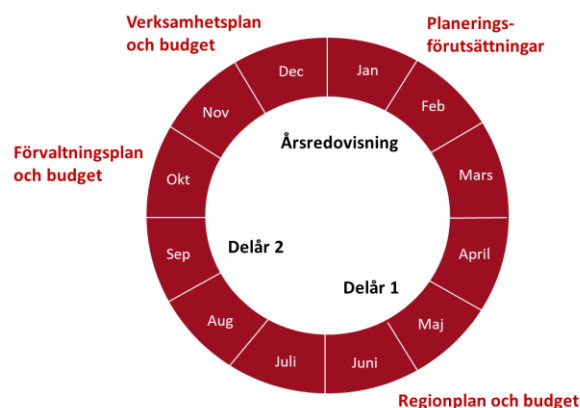
Årsredovisningen är ett kunskapsunderlag i styrningen av regionen. Den ger återkoppling till fullmäktige och länets invånare om hur väl beslutade mål och uppdrag har utförts, och resultaten används också i planeringen framåt.

Beskrivningarna är i huvudsak regionövergripande och tar avstamp i ett befolknings- och finansiärperspektiv utifrån fullmäktiges ansvar för helheten. Mer specificerade beskrivningar av förvaltningars och verksamheters aktiviteter och resultat finns i deras egna årsredovisningar.

Internkontrollplan upprättas av respektive nämnd/styrelse och resultat av kontrollmoment följs upp årligen och rapporteras i samband med delårsrapport 2.

¹ Regionen som helhet (koncern) omfattar alla delar regionen ansvarar för och finansierar. Se avsnitt om organisation med grafiska scheman.

Planerings- och uppföljningsdokument

- Planeringsdokument • Uppföljningsdokument

Så redovisas utfallet

På följande sidor redovisas 2021 års utfall inom de olika målområdena. Allra först finns en övergripande sammanställning av måluppfyllelsen inom samtliga fem målområden liksom av de specificerade uppdragen.

Därefter redovisas, målområde för målområde, utfallet för både mål, indikatorer och uppdrag. I en inledande målmatris finns en sammanställning i tabellform, där utfallet visualiseras med hjälp av "trafikljus" med följande innebörd:

- Grönt = utveckling i önskad riktning
- Gult = oförändrad eller otillräcklig utveckling
- Rött = utveckling i oönskad riktning
- ⊗ = Mätning ej genomförd

Färgsättningen bygger på en samlad bedömning av utfallet på bakomliggande indikatorer och eventuella andra betydelsefulla faktorer i arbetet med att nå målen.

Inom varje målområde kommenteras mål och indikatorer, både vad gäller 2021 års utfall och i relation till föregående år. Uppdragen kommenteras baserat på utfall 2021.

Översikt och samlad bedömning av måluppfyllelse

Nöjda invånare i en attraktiv region	
Invånarna ska ha förtroende för regionens tjänster	Gul
Tillväxten ska vara hållbar i hela regionen	Röd
En god och jämlik hälsa	
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	Röd
En effektiv verksamhet av god kvalitet	
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Gul
Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Gul
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Gul
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Grön
En stark och uthållig ekonomi	
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat	Grön
Regionens finansiella ställning ska vara god	Grön

Av regionens 11 resultatmål har 5 utvecklats i önskad riktning, 4 mål har inte förändrats nämnvärt och 2 mål har en negativ utveckling. Här kommenteras några av målen och ges en sammanfattande bedömning:

Invånarnas förtroende

Pandemisituationen har påverkat förtroendet för regionens tjänster på olika sätt. Förtroendet för vården har påverkats positivt medan det inom kollektivtrafiken uppmäts ett minskat förtroende. Sammantaget bedöms därmed måluppfyllelsen till gult.

Tillväxten ska vara hållbar

Trots viss återhämtning efter pandemin, har endast 8 av 20 delmål i den regionala utvecklingsstrategin haft en gynnsam utveckling, varför målet bedöms som rött.

Tillgänglighet

Pandemin har påverkat tillgängligheten även under 2021. Stort fokus har legat på att skapa förutsättningar för att upprätthålla normal produktion trots närvaro av pandemin. Under 2021 har remissflödet till specialistvården ökat och är nu på samma nivå som innan pandemin, i vissa delar till och med ökande. Vårdgarantins mål uppnås inte, men sammantaget bedöms resultatmålet som gult.

Invånarnas hälsoläge

Undersökningen "Hälsa på lika villkor" som på grund av pandemin åter genomfördes under 2021, visar på en ökad psykisk påfrestning jämfört med undersökningen 2020. Detta innebär att trots att indikatorerna som avser självskattad hälsa visar på en oförändrad utveckling, måste uppfyllelsen av målet som helhet anses som försämrad, dvs rött.

Verksamhetens kvalitet

Inom regionens hälso- och sjukvård bedrivs ett systematiskt långsiktigt arbete för att uppnå god medicinsk kvalitet. Covid-19 kom även under 2021 att få betydelse för vården, där prioritet varit att ställa om för att möta både en andra, tredje och fjärde våg av pandemin. Indikatorn som används för att följa den medicinska kvaliteten ligger på samma nivå som före pandemin. Den samlade bedömningen är att målet uppnåtts.

Samlad bedömning av måluppfyllelse

Då regionen uppnår det övergripande ekonomiska resultatet och den finansiella ställningen är fortsatt god inom de finansiella målen, samtidigt som 9 av 11 mål trots en fortsatt pandemi antingen är oförändrade eller har utvecklats i önskad riktning, är bedömningen att regionen under 2021 uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

Översikt fullmäktigeuppdrag

Uppdrag: Nöjda invånare i en attraktiv region	
1 Under 2021 ska regionstyrelsen (RS) säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet stärks i den västmanländska vården.	Gul
2 RS ska under planperioden säkerställa gemensamt inriktningsbeslutet för förnyad vagnpark för Tåg i Bergslagen.	Grön
3 RS ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.	Grön
Uppdrag: En god och jämlik hälsa	
4 Under 2021 ska RS utreda och komma med förslag kring ett övergripande arbete som ska minska hälsoklyftorna i länet.	Grön
5 Under 2021 ska RS prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser som riktas mot områden som riskerar hög ohälsa.	Grön
6 Under 2021 ska RS säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.	Grön
7 Under 2021 ska RS säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.	Grön
8 Under 2021 ska RS säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras.	Gul
9 Under 2021 ska RS säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.	Grön
Uppdrag: En effektiv verksamhet av god kvalitet	
<i>Tillgänglighet</i>	
10 Under 2021 ska RS säkerställa att förslag till nytt styrdokument för regionens digitalisering tas fram för perioden 2021-2024.	Grön
11 Under planperioden ska RS säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
12 RS ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i komiljarden och andra överenskommelser för att klara vårdgarantin.	Grön
13 Under planperioden ska RS verka för att samverkan kring utbyggnad av bredband och digitala tjänster prioriteras.	Grön
14 Under planperioden ska RS verka för ökade anslag från staten, då länets vägnät är underfinansierat.	Grön
<i>Rätt nivå</i>	
15 Under 2021 ska RS säkerställa att personcentrerade arbetssätt finns som stödjer patientens delaktighet i sin egen vård.	Gul
16 Under 2021 ska RS säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul
<i>Kvalitet</i>	
17 Under 2021 ska RS tillse att ett nytt primärvårdsprogram som stödjer utveckling av en god och nära vård och stärker samverkan med kommunerna tas fram.	Gul
18 Under 2021 ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Grön
<i>Hushållning</i>	
19 RS ska under planperioden ta fram förslag till hållbarhetsprogram som sedan ersätter regionens miljöprogram.	Grön
20 Under 2021 ska RS och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
21 Under planperioden ska RS verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet.	Gul
Uppdrag: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	
22 Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står utanför arbetsmarknaden.	Gul
23 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.	Gul
24 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.	Grön
25 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet 5,9 procent.	Gul
26 Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.	Röd
27 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarepolitik.	Grön
28 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter på lämpligt sätt blir involverade i utvecklingen av nära vård.	Grön
Uppdrag: En stark och uthållig ekonomi	
29 Under 2021 ska RS och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.	Grön
30 Under 2021 ska RS utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag.	Grön

Översikt över verksamhetens utveckling

REGIONEN

Översikt över verksamhetens utveckling

Nyckeltal/mått	2017	2018	2019	2020	2021
Folkmängden i länet 31/12	271 095	273 929	275 845	277 141	278 967
Skattesats, kr	10,88	10,88	10,88	10,88	10,88
Verksamhetens intäkter	1 481	1 627	1 787	2 239	2 515
Verksamhetens kostnader	-9 090	-9 497	-9 900	-10 202	-11 194
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	7 988	8 251	8 615	8 970	9 296
Verksamhetens resultat	97	77	184	679	289
Skatteintäkter och generella statsbidrag förändring jämfört med föregående år, %	4,7%	3,3%	4,4%	4,1%	3,6%
Nettokostnadsandel, %	99%	99%	98%	92%	97%
Nettokostnader inkl avskrivningar, förändring jämfört med föregående år, % ¹⁾	4,7%	3,6%	3,2%	-1,7%	5,8%
Förändring arbetad tid, exkl jour/beredskap, %	2,4%	2,3%	1,8%	0,8%	2,7%
Personalkostnader inkl sociala avgifter exkl jämförelsestörande poster, mkr ²⁾	4 402	4 635	4 811	4 957	5 258
därav lönekostnader exkl sociala avgifter, mkr ²⁾	2 819	2 956	3 081	3 320	3 423
Förändring av lönekostnader jämfört med föregående år, %	4,7%	4,9%	4,2%	7,8%	3,1%
Kostnader för inhyrd personal, mkr	205	234	242	196	244
Årets resultat enligt balanskravet, mkr	159	215	207	789	468
Årets resultat enligt balanskravet/skatter och statsbidrag, %	2,0%	2,6%	2,4%	8,8%	5,0%
Finansnetto, mkr ³⁾	65	138	-27	-39	86
Investeringar (netto), mkr	370	323	393	550	710
Soliditet, %	37%	36%	41%	45%	49%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, %	-13%	-12%	0%	11%	21%
Långfristig låneskuld, mkr	400	300	250	200	0
Kassalikviditet, exklusive pensionsplaceringar %	32%	42%	50%	65%	57%
Konsolideringsgrad pensioner %	62%	62%	73%	82%	98%
Antal anställda	6 876	6 968	7 139	7 206	7 265

¹⁾ Exkl. jämförelsestörande ökade pensionskostnader för förändrade livslängdsantaganden

²⁾ Förtroendevalda och ökade pensionskostnader för förändrade livslängdsantaganden har exkluderats. Från 2018 ingår Fagersta.

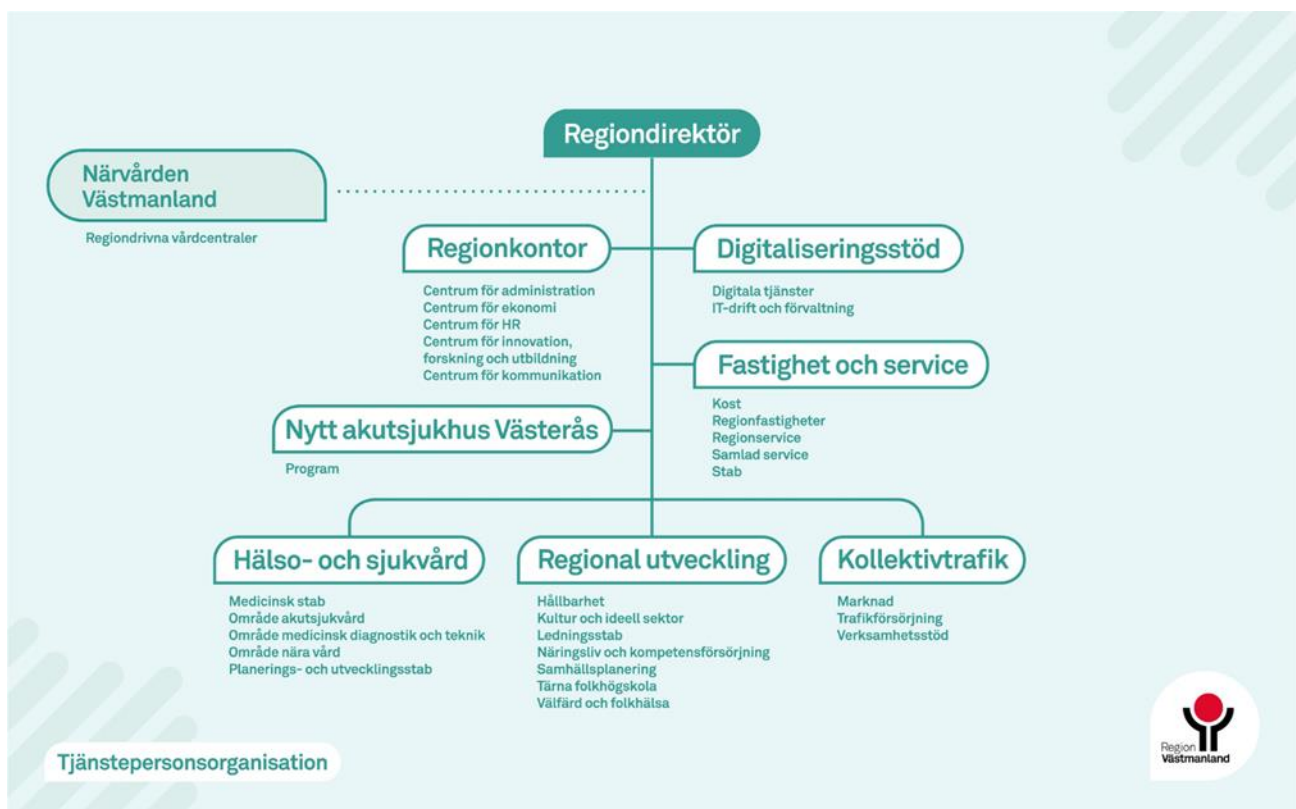
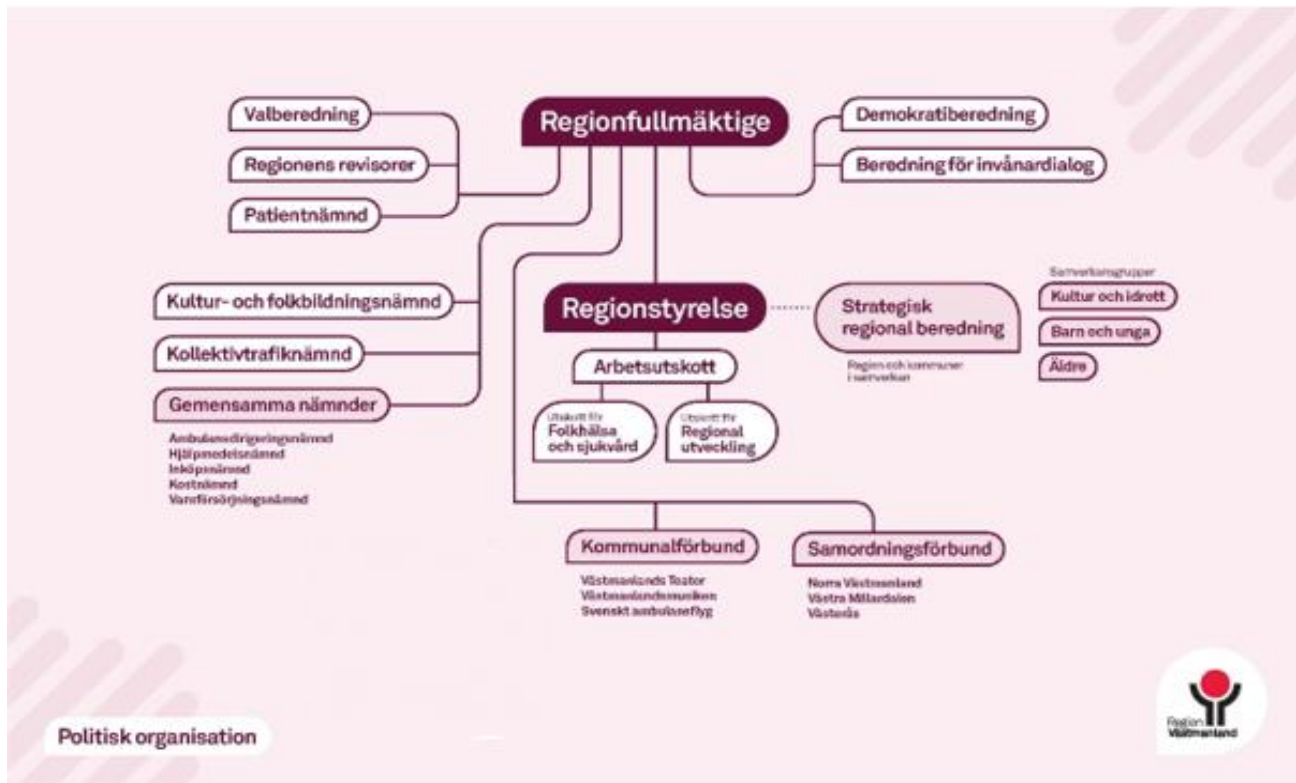
³⁾ Finansnetto exkl. realiserade vinster/förluster

Region Västmanland redovisade ett positivt resultat enligt balanskravet på 468 miljoner kronor. Det positiva resultatet kan främst förklaras av nationella beslut om ökade covidrelaterade statsbidrag, högre skatteintäkter än budgeterat och realiserade finansiella vinster. Verksamhetens nettokostnader ökade med 5,8 procent jämfört med föregående år. Verksamhetens intäkter uppgick till 2 515 miljoner kronor, jämfört med föregående år ökade intäkterna med 12,3 procent. Verksamhetens kostnader ökade med 9,7 procent och uppgick till 11 194 miljoner

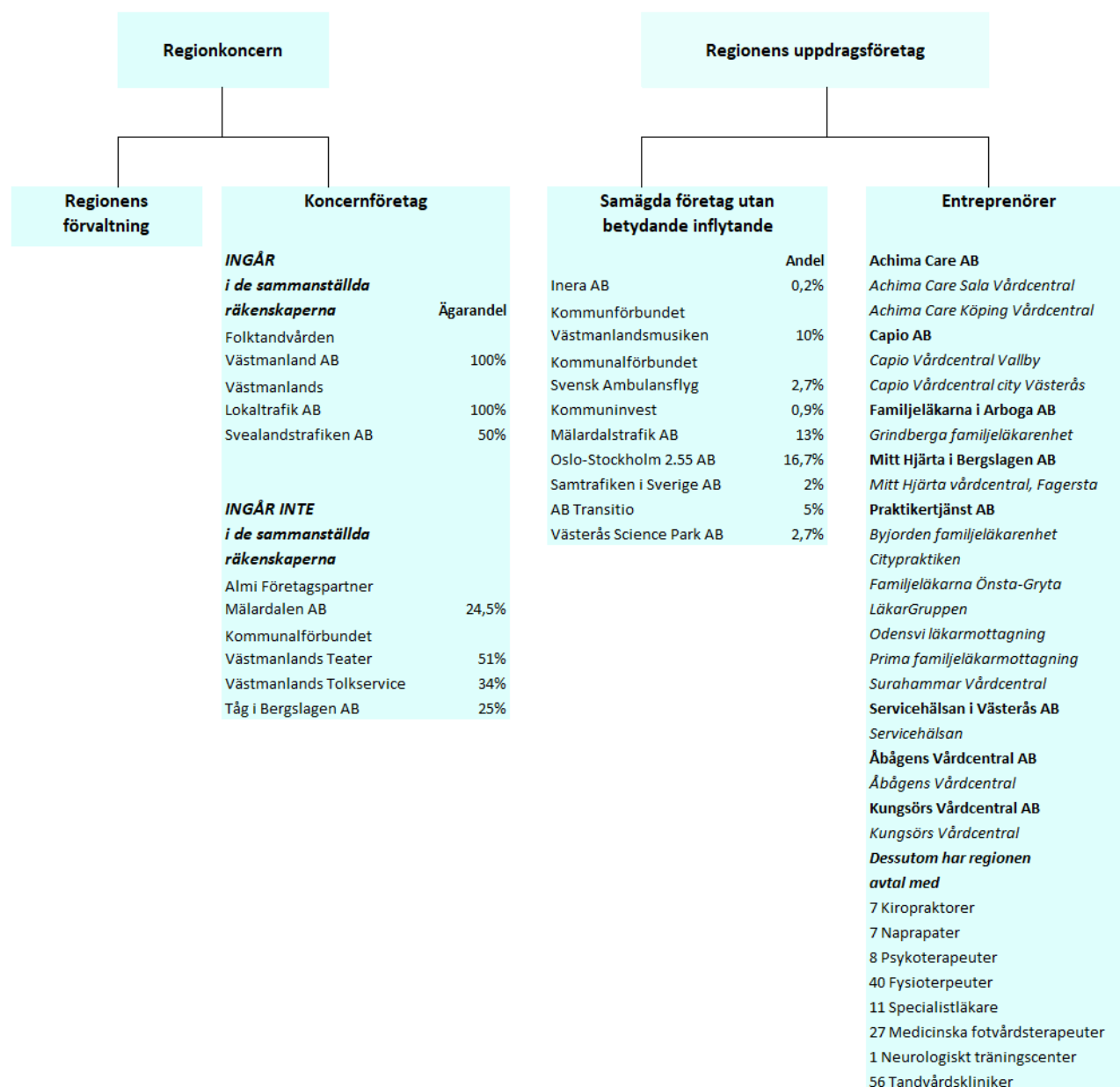
kronor. Skatter och generella statsbidrag ökade med 3,6 procent från föregående år.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 710 miljoner kronor, vilket är en ökning på 29 procent från föregående år. Årets investeringar har finansierats med egna medel och regionen har inga låneskulder under år 2021. Soliditeten har från föregående år stärkts med 4 procentenheter. Antal anställda har ökat med 59 personer.

Region Västmanlands organisation

Region Västmanlands samlade verksamhet

Viktiga förhållanden för resultat och ställning

Ekonomi och tillväxt

Under 2021 skedde en kraftig återhämtningen av tillväxten i Sverige och BNP ökade med omkring fem procent. Under 2021 passerade också BNP nivån från innan pandemins start. Läget var starkt inom tillverkningsindustrin även om brist på vissa komponenter och leveransproblem höll tillbaka utvecklingen något. Även inom andra branscher vände utvecklingen. Inhemsk efterfrågan var god med en stark hushållskonsumtion och en god ökning av investeringar. Den starka utvecklingen understöddes av en expansiv finans- och penningpolitik. Samtidigt var situationen fortsatt tuff för vissa branscher inom tjänstesektorn, såsom hotell och restaurang, även under 2021.

Tillverkningsindustrin är betydelsefull för Västmanlands län och den återhämtning som skedde inom denna är viktig för länet. På arbetsmarknaden avtog antalet varsel under loppet av året och arbetslösheten sjönk successivt. Under slutet av 2021 var arbetslösheten på samma nivå som innan pandemin bröt ut. Arbetslösheten ligger dock ändå på en jämförelsevis hög nivå och strax över hälften av de arbetslösa har varit utan arbete längre än ett år. Återhämtningen av antalet sysselsatta har påbörjats men mycket tyder på att utvecklingen ändå var svag under 2021 även om antalet arbetade timmar sannolikt utvecklades starkare.

Förväntad återhämtning av tillväxten

Ökad smittspridning under slutet av 2021 och början av 2022 och de åtgärder som vidtogs för att bromsa denna innebar en svagare ekonomisk utveckling under början av 2022. Tillväxten förväntas dock bli stark senare under första halvåret 2022 när smittspridningen faller tillbaka och efterfrågan inom till exempel hotell och restaurang och detaljhandeln ökar. Återhämtningen i den globala ekonomin gynnar också svensk tillväxt.

Däremot är högre inflation och höga energipriser tillbakahållande faktorer. När tillväxten i riket och i Västmanlands län stärks skapas även förutsättningar för en förbättring av läget på arbetsmarknaden. Befintliga resurser utnyttjas i allt högre grad

inom företag och organisation och efterfrågan på arbetskraft ökar därmed. Det innebär att antalet sysselsatta kan öka samtidigt som det skapar förutsättningar för en fortsatt minskning av antalet arbetslösa. Konflikten i Ukraina och det säkerhetspolitiska läget gör dock att osäkerheten är stor gällande bland annat den ekonomiska utvecklingen.

Befolkningsutveckling

Vid slutet av 2021 var det 278 967 personer som bodde i Västmanlands län. Det innebär att befolkningen ökat med drygt 1 800 personer jämfört med år 2020. Den senaste tioårsperioden har befolkningen i Västmanlands län ökat med i genomsnitt 2500 personer per år. Liksom de senaste tre åren var befolkningsökningen alltså ganska svag. Folkökningen i Västerås utgör en stor del av den totala ökningen, 1 290 personer. Bland länets övriga kommuner ökade folkmängden sammanlagt med 540 personer. Till skillnad från de senaste åren, ökade folkmängden i samtliga kommuner med undantag för Norberg där antalet invånare minskade något.

Tabell: Antal invånare i Västmanlands län per kommun 2021 och förändring jämfört med 2020

Kommun	Folkmängd 2021	Förändring 2020-2021	Förändring %
Arboga	14 100	61	0,4
Fagersta	13 319	52	0,4
Hallstahammar	16 608	208	1,3
Kungsör	8 787	42	0,5
Köping	26 133	48	0,2
Norberg	5 714	-15	-0,3
Sala	22 998	131	0,6
Skinnskatteberg	4 371	5	0,1
Surahammar	10 099	7	0,1
Västerås	156 838	1 287	0,8
Västmanlands län	278 967	1 826	0,7
Hela landet	10 452 326	73 031	0,7

Källa: SCB befolkningsstatistik – kommun, län, riket

Se även sidorna 53-55 avseende finansiella risker, regionens pensionsförpliktelser och uppföljning av fullmäktiges riktlinjer för förvaltningen av pensionsmedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Ytterligare ett år av pandemi

Under året som varit har pandemin haft en fortsatt stor påverkan på invånare, vård och övriga verksamheter inom regionen. Vaccinationerna som startade i slutet av förra året, har dock inneburit betydligt färre svårt sjuka och dödsfall. Parallellt har grupper som arbetar mot covid-19 vaccination blivit allt mer aktiva i att sprida desinformation på sociala medier och på andra sätt försöka påverka vaccinationsarbetet.

Pandemin har medfört eftersläpning av vissa hälsokontroller och andra åtgärder inom såväl primärvård som specialistsjukvård, där det framförallt är icke akuta operationer som fått skjutas upp. Trots detta har förtroendet för vården bland invånarna fortsatt öka. Under pandemin har ny digital teknik, förflyttning mot öppna vårdformer och samverkan mellan såväl sjukhus och primärvård som regionens kommuner utvecklats och fått extra fart. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet mot en nära vård.

Kollektivtrafik

Pandemin har påverkat kollektivtrafiken kraftigt då rekommendationerna har varit att undvika kollektivt resande. Beslut och åtgärder som vidtagits för att minska smittriskerna vid resandet har samtidigt medfört att resandet försvårats. Istället för att uppmuntra till ökat kollektivresande, har budskapet till resenärerna under pandemin varit att undvika resande med kollektivtrafik och endast åka om man måste. Trots detta har busstrafiken genomförts utan neddragningar och därmed har viktig samhällsservice upprätthållits.

Hälsa och sjukvård

Covid-19 pandemin har präglat vården även under 2021. Under årets första två månader klingade den andra covid-19-vågen av. Därefter kom den tredje vågen under mars-juni. Från mitten av maj minskade fallen snabbt. Men från sista veckan i juli och under augusti ökade smittspridningen åter. Årets sista månader präglades återigen av pandemin dels i form av omikronvirusets kraftiga smittoeffekt, dels av Folkhälsomyndighetens nya riktlinjer för vaccinationer.

Antalet covid-19 fall som behövt sjukhusvård har varit betydligt färre under den tredje vågen. Dödsfallen började minska i inledningen av året i och

med att allt fler brukare på äldreboendena fick sina vaccindoser. Jämfört perioden 2015–2019 var det ingen överdödlighet i regionen för 2021 men för 2020–2021 sammantaget var överdödligheten i regionen 3,9 procent (jämfört riket 3,5 procent).

Vaccinationerna startade i projektform med 15 vaccinationsmottagningar vilka avvecklades i oktober varefter ansvaret övertogs av vårdcentralerna för att i december återföras till projektform. På sikt förväntas vaccination mot covid-19 bli en naturlig del av vårdcentralernas löpande arbete.

Vaccinationstäckningen i gruppen 65 år och äldre är mycket god, i Västmanland låg siffran vid årsskiftet på 92 procent med två doser. Andelen vaccinerade med två doser äldre än 16 år var 79 procent.

Kultur- och folkbildning

Den pågående pandemin påverkar fortfarande verksamheten. Många aktörer inom kulturen har agerat utifrån devisen "vi ställer inte in, vi ställer om". Mycket av verksamheten har flyttats till digitala kanaler.

Den "Regionala idrottsplanen 2022-2030" har skickats ut på remiss från maj till sista augusti. Arbetet med att ta fram en ny "Regional kulturplan 2023-2026" har fortsatt under perioden i nära samverkan med länets aktörer.

Program Nytt Akutsjukhus Västerås, NAV

Arbetet med "Program Nytt Akutsjukhus Västerås" har under året gått plan enligt. Programmet har utrett behov och lösningar för kommande etapper. En allokeringsplan som beskriver framtida inplacementer av enheter i sjukhuset har tagits fram. En plan över fastigheter som ska utrangeras över tid tas också fram.

Under 2022 kommer förberedande arbeten att fortsätta genomföras. I övrigt har programmet arbetat fram underlag till finansiellt igångsättningstillstånd som beslutades av regionfullmäktige i februari 2022.

Regional utveckling

Uppföljningen av Regional utvecklingsstrategi (RUS) visar att det finns utmaningar i att nå flera av delmålen, särskilt de mål som är beroende av samhällssituationen i stort. En kartläggning har visat på betydande skillnader i livsvillkor inom länet, och

denna är nu en del som ligger till grund för regionens fortsatta arbete att minska dessa skillnader.

Västerås flygplats

Under året har regionen uppvaktats av Västerås stad om medfinansiering av Nya Västerås flygplats AB.

Under hösten 2021 undertecknade Region Västmanland och Västerås stad en avsiktsförklaring om att hitta en gemensam lösning för flygplatsens framtid. Båda parter enades om att arbeta för Regionens och Västerås utveckling framåt för ett välmående, tillgängligt och nyskapande Västmanland. Det handlar bland annat om en hållbar tillväxt och attrakt-

ionskraft för hela länet. I detta ingår att ha fungerande infrastruktur för samtliga trafikslag, där Västerås flygplats utgör en viktig funktion för framtida samhällsviktiga flygtransporter.

För regionens del handlar ett engagemang i flygplatsen vidare om det regionala utvecklingsansvaret, katastrof och beredskapsfrågor, samt ambulansflygtransporter. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och Västerås Stads vision "Staden utan gränser" ska tillsammans vara vägledande för samverkan.

Regionfullmäktige beslutade i februari 2022 att regionen går in som hälftenägare från och med 2022-04-01.

Förväntad utveckling

Region Västmanland ska ha en god ekonomisk hushållning och en stark och uthållig ekonomi. Det är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service. Region Västmanlands samlade intäkter sätter gränser för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara. Utgångspunkten är att varje generation ska bära kostnaderna för den service den själv beslutar om.

När regionerna gick in i budgetarbetet inför 2020 såg det ekonomiskt sett kärvt ut i många verksamheter och effektiviseringar var på gång. Effektiviseringsarbetet lades på is när pandemin startade och allt handlade om att hantera denna.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är de ekonomiska förutsättningarna i regionerna relativt gynnsamma för tillfället. Skatteunderlaget ökar starkt till följd av snabb återhämtning efter konjunkturnedgången 2020 och regionerna har fått stora resurstillskott i form av riktade, mestadels tillfälliga, statsbidrag till följd av pandemin.

Det är dock viktigt att notera att de goda ekonomiska resultaten under 2020 och 2021 är av tillfällig karaktär, även om de har gett regionerna en bättre grund för framtiden. Arbetet med pandemins indirekta effekter kommer att fortsätta under flera år framöver och det demografiska trycket är fortsatt högt, även om det har dämpats något.

Enligt SKR kommer regionerna därför att behöva ha fortsatt fokus på omställning och effektiviseringar. Omställning mot God och nära vård ses som en möjlighet till ökad effektivitet och kvalitet i vården genom främjande, förebyggande och proaktiva insatser som bidrar till minskat behov av vård i senare skeden. Som stöd i omställningen krävs fortsatt digitalisering.

Kollektivtrafikens biljettintäktstapp de senaste två åren har varit kännbart och det råder stor osäkerhet kring hur resandet kommer att utvecklas framöver. Den framtida dimensioneringen av kollektivtrafiken är därmed oklar.

Stor osäkerhet råder kring hur det säkerhetspolitiska läget i Europa och konflikten i Ukraina kommer att påverka regionen framöver.

Kvarstående underskott i hälso- och sjukvården, full effekt av förändrade parametrar i kostnadsutjämningen, kommande stora investeringar och det demografiska trycket gör att Region Västmanlands samtliga verksamheter, trots höga ekonomiska resultat 2020 och 2021, behöver fortsätta arbetet med att utveckla nya arbetssätt och tjänster. Detta i syfte att hålla nere kostnadsutvecklingstakten och säkra en god ekonomisk hushållning långsiktigt, vilket är en förutsättning för att klara bland annat investeringen i Nytt Akutsjukhus Västerås.

Nöjda invånare i en attraktiv region

Intention: Regionens invånare har förtroende för och är nöjda med regionens tjänster och uppfattar att regionen är attraktiv att bo och verka i.

Resultatmål		Indikator	
Invånarna ska ha stort förtroende för regionens tjänster	Gul	Andel invånare som har förtroende för hälso- och sjukvården	Grön
		Andel invånare som anser att väntetiderna i hälso- och sjukvården är rimliga	Gul
		Andel invånare som är nöjd med kollektivtrafiken	Röd
Tillväxten ska vara hållbar i hela regionen	Röd	Regional utveckling: Måluppfyllelse enligt indikatorer I RUS	Röd
Måldokument			
Framtidens hälso- och sjukvård 2030			Grön
Regional utvecklingsstrategi RUS			Röd
Regional kulturplan			Grön
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik			Grön
Uppdrag			
1 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett systematiskt arbete för att utveckla patientens delaktighet stärks i den västmanländska vården.			Gul
2 Regionstyrelsen ska under planperioden säkerställa det gemensamma inriktningsbeslutet för förnyad vagnpark för Tåg i Bergslagen.			Grön
3 Regionstyrelsen ska leda arbetet med att verkställa intentionerna i RUS:en tillsammans med länets kommuner och andra intressenter.			Grön

Mål: Invånarnas förtroende

Pandemisituationen har påverkat förtroendet för regionens tjänster på olika sätt. Förtroendet för hälso- och sjukvården har påverkats positivt medan det inom kollektivtrafiken uppmätts ett minskat förtroende. Sammantaget bedöms därmed måluppfyllelsen till gult.

Indikator: Förtroende för vården

Värdet på indikatorn som gäller invånarnas förtroende för vårdcentraler och sjukhus uppgick 2021 till 70,5 procent, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter sedan mätningen 2020.

Förändringen är marginell, men värdet är dock bättre än före pandemin. Indikatorn bedöms därmed som grön.

För de specifika delarna ser värdena ut så här: Den möjliga coronaeffekt som kunde förklara den ökade andelen positiva svar 2020 har mattats av något under 2021 men resultaten är bättre än innan pandemin. Förtroendet för sjukhusen är oförändrat på 76 procent positivt svarande och förtroendet för

vårdcentralerna har ökat med en procentenhet till 65 procent. Resultaten är i paritet med riket totalt.

I mätningen 2021 ställdes åter frågan om förtroende för 1177 över telefon. I jämförelse med det senaste resultatet från 2019 har förtroendet ökat med 4 procentenheter och uppgår nu till 68 procent positivt svarande vilket är i nivå med riket.

I mätningen 2020 fanns frågan om förtroende för regionens hantering av covid-19-pandemin med för första gången. I 2021 års mätning har Västmanlands resultat förbättrats med 2 procentenheter till 71 procent positivt svarande samtidigt som resultatet för riket gått ner 4 procentenheter till 69 procent.

Läge och hantering covid-19

Generellt har belastningen av covidvården inom slutenvården, inklusive intensivvården, legat något under omgivande regioners nivåer. Västmanland har periodvis kunnat ta emot och vårda covidpatienter från andra regioner. Långsiktig kapacitetsförstärkning av intensivvården och infektion färdigställdes under kvartal 1.

Belastningen på IVA och antal avlidna har varit lägre än år 2020. Den nationella prioriteringsordningen, där de äldsta och sköraste vaccinerades

först, har lett till kraftigt minskad dödlighet i covid-19 hos dessa individer. Under året har operationskapaciteten successivt ökat, framför allt efter sommaren. Detta har skett dels genom inhyrning av operationsresurs, dels genom att behovet av utökade intensivvårdsplatser minskat vilket frigjort resurser för operation. Vid slutet av året var tillgängligheten till operation likvärdig med situationen innan pandemin startade.

En postcovid-enhet knuten till medicinkliniken i Västerås startade i juni. Verksamheten bedrivs nu i nära samarbete med primärvården.

Inom primärvården är det framförallt i årskontroller, screeningverksamhet och hälsosamtal som det ses en eftersläpning. Vissa typer av undersökningar för kroniskt sjuka patientgrupper har inte kunnat utföras då man i relativt stor utsträckning ersatt fysiska besök med telefon- eller videouppföljningar.

Samverkan i noderna mellan framför allt primärvården och den kommunala vården har stärkts under året. På nationell nivå har samverkan med myndigheter och inom SKR:s nätverk varit viktiga och fungerat väl under pandemihanteringen.

Indikator: Syn på väntetider

Indikatorn över synen på väntetider är 67 procent vilket är en försämring om 1,5 procentenheter sedan mätningen 2020 (68,5 procent). Relaterat till den kraftiga ökningen 2020 innebär årets minskning att värdet är fortsatt högre än innan pandemin. Därför bedöms indikatorn som gul.

För både väntetider på vårdcentraler och sjukhus är andelen positivt svarande lägre än år 2020 då värdet, sannolikt som en effekt av pandemin, ökade kraftigt. För sjukhusväntetiderna uppgår andelen positivt svarande till 60 procent medan det för vårdcentralerna är 74 procent (1 respektive 2 procentenheter lägre andel än 2020).

Trots det försämrade resultatet i mätningen 2021 är västmanlänningarnas syn på väntetider till sjukhus och vårdcentraler fortsatt mer positiv än riket, vilket gällt för de senaste fem mätningssären. I en ranking med alla regioner placerar sig Västmanland på en sjätte plats vad gäller uppfattningen om väntetiderna till sjukhus och på en niondeplats när det gäller väntetider till vårdcentral.

Framtidens hälso- och sjukvård 2030

I "Målbild 2030" beskrivs framtidens hälso- och sjukvård med fyra fokusområden. Under året har en förflyttning gjorts, framförallt inom digitalisering,

där nyttjande av ny digital teknik och mot öppna vårdformer utvecklats. Även samarbete och samverkan mellan verksamheter, sjukhus, primärvård och regionens kommuner har utvecklats och fått extra fart under pandemin. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet mot en nära vård.

Uppdrag 1 GUL: Utveckla patientens delaktighet

Omställningen till "Nära vård" innebär en kulturförändring i organisationen som bygger på att flytta fokus från organisation till person. Den ökade personcentreringen är således central och patientkontrakt är stomme i arbetet. Införande av patientkontrakt har pågått under en tid men har varit beroende av det övriga omställningsarbetet. Under 2021 kopplades "Nära vård" och patientkontrakt ihop på ett tydligt sätt. En handlingsplan skrevs och ett omfattande projekt "Patientkontrakt – fokus personcentrering" startades som en del i program "Nära vård". Tidplanen ligger parallellt med övriga omställningen och förväntas vara infört 2027.

Tjänstedesign används som arbetsmetod i flera projekt inom omställning till "Nära Vård". Den innebär att invånaren/patienten involveras i utvecklingsarbetet. Under året har ytterligare medarbetare utbildats i metoden.

Samordnad individuell plan (SIP)

En SIP ska upprättas för alla som har insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst med behov av att samordna dessa. Det gäller även om andra former av planer finns upprättade. I varje enskilt fall ska en bedömning göras om behov av SIP finns. Målet är att säkerställa att den enskilde genom SIP får sina behov tillgodosedda och är delaktig i SIP-processen.

Indikator: Nöjdhet kollektivtrafiken

Allmänhetens nöjdhet visar ett resultat år 2021 på 53 procent, vilket är en lägre nivå jämfört mot förra årets resultat (58 procent). Indikatorn bedöms därför som röd.

Det finns flera skäl till att nöjdheten med kollektivtrafiken har minskat. Dels ses en generell nedgång av nöjdheten till följd av pandemin, dels genomfördes prishöjningar i Västerås i början av år 2021. I samband med det togs också en av de mest populära produkterna, 40-resorskortet, bort och 10-resorskortets övergångstid minskades från tre timmar till en timme. Dessa förändringar har genererat en

stor mängd artiklar och insändare vilket sannolikt har påverkat allmänhetens nöjdhet. De stora störningarna i tågtrafiken under senare delen av året bör också ha påverkat kundnöjdheten.

Den andel resenärer som anser att det är enkelt att köpa biljett har minskat. Under året har det inte varit möjligt att köpa biljett ombord och den nya VL-appen lanseras inte förrän år 2022. Nya Mina sidor lanserades i november år 2021 och har sannolikt inte hunnit ge utfall i mätningen än.

Resenärerna är ungefär lika nöjda med information under och inför resan som förra året och tycker att informationen vid förseningar och stopp har blivit bättre, men kan förbättras. Under år 2022 kommer information i appen, på webben och på hållplats-skyltar att förbättras. Resenären kommer att kunna se eventuella störningar i realtid.

Uppdrag 2 GRÖN: Förnyad vagnpark TiB (Tåg i Bergslagen)

Samtliga ägare har fattat beslut om tåganskaffning och borgensåtagande. Nya tåg är beställda och mål-sättning är leverans i huvudsak under år 2023.

Kulturlivet

Den pågående pandemin påverkar fortfarande kulturverksamheterna och under året har verksamheterna agerat utifrån devisen "vi ställer inte in, vi ställer om". Mycket av verksamheten har flyttats till digitala kanaler.

Arbetet har utgått från "Regional kulturplan 2019–2022". Regionen har beviljats extra krisstöd från Kulturrådet på grund av pandemin. Dessa medel har fördelats till de verksamheter som ingår i Kultursamverkansmodellen.

Under året har det gjorts flera ansökningar utifrån prioriterade utvecklingsområden i kulturplanen. Kulturrådet och Allmänna arvsfonden har beviljat flera olika projektansökningar.

Arbetet med att ta fram en ny "Regional Kulturplan 2023–2026" har pågått under hela året. På grund av pandemin planerades alla projektaktiviteter, förankring, informationsmöten och dialogmöten att genomföras digitalt. Det genomfördes 16 dialogmöten där 463 deltagare lämnade 1150 synpunkter och 56 drömlägen kom in via webben.

I framtagandet av den regionala kulturplanen genomfördes dialoger med unga och unga vuxna. Unga som sommarjobbade på Karlsgatan 2 fick i uppdrag att under sin arbetstid föra dialog om sina drömmar

om kulturen i Västmanland. Under hösten 2021 genomfördes dialoger i samverkan med föreningen Youth 2030 Movement på fem fritidsgårdar i länet. Arbetet redovisas i rapporten "Kulturdrömmar - Unga i Region Västmanlands idéer, tankar och drömmar kopplade till kultur".

Mål: Tillväxten ska vara hållbar i hela regionen

Pandemin och de restriktioner som följde för att stävja denna både i och utanför Sverige innebar att tillväxten och sysselsättningsutvecklingen var mycket svag under 2020 och tillväxten minskade kraftigt både i riket totalt och i Västmanlands län. Detta gäller även utvecklingen på arbetsmarknaden där antalet sysselsatta minskade och arbetslösheten ökade. År 2021 var ett år av återhämtning och tillväxten i riket var stark vilket sannolikt gäller även för Västmanlands län. Branscher såsom hotell och restaurang, kultur har på många sätt ändå haft en svår situation. Även på arbetsmarknaden förbättrades läget och arbetslösheten minskade kontinuerligt under loppet av året. Arbetslösheten låg dock ändå sammantaget på en hög nivå under 2021 och en stor andel av de arbetslösa har varit arbetslösa länge. Hållbarhet mäts med Agenda 2030 via 17 olika delmål. För Västmanlands län visar 9 av 17 mål en positiv utveckling. Utvecklingen är negativ inom målområden som man kan knyta till social hållbarhet medan det är en mer positiv utveckling knuten till områden kring miljö- och ekonomisk hållbarhet. Även om det skett en stark återhämtning finns det en påverkan av pandemin inom flera branscher. Det går även att ifrågasätta i vilken mån tillväxten är just hållbar vilket indikeras av utfall Agenda 2030 men även utfall RUS som beskrivs nedan. Målet bedöms som rött.

Indikator: Regional utveckling – måluppfyllelse i RUS

Totalt sett är det endast åtta av de 20 delmålen inom RUS där utvecklingen bedöms vara gynnsam. Indikatorn bedöms därmed som röd. Senast tillgängliga utfall avser i regel år 2020.

Länets regionala utvecklingsstrategi "Ett Livskraftigt Västmanland" antogs juni 2020. I september 2021 skedde den första uppföljningen som avsåg år 2020 och baseras på hur utvecklingen ser ut för 20 olika delmål. Denna visar att det finns stora utma-

ningar inom de tre målområden som berörs av strategin. Sammantaget finns det 20 olika delmål under RUS:ens målområden och av dessa är sex så kallade prioriterade delmål. De flesta av målen är formulerade som att saker ska öka eller minska.

Totalt sett är det åtta av de 20 delmålen inom RUS där utvecklingen bedöms vara gynnsam. Om man studerar målområdena för sig är måluppfyllelsen 33 procent inom "Ett välmående Västmanland", 29 procent inom "Ett tillgängligt Västmanland" och 57 procent inom "Ett nyskapande Västmanland".

Inom målområdet "Ett välmående Västmanland" bedöms utvecklingen vara gynnsam för de delmål som handlar om ökad tillit samt ökad tillgänglighet till hälso- och sjukvården. Övriga delmål visa ett negativt resultat. Det gäller även de prioriterade delmål som finns kring folkhälsa och balansen på bostadsmarknaden. Totalt sett är det endast två av sex delmål inom målområdet som har en gynnsam utveckling.

Inom "Ett tillgängligt Västmanland" bedöms utvecklingen som positiv vad gäller tillgängligheten till "natur och kulturmiljöer" samt produktionen av fossilfri och förnybar energi. Men för övriga fem delmål inom målområdet är utvecklingen mindre gynnsam. Det råder till exempel alltså stora skillnader mellan landsbygd och tätort.

Inom "Ett nyskapande Västmanland" var det fyra av sju delmål som visade en gynnsam utveckling. Förnyelseförmågan inom näringslivet bedöms ha ökat, det var lättare att hitta kompetens till företag och organisationer. Vad gäller företagsklimatet i länet har många kommuner visat en positiv utveckling men det är dock fortfarande så att fem av länets kommuner kommer mycket långt ned i en ranking av rikets kommuner. De delmål där utvecklingen var sämst inom "Ett nyskapande Västmanland" handlar om antalet exporterande företag som inte

ökade. Den ekonomiska utvecklingen samt utvecklingen av andelen sysselsatta var också, i spåren av pandemin, mycket svag.

Måluppfyllelsen för RUS kan inte beskrivas som annat än ogynnsam och indikatorn bedöms vara röd. Detta trots god framdrift inom de mer regioninterna delarna i arbetet med RUS:en.

Se gärna Region Västmanlands hemsida för en fullständig redovisning som nås via följande länk: <https://regionvastmanland.se/utveckling/vastmanlands-regionala-utvecklingsstrategi>

Uppdrag 3 GRÖN: Verkställa RUS i samverkan

Detta arbete har skett brett inom olika områden. Centralt är att Region Västmanland har påbörjat ett arbete för att tydligare knyta kommande regionplan till RUS. I och med detta framgår det mycket tydligare hur regionens arbete bidrar till måluppfyllelse till RUS. Det bildar också en grund för arbetet med integreringen av RUS i hela regionens arbete. Ett internt RUS-nätverk har bildats där representanter från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, och Kollektivtrafikförvaltningen ingår.

Många av de handlingsplaner och strategier som tas fram inom regionen har tydligt knutits till RUS, till exempel trafikförsörjningsprogrammet och forsknings- och innovationsstrategin. Även externa strategier och handlingsplaner har tagits fram utifrån RUS, till exempel skogsstrategin och handlingsplanen för livsmedelsstrategin som länsstyrelsen ansvarar för. Med kommunerna sker en fortsatt dialog om formerna för samverkan utifrån RUS. Flera av länets kommuner har på ett tydligt sätt integrerat RUS i det strategiska planeringsarbetet. Trots att måluppfyllelsen för RUS i stort bedöms vara ogynnsam är bedömningen att det arbete som Region Västmanland gör för att verkställa RUS i samverkan är framgångsrikt.

En god och jämlik hälsa

Intention: Hälsoläget i regionen är jämlikt och invånarna upplever att de har en fullgod fysisk och psykisk hälsa.

Resultatmål		Indikator	
Invånarnas hälsoläge ska vara gott och jämlikt	Röd	Andel vuxna invånare med självupplevd god hälsa	Gul
		Skillnader i självupplevd hälsa mellan socioekonomiska grupper	Gul
		Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa i årskurs 9 och år 2 i gymnasiet	⊗
		Genomsnittligt antal skadade tänder hos den mest sjuka tredjedelen av undersökta 12-åringar	Gul
Måldokument			
Program för Region Västmanlands hälsoinriktade arbete			Gul
Regional utvecklingsstrategi (RUS)			Röd
Uppdrag			
4 Under 2021 ska regionstyrelsen utreda och komma med förslag kring ett övergripande arbete som ska minska hälsoklyftorna i länet.			Grön
5 Under 2021 ska regionstyrelsen prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser som riktas mot områden som riskerar hög ohälsa.			Grön
6 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan fungerar väl för de grupper som har störst vårdbehov.			Grön
7 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ledtider inom cancervården förbättras.			Grön
8 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa förbättras.			Gul
9 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att verksamheterna prioriterar forskning och innovation i utvecklingsarbetet.			Grön

Mål: Gott och jämlikt hälsoläge

Rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Västmanland 2021" visar att skillnaderna i upplevd hälsa hos västmanlänningarna ökat över tid. Rapporten tar också upp det faktum att covid-19 påverkat alla invånare i Västmanland, men även ur den aspekten ses skillnader bland olika grupper i vårt län, kopplat till insjuknande och dödlighet. Den självskattade hälsan i Västmanland är jämförbar med föregående år. Undersökningen "Hälsa på lika villkor" som under 2021 genomfördes med tillägsfrågor kopplat till covid-19 visar på en ökad psykisk påfrestning jämfört med undersökningen 2020. Detta innebär att trots att flera indikatorer bedöms som gula måste målet som helhet anses som rött.

Insatser för att minska hälsoklyftorna har genomförts bland annat genom samverkan och stöd till länets kommuner inom folkhälsoområdet. Framtagandet och spridningen av rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Västmanland" har bidragit till en ökad förståelse och kunskap om de faktorer och individuella förutsättningar som påverkar hälsan. Kunskapen har lokalt och regionalt lett till olika insatser för att försöka minska hälsoklyftorna. Rapporten med tillhörande analyser har bidragit till att underlätta kommunernas folkhälsoarbete.

Arbetet med att komma i fas med gynekologiska cellprovskontroller samt mammografiundersökningar pågår och bedömningen är att normalisering kommer att ske under 2022. Aortascreening är i fas.

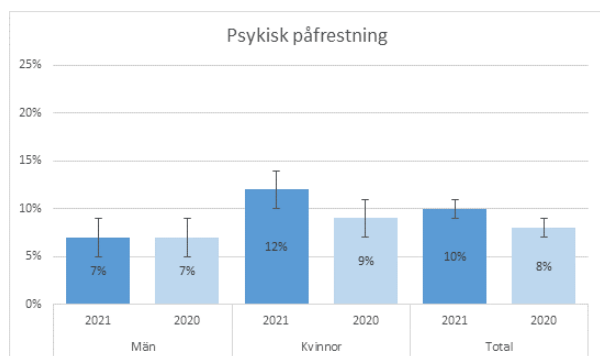
Arbetet med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp med syfte att skapa en jämlik och effektiv vård baserad på bästa tänkbara kunskap fortskrider enligt den nationella plan som regionen står bakom. Under 2021 har personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp införts inom prioriterade områden. Dessa områden är: stroke, hjärtsvikt, sepsis, KOL, höftartros, schizofreni, osteoporos, reumatoid artrit, kritisk benischemi och rehabilitering. Varje vårdförlopp bygger på patientens väg inom sjukvården vid respektive vårdförlopp.

Rådet för kunskapsstyrning och cancerrådet har under året haft fokus på implementering av vårdprogrammet för levnadsvanor, särskilt det tobaksförebyggande arbetet. Kunskapsstödet innebär förbättrade möjligheter för sjukvårdsverksamheterna att nå de olika målen, i första hand rökstopp.

Indikator: Andel vuxna med självupplevd god hälsa

73 procent av länets befolkning skattar att de har ett gott eller mycket gott allmänt hälsotillstånd. Förändringarna i allmänt hälsotillstånd mellan 2021 och 2020 (70 procent) ligger inom felmarginalen för en urvalsundersökning. Indikatorn bedöms som gul.

Förändringarna mellan de två mättillfällena 2021 och 2022 är inte statistiskt signifikanta, däremot finns det en signifikant försämring inom psykisk påfrestning där var 10:e västmanlänning upplevde psykisk påfrestning 2021, vilket påverkar regionens hälsoläge som helhet negativt.

Källa: Hälsa på lika villkor 2021

Indikator: Skillnader i självupplevd hälsa mellan socioekonomiska grupper

Förändringarna i indikatorn mellan de två mätningarna 2021 och 2020 uppgår till 4 procentenheter, vilket inte är en statistisk signifikant skillnad. Därmed kvarstår skillnaderna mellan grupperna och indikatorn bedöms som gul.

Undersökningen "Hälsa på lika villkor" visade att 68 procent av västmanlänningarna med förgymnasial utbildning upplevde sin hälsa som god, för de med gymnasial utbildning var siffran 72 procent och för de med eftergymnasial utbildning var siffran 79 procent. Gradienten för skillnader inom utbildningsnivå ses på lika sätt för inkomst. Detta innebär att även om förändringarna mellan de två mättillfällena inte är statistiskt signifikant så ses betydande skillnader i självupplevd hälsa mellan socioekonomiska grupper.

Indikator: Andel ungdomar med fullgod psykisk hälsa

Indikatorn har inte mätts under 2021 och bedöms därmed inte.

Under 2021 har indikatorn ej mätts. Undersökningen Liv och hälsa ung genomfördes 2020 den visade att 35 procent av flickorna ansåg sig ha fullgod hälsa, medan 48 procent av pojkarna ansåg att de hade fullgod hälsa. Resultatet för 2020 hade inga skillnader mot undersökningen 2017. Nästa undersökning genomförs 2023.

Indikator: Tandhälsa hos tolvåringar

Under 2019 hade indikatorn, dvs antalet skadade tänder, minskat i jämförelse med föregående år, för den tredjedel av tolvåringarna som har mest tandsjukdom. Indikatorvärdet för 2021 har ökat från 1,76 2019 till 1,98 2021. Då ändrat tidsintervall mellan undersökningarna kan ha påverkat värdet, se nedan, bedöms indikatorn som gul.

Förebyggande insatser har utförts på individ- och populationsnivå med hänsyn till pågående pandemi under året. Tidsintervallet mellan två undersökningar har därför tillåtits förlängas till 36 månader då individen har bedömts vara frisk i sin munhälsa och detta kan förmodas ge en ökning av värdet för antalet skadade tänder hos den tredjedel av tolvåringarna som har mest tandsjukdom 2021 då färre friska individer har undersökts under året. 58 procent av hela åldersgruppen 12-åringar blev undersökta under året.

Uppdrag 4 GRÖN: Minska hälsoklyftor

Program "Nära vård" har funnits i ett drygt år. Inom programmet drivs ett flertal projekt som sammanhålls av en programsamordnare. Samverkan mellan länets kommuner och regionen etableras genom gemensamma forum och i projektgrupper kopplade till de samverkansprojekt som pågår inom program "Nära vård". Ett utvecklingsuppdrag pågår avseende utökad mobilitet i länets fyra noder. Ett annat projekt har i uppdrag att utveckla den specialiserade palliativa vården i Västmanland. Från barnkliniken drivs ett utvecklingsprojekt avseende barn med fetma. Under 2022 startar Äldrepsykiatriska mottagningen som omfattar individer 65 år och äldre när det gäller psykiatrisk problematik.

Ytterligare ett projekt som syftar till att öka jämlikheten och tillgängligheten i föräldraskapsstödande insatser startades under 2021 och kommer pågå

även 2022. Projektet har som mål att erbjuda kompetensutvecklande insatser inom ett antal områden. Förstagångsföräldrar med bättre socioekonomiska förutsättningar tar i högre grad del av det föräldraskapsstöd som erbjuds genom mödrahälsovården. Genom att göra insatserna tillgängliga för en bredare målgrupp, bland annat genom översättningar till andra språk, skapas mindre ojämlikhet.

Vägen mot en mer jämlik hälsa och minskade hälsoklyftor innebär att flera sektorer måste samverka inom en mängd olika frågor. För att uppnå en jämlik hälsa i länet krävs åtgärder för förbättrade livsvillkor inom en rad olika livsområden som skär genom såväl det offentliga, privata som det ideella arbetet och rådigheten. Därför har satsningen "En kraftsamling för att öka den upplevda hälsan i länet" initierats 2021. Den ska också bidra till visionen om "Ett livskraftigt Västmanland".

Uppdrag 5 GRÖN: Prioritera förebyggande insatser mot ohälsa

Inom program "Nära vård" drivs ett projekt att skapa ett bättre omhändertagande för barn med fetma. Projektet riktar in sig på utbildning och stöd till familj och tonåringar, tydliga riktlinjer och ökad information och samverkan mellan olika aktörer som möter barnen.

En "Regional samling för föräldraskapsstöd", en slags handbok med bästa praxis på området, har tagits fram och implementering samt spridning främst till kommunerna påbörjades under 2021 då även en samordnare tillsattes, arbetet fortsätter under 2022.

Samverkan och stöd till mödravården i syfte att öka kunskaper hos barnmorskor i deras arbete med hälsosamma levnadsvanor hos gravida.

Regionens folkhälsoexperter har bidragit med fackkompetens i den kommunala samhällsplaneringen för att bland annat främja hälsosamma och barnvänliga miljöer, och planering av lokalt folkhälsoarbete. Det pågår också kartläggning och kunskapsinhämtning för ytterligare stöd i samhällsplaneringen.

Uppdrag 6 GRÖN: Samverkan för dem med störst vårdbehov

Regionens praktiska anvisningar har under året uppdaterats utifrån att de länsgemensamma samverkansdokumenten reviderats.

Utvärdering av länsgemensamma riktlinjer gällande personer som vårdas enligt Lag om rättspsykiatrisk vård (LRV) kommer att göras under januari 2022,

och utifrån vad som framkommer där ska arbetet med denna målgrupp förstärkas ytterligare när det gäller samverkan vid utskrivning.

Uppdrag 7 GRÖN: Förbättra ledtider i cancervården

Region Västmanland har lyckats bibehålla ledtiderna inom cancervården trots covid-19. Mindre differenser finns inom några diagnoser. Den totala ledtiden har förbättrats, målpuffyllelsen har ökat till 50 procent, strax över riket 47 procent, och är i paritet med sjukvårdsregionen i övrigt.

Under året har 31 standardiserade vårdförlopp (SVF) förvaltats. Cancervården har varit prioriterad under hela pandemin. Bröstcancerscreening och gynekologiska cellprovskontroller pausades i inledningen och återupptogs i begränsad utsträckning under hösten. Särskilda insatser har påbörjats för att öka bröstcancerscreening. Självtest för HPV för kvinnor som uteblivit under många år har startat.

Uppdrag 8 GUL: Samverkan kring barn/unga med psykisk ohälsa

Under 2020 utfördes processöversyn för barn, ungdomar och unga vuxna med upplevd psykisk ohälsa. Resultatet gav sex olika utvecklingsområden och som en fortsättning har en förstudie utförts inom ett av områdena, unga vuxna 17-18 år i KAK-området.

Projekt "Mottagning för tidiga insatser" pågår och mottagningen har varit igång sedan hösten 2020. Det handlar om teambaserad samverkan kring barn 0-6 år med två eller fler utvecklingsavvikelser. Projektet genomförs av hälso- och sjukvården tillsammans med kommunerna. Projektet fortgår under 2022 och planeras därefter gå in i ordinarie verksamhet.

Projektet "Vägar framåt" stödjer ungdomar och unga vuxna för att de ska kunna lyckas med sin skolgång och i högre grad klara skolan med godkända betyg. Projektet arbetar med fokus på hälsa och lärande där hälsa ses som en resurs för att nå skolframgång. Projektet jobbar bland annat med att skapa en hälsofrämjande skolmiljö där eleverna känner sig trygga, trivs och får stöd i att skapa hälsosamma levnadsvanor, vilket både stärker den fysiska och den psykiska hälsan.

Uppdrag 9 GRÖN: Prioritera forskning och innovation

Samverkan har utvecklats under året, trots det fortsatt ansträngda läget för de flesta verksamheter. Regionala utvecklingsförvaltningen medverkade bland annat under det chefsforum som CIFU arrangerade digitalt under hösten på temat forskning och

innovation. En viktig del i det framtida arbetet med forskning och innovation är att säkerställa en enhetlig och rättssäker forskningsprocess. Under året startades ett flertal arbetsgrupper vilka inbegrep flera förvaltningar och verksamheter med målet att skapa en regionövergripande infrastruktur till stöd för verksamheterna i deras utvecklings-, innovations och forskningsarbete. En utredning av verksamheternas behov och önsknings gällande stöd till forskning och innovation har genomförts, vilken

kommer att ligga till grund för kommande utvecklingsarbete. Under året var forsknings- och innovationsarbetet påverkat i en lägre grad av pandemin än under år 2020. Flera forskningsprojekt med fokus på covid-19 startade, och flera multicenterstudier pågår. Satsningen i samband med forsknings- och innovationsstrategin har medfört att allt fler av regionens kliniskt verksamma personal och fler verksamheter är involverade i forskning och innovation än någonsin tidigare, vilket bidrar till en allt effektivare och säkrare hälso- och sjukvård.

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Intention: Regionens verksamheter utförs effektivt med avseende på tillgänglighet, kvalitet, rätt nivå och god hushållning av resurserna.

Resultatmål		Indikator	
Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet	Gul	Andel patienter som får sin vård minst enligt vårdgarantin (0, 3, 90, 90)	Röd
Verksamheten/vården ska bedrivas på rätt nivå	Grön	Nyttjande av e-tjänster/andel anslutna	Grön
		Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet	Grön	Medicinsk kvalitet: Andel utvalda sjukdomsområden som når av Socialstyrelsen uppsatt målvärde	Grön
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Gul	Miljö- och klimatpåverkan: Måluppfyllelse enligt miljöprogram	Gul
Måldokument			
Framtidens hälso- och sjukvård 2030			Grön
Primärvårdsprogram			Gul
Regional kulturplan			Grön
Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik			Grön
Miljöprogram			Gul
Regional utvecklingsstrategi (RUS)			Röd
Uppdrag redovisas per mål nedan			

Verksamheten ska bedrivas med god tillgänglighet

Uppdrag	
10 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa, att förslag till nytt styrdokument för regionens digitalisering tas fram för perioden 2021-2024.	Grön
11 Under planperioden ska regionstyrelsen säkerställa att arbetet med förflyttning mot en nära vård framskrider och konkretiseras.	Grön
12 Regionstyrelsen ska säkerställa att åtgärder genomförs i syfte att uppnå målen i kömiljarden och andra överenskomelser för att klara vårdgarantin.	Grön
13 Under planperioden ska regionstyrelsen verka för att samverkan kring utbyggnad av bredband och digitala tjänster prioriteras.	Grön
14 Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökade anslag från staten, då länets vägnät är underfinansierat.	Grön

Mål: Tillgänglighet

Pandemin har påverkat tillgängligheten även under 2021. Stort fokus har legat på att skapa förutsättningar för att upprätthålla normal produktion trots närvaro av pandemin. Under 2021 har remissflödet till specialistvården ökat och är nu på samma nivå som innan pandemin, i vissa delar till och med ökande.

Vårdgarantienheten har fortsatt hjälpt klinikerna med att kontakta patienter i syfte att skapa förutsättningar för en bättre tillgänglighet.

Arbetet med att säkerställa tillgängligheten enligt nya vårdgarantin har fortsatt under 2021.

Sammantaget bedöms resultatmålet som gult.

Åtgärder för ökad tillgänglighet

Ett stort fokus har under året varit att säkerställa hög tillgänglighet inom covidrelaterad vård samt att minska smittoriskerna för personal och andra patienter. Därför har antalet IVA platser utökats samt extra vårdplatser för covidpatienter växelvis skapats och stängts utifrån det aktuella behovet. Ett omfattande arbete har skett gällande vård som ej kan anstå, för att där upprätthålla korta ledtider, till exempel inom akut- och cancervården. Inom den icke-akuta vården har olika satsningar skett för att öka kapaciteten; dels genom köp av större volymer hos externa vårdgivare, dels genom personalförstärkningar med hjälp av inhyring.

Det sjukvårdsregionala samarbetet har under året utvecklats främst inom intensivvård och ortopedi

men även annan produktionsplanering inom opererande specialiteter håller successivt på att ta form.

Indikator: Nationell vårdgaranti 0-3-90-90

Vårdgarantin uppnås inte, men en avsevärd förbättring har uppnåtts under 2021 för patienter som väntar på operation/åtgärd.

Inom primärvården ligger utfallet för besök inom tre dagar på 81 procent, vilket är samma värde som 2020. Utfallet för telefontillgänglighet har minskat från 87 procent 2020 till 84 procent 2021.

Tillgängligheten för första besök inom 90 dagar har sjunkit från 82 procent 2020 till 78 procent 2021, vilket framförallt kan förklaras av ett högt remissinflöde. För operation/åtgärd har värdet däremot förbättrats rejält, från 53 procent 2020 till 72 procent 2021.

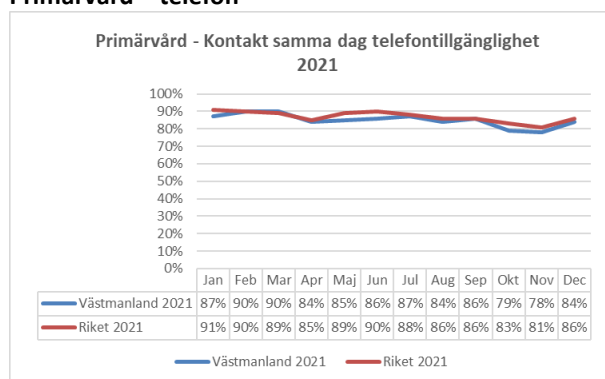
Då tillgänglighetsvärdena sjunkit på två av parametrarna och inget av målvärdena nås, bedöms indikatorn som röd.

Översikt utfall 2021 jämfört 2020:

(Andel patienter som fått hjälp inom uppsatta tidsgränser decembervärde)

Primärvård		2021	2020
0	Kontakt samma dag	84%	87%
3	Besök inom 3 dagar	81%	81%
Specialiserad vård			
90	Första besök inom 90 dagar	78%	82%
90	Operation/åtgärd inom 90 dgr	72%	53%

Primärvård – telefon

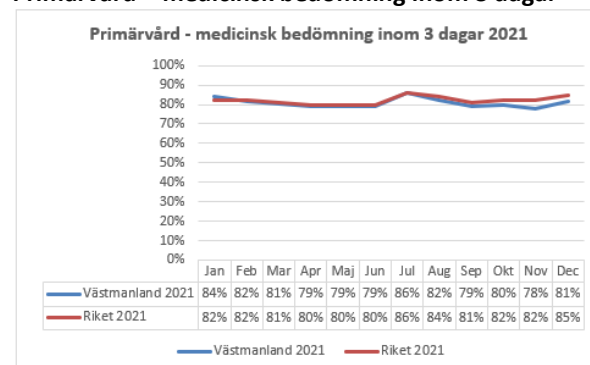

Telefontillgänglighet i primärvården.

Medelvärdet för telefontillgänglighet, kontakt samma dag till vårdcentralerna är 85 procent och

det råder en stor spridning mellan olika enheter där vissa ligger på 100 procent. Antalet inkommande samtal har 2021 ökat med 20 procent.

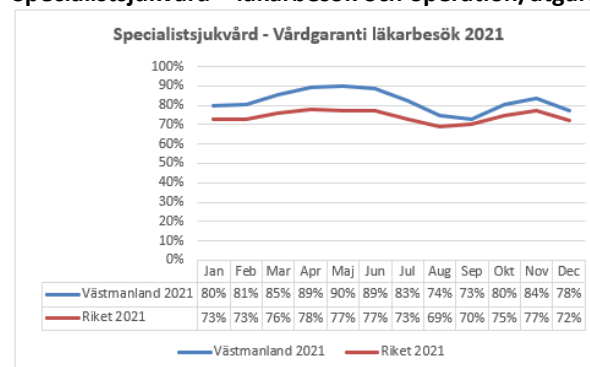
Primärvård – medicinsk bedömning inom 3 dagar

Medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvård

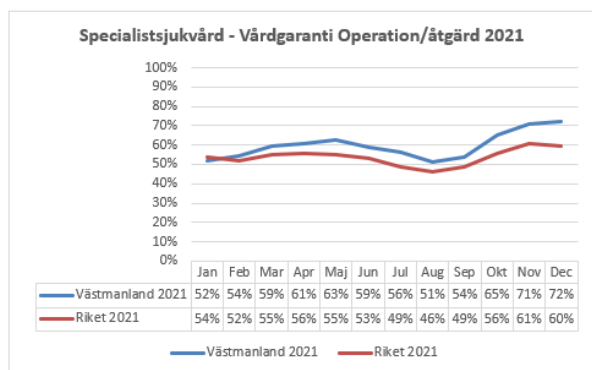
Den genomsnittliga tillgängligheten för året är 81 procent, 7 av de 28 vårdcentralerna uppnår 85 procent eller mer.

Specialistsjukvård – läkarbesök och operation/åtgärd

Första besök läkare specialistvård

Under första delen på året steg vårdgarantivärdet successivt och låg runt 90 procent flera månader. Ett högt remissinflöde påverkade sedan tillgängligheten negativt under hösten och decembervärdet hamnade på samma nivå som årsgenomsnittet, 78 procent. Västmanlands värde har under hela året legat över riksgenomsnittet.

Operation/Åtgärd

Året startade med ett lågt värde som vid årets slut hade förbättrats med 20 procentenheter. Medelvärdet för året blev likvärdigt med 2020 men de högre värdena i slutet på året har skapat goda förutsättningar för 2022. Om man bortser från januari har Västmanland legat över riksgenomsnittet alla månader.

Övriga väntetider

Förstärkt vårdgaranti Barn- och ungdomspsykiatri (30+30+30)

Varken målvärdet för väntetid till besök, behandling eller utredning inom BUP har kunnat nås under 2021, trots extra insatser med bland annat köpta utredningar. Medelvärdet för behandling uppgår till cirka 60 procent, vilket är högre än besök (30 procent) och utredning (29 procent). Huvudorsaken är den ständigt ökande mängden patienter. Antalet barn som får vård inom den barnpsykiatriska öppenvården har ökat med 28 procent sedan 2017, och uppgår nu till 5 338 individer. Det motsvarar cirka 9 procent av befolkningen under 18 år i Västmanland. Satsningarna inom BUP har ändå lett till att väntetidsvärdena i slutet av året förbättrats inom alla tre områden (besök, utredning och behandling) jämfört med 2020.

Återbesök

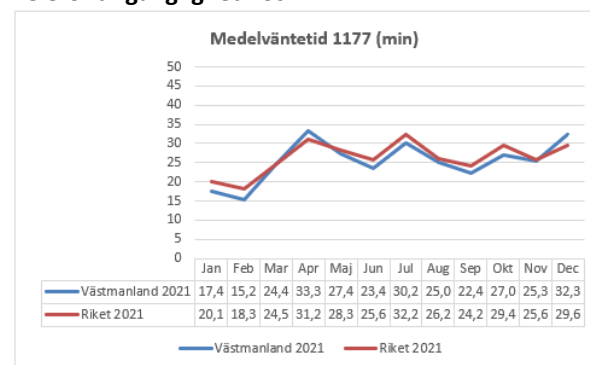
Medelvärdet för andel patienter som får ett återbesök hos läkare inom medicinskt måldatum 2021 blev 71 procent vilket är två procentenheter lägre i jämförelse mot 2020.

Akutmottagning

Medelvärdet för andel patienter som väntat högst 4 timmar på akuten (somatik) ligger på 68 procent

vilket är två procentenheter lägre i jämförelse mot 2020.

Telefontillgänglighet hos 1177

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Västmanland	17,4	15,2	24,4	33,3	27,4	23,4	30,2	25,0	22,4	27,0	25,3	32,3
2020	14,2	19,4	45,2	21,0	15,1	24,4	20,1	18,4	23,1	20,4	30,1	26,5
2021	17,4	15,2	24,4	33,3	27,4	23,4	30,2	25,0	22,4	27,0	25,3	32,3

Medelväntetid för besvarade samtal 1177 Vårdguiden på telefon, målvärde 8 minuter.

Medelväntetid för sjukvårdsrådgivning 1177 har dubblats sedan 2019, och uppgår nu till 24 minuter. Cirka 25 procent av samtalen kommer från invånare från andra regioner inom ramen för samverkan. En handlingsplan finns framtagen för att hantera situationen.

Uppdrag 10 GRÖN: Digitalisering

Nytt styrdokument och handlingsplan för regionens arbete med digitalisering har beslutats under året.

Styrdokumentet beskriver hur arbetet i regionen ska bedrivas för att digitaliseringens nyttor ska förverkligas i så hög grad som möjligt och bidra till framförallt ökad tillgänglighet, effektivitet och kvalitet.

Uppdrag 11 GRÖN: Nära vård

Region Västmanland driver tillsammans med länet tio kommuner Program "Nära vård" med syfte att stödja omställningen till framtidens hälso- och sjukvård. Programmet har tre målområden: närsjukvård & mobilitet, psykisk ohälsa, samt sjukdomsförebyggande.

Under 2021 har ett närvårdsteam etablerats i Sala, och förberedelser pågår för att starta team på alla sjukhusorterna under 2022 i samverkan med kommunerna. Närvårdsteamerna ska förbättra samord-

ningen och vården i hemmet till personer med multisjuklighet, särskilt äldre, för att undvika behov av akutbesök och vård på sjukhus.

En utredning har genomförts om hur den avancerade hemsjukvården (AH) bäst ska organiseras för att ge en jämlik vård av god kvalitet i hela regionen. Förändringar kommer genomföras under 2022. Över 800 medarbetare i primärvården och den kommunala vård- och omsorgen har också utbildats i palliativ vård i projektet Palliativt kunskapslyft.

Mottagningen för tidiga insatser (MTI) etablerades i november 2020 och har förbättrat omhändertagandet av barn under sex år med utvecklingsavvikelse inom två eller flera områden, bland annat genom ett snabbspår för utredning av små barn med misstänkt autism.

Ett flertal projekt inom Program Nära vård är föremål för forskning och vetenskaplig utvärdering.

Uppdrag 12 GRÖN: Korta vårdköer

Särskilda satsningar för att korta köerna har gjorts med hjälp av de statsbidrag som anslagits till förbättrad tillgänglighet. Knappt 140 miljoner kronor har använts, och merparten, 46 procent, har använts till köpt vård. Medlen har även gått till personalförstärkningar genom inhyrd personal och tillfälliga anställningar (29 respektive 16 procent). Exempel på andra satsningar är extra mottagningar under kvällar och helger men även viss investering som exempelvis portabel ventilationsutrustning till operation i Köping för möjligheten att utföra axeloperationer.

Åtgärderna har, trots det ansträngda läget inom sjukvården, haft en positiv effekt på tillgängligheten. Med stöd av statsbidragen har regionen förbättrat tillgängligheten framför allt till operation/åtgärd.

Kollektivtrafik

I syfte att öka tillgängligheten hölls bussarnas framdörrar öppna under den period då restriktionerna i samhället minskade i slutet på år 2021. Eftersom resenärerna inte har kunnat köpa biljett ombord under större delen av året har flera initiativ genomförts för att förenkla biljettköp. En ny, tillgänglighetsanpassad webbshop, Mina sidor, lanserades under hösten. I samband med det möjliggjordes det även för resenärer att ha enkelbiljett på ett resekort och inte som tidigare enbart via mejl. Detta underlättar för anhöriga genom att de kan fylla på närståendes kort även när de befinner sig på olika platser.

Mina sidor lanserades även på engelska och kräver inte längre inloggning för att resenärer ska kunna köpa biljett.

Under året har även arbete pågått med den nya VL-appen, en ny plattform för trafikinformation och en ny e-tjänst för serviceresor. Dessa tjänster kommer att lanseras under 2022.

Till höstterminen utökades skolkort län från två resor per skoldag till fyra resor per vardag vilket har skapat större möjligheter för ungdomar i länet att använda kollektivtrafiken vid resor till träning och fritidsintressen.

Regional utveckling, digital agenda och infrastruktur

Uppdrag 13 GRÖN: Utbyggnad bredband

Genom kompetenshöjande insatser vill Region Västmanland skapa en regional kraftsamling kring digitalisering och digital infrastruktur. I handlingsplanen för Regional digital agenda 2021-2022 återfinns samverkansaktiviteter med kommunerna och länsstyrelsen. Regionen driver nätverk tillsammans med kommunerna som diskuterar bredbandsutbyggnad och digitalisering. Digitalisering och digital infrastruktur ska även vara ett tydligare perspektiv i regionala analyser, utredningar och projekt. Samverkan har skett med andra regioner både kring frågor om digitalisering och kring bredband. Under året genomfördes en konferens "Leda i digital omställning" riktad till politiker och ledande tjänstemän. Det har även skett ett arbete för att planera ett "Regionalt bredbandslyft". Under andra tertialet har det också skett ett större arbete för att skapa förutsättningar för Västmanlands län att erhålla det stöd för bredbandsutbyggnad som fördelas av PTS (Post och Telestyrelsen). Arbetet med att undersöka möjligheterna att lämna in ansökningar till CEF2 Digital, angående 5G-utbyggnad i rurala områden och i anslutning till större transportstråk tillsammans med andra regioner och privata aktörer, har också genomförts.

Infrastruktur

Arbetet med att genomföra planerade åtgärder i "Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029" har fortgått under året. I juni fastställdes "Genomförandeplan för regional transportinfrastruktur 2021-2029" av regionstyrelsen. Via nationella planen fortlöper ett flertal objekt i länet såsom *E18 Köping-Västjädra* som ska byggas ut till motorväg, *riksväg 56 Kvicksund-Västjädra* som ska byggas om till mötesfri landsväg samt *riksväg 56 Sala-Heby* som

även den ska bli mötesfri landsväg. På det regionala vägnätet har ett stort antal åtgärder fortlöpt. Bland annat gällande regionala cykelvägar där Ströms-holms-Kolbäck är en sträcka som färdigställts under året. För gång-och cykelväg mellan Ekbacken/Enhagen och Tidö-Lindö har framtagande av vägplan fortgått. Andra åtgärder som pågått är trafiksäkerhetshöjande åtgärder såsom korsningsåtgärder, räfflingsåtgärder och räckesåtgärder. Gällande infrastruktur för kollektivtrafik har hållplatser tillgänglighet Anpassats. Ett stort antal åtgärder har även färdigställts på det kommunala vägnätet via statlig medfinansiering från länstransportplanen.

Ett flertal åtgärdsvalsstudier (ÅVS:er) har pågått under året såsom "ÅVS Framkomlighet väg 68 genom Fagersta" som slutförts samt "ÅVS godsstråket genom Bergslagen i Skinnskatteberg". Dessutom har "ÅVS Bristande tillgänglighet och mobilitet till Finnslätten" startats upp.

Den största arbetsinsatsen under året har lagts på att ta fram en ny länstransportplan. Under våren genomfördes dialoger med länets samtliga kommuner för att samla in deras inspel. Ett förslag till ny länstransportplan 2022-2033 gick ut på remiss 28 oktober 2021. Remissperioden pågår till 28 januari 2022.

Det storregionala samarbetet "En Bättre Sits" har fortlöpt i Mälardalsrådets regi. "En Bättre Sits" fortsätter att verka för de gemensamma prioriteringar som tagits fram i "Systemanalys 2020". Fokus för "En Bättre Sits" har legat på arbete kring kommande nationell plan samt fortsatt arbete inom det storregionala Godstransportrådet.

Uppdrag 14 GRÖN: Anslag till vägnät

Region Västmanland har under året arbetat med påverkansinsatser för att höja anslagen till länets transportinfrastruktur, både övergripande gällande nationella anslag samt de regionala anslagen. Detta arbete har skett bland annat genom remissvar på Trafikverkets inriktningsunderlag samt i de aktuella forum regionen verkar i.

Hur de regionala anslagen fördelas mellan landets regioner är inte känt. Utan större framgång har regionen försökt få kunskap om detta från både Regeringskansliet och Trafikverket. I brist därpå tas nu dessa uppgifter fram lokalt och sammanställs i ett PM som kommer att presenteras under våren 2022.

Verksamheten ska bedrivas på rätt nivå

Uppdrag	
15 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att personcentrerade arbetssätt finns som stödjer patientens delaktighet i sin egen vård.	Gul
16 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa åtgärder som över tid leder till ökad effektivitet i hälso- och sjukvården.	Gul

Mål: Vård på rätt vårdnivå

Fram till år 2030 kommer antalet personer som är 80 år och äldre ha ökat med nästan 50 procent jämfört med 2020. Den arbetsföra delen av befolkningen ökar under samma tid med endast 3,9 procent. För att motverka att vårdbehovet ökar i samma takt som den åldrande befolkningen, krävs en omställning av hälso- och sjukvården i både regioner och kommuner. Det innebär bland annat att mer vård ska ges i primärvård och öppenvård. Patienterna behöver också göras mer delaktiga i sin vård, exempelvis genom en ökad användning av e-tjänster. Mycket återstår i omställningsarbetet, men då indikatorerna för både primärvårdens kostnadsandel och användandet av e-tjänster har ökat senaste åren bedöms resultatmålet som grönt.

Indikator: Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård

Kostnadsandelen har enligt Kolada-uppgifter ökat senaste åren, från 16,8 procent 2018, 17,1 procent 2019 till 17,5 procent 2020². Indikatorn bedöms därmed som grön.

Siffrorna ovan indikerar en utveckling i önskvärd riktning, det vill säga att primärvårdens andel av de totala hälso- och sjukvårdskostnaderna per invånare ökar, om än i en långsam takt.

Indikator: Nyttjande av e-tjänster, andel anslutna

Andel anslutna 2021 har ökat till 92 procent jämfört med 80 procent 2020. Indikatorn bedöms därmed som grön.

Tidbokning för coronatest och vaccination sker via 1177 vilket förstås påverkar, men även en förändring i den digitala kommunikationen. Regionens verksamheter använder i större utsträckning 1177

som kanal för bland annat meddelanden, kallelser och information inför besök.

Pandemin har drivit på invånarnas användning av digitala tjänster, vilket även gäller användningen av tjänsterna på 1177.se. Ökningen på 1177.se beror till övervägande del av bokning och svar av covid-19 tester, samt vaccinationer mot covid-19, men även användningen av övriga tjänster på 1177.se har bidragit till ökningen. Under 2021 fördubblades antalet inloggningar till 1177.se jämfört med året innan, och uppgick vid årets slut till cirka 6 miljoner inloggningar från invånarna i regionen. Antalet invånare med användarkonto på 1177.se uppgår nu till 92 procent.

För att minska antalet samtal och frågor till vårdcentraler, kontaktcenter och växel kring lediga vaccinationstider utvecklades i början av året funktionalitet som presenterar lediga vaccinationstider på 1177.se, något som även övriga regioner kunnat nyttja.

Den tidskrävande och manuella processen för smittspårning har digitaliserats med bland annat formulär via 1177. Det har minskat ledtiden från att svar kommer in från patient till att smittskydd kan börja smittspåra. Automatisk dataöverföring till Folkhälsomyndigheten har också gjorts möjlig.

Användningen av mjukvarurobot för registrering av covid-19-vaccination i Cosmic utökades under året och användes även för registrering av vaccination mot säsongsinfluensa. Mjukvaruroboten hjälper vaccinatören att skapa journalanteckning, vårdkontakt och skapar en korrekt registrerad given vaccinos baserat på ett fåtal uppgifter som vaccinatören anger. Kommunsjuksköterskorna har också kunnat nyttja mjukvaruroboten för registrering av säsongsinfluensavaccinationer vilket har minskat administrationen. Tidigare har vaccinationerna efterregistrerats av vårdcentralens sjuksköterskor.

Under hösten har arbetet med införandet av sammanhållen journal i länet fortsatt såsom planerat

² Redovisningen släpar ett år.

med Köping och Sala kommun. Driftstart av dessa är planerad till februari/mars 2022.

Under året genomfördes cirka 19 300 digitala vårdmöten via Cosmic MinHälsa, att jämföra med cirka 10 500 under 2020. Dock ses en minskning i användandet av digitala möten under andra halvåret 2021, vilket kan bero på minskade restriktioner för fysiska besök.

Breddinförande av digitala kallelser via den nationella tjänsten "Mina meddelanden" pågår. Målet på sikt är att patienter/invånare ska kunna få sin kallelse via antingen "Mina meddelanden" eller 1177. Flera verksamheter har under året gjort informationsinsatser till exempel via patient-TV eller via broschyrer om tillvägagångssätt för att använda 1177 som digital kanal. Antalet ärenden till vården har under året ökat med 35 procent, förnya recept och av/omboka tid ligger fortfarande i topp. Digitala utbildningar har också startats, till exempel autismutbildning till föräldrar på habiliteringscentrum.

Flera verksamheter förändrar arbetssätt med stöd av digitala verktyg vilka skapar värde för både patient/invånare och vårdverksamhet. Verksamheten skickar i större utsträckning meddelanden, information inför besök och provsvar till patienter via 1177. Det möjliggör interaktion med patienten som direkt kan svara i ärendet, till exempel kallelse till operation med kort varsel på kirurgkliniken.

Medicinkliniken har infört ett nytt arbetssätt för patienter med sömnapné, en digital kallelseprocess som nyttjas av 90 procent av patientgruppen. Flödet börjar när patienten via 1177 får ett meddelande med informationslänkar, formulär och instruktionsfilmer. Patienten kan sedan boka sin tid via webbtidbok och formuläret skickas digitalt till vårdgivaren. Besökstiden för nyutprovningar för CPAP har i och med det nya flödet halverats.

Implementering av webbtidbokning genomförs löpande och ger ökad tillgänglighet, minskad administrativ tid samt minskar antalet om- och avbokningar.

Nationella "Min vårdplan cancer" i digitalt format via 1177 samt i pappersformat som tidigare implementerats för kolorektalcancer finns nu tillgänglig för diagnoserna bröst-, prostata-, penis- och äggstockscancer. De digitala vårdplanerna har imple-

menterats på både utredande och behandlande enhet. Införande av egenprovtagning för kvinnor som uteblivit från gynekologisk cellprovskontroll har påbörjats. Digitala tolktjänster har testats och implementerats till exempel i ambulanssjukvården med gott resultat. Att lättare kommunicera med personer som inte pratar svenska eller engelska verkar för jämlik vård. Fortsatt implementering av taligenkänning, en applikation i datorn som omvandlar tal till skrift. Journaltext finns tillgänglig direkt, vilket ger fördelar både för vårdpersonal och patienter som kan ta del av information i realtid.

Den första etappen av digital patologi har satts i drift inom två diagnosområden, gastro- och bröstpatologi. Det har förändrat hela arbetsprocessen för Klinisk patologi och möjliggör snabbare och tryggare arbetsprocesser för diagnos, förkortade svarstider samt förenklade rutiner vid distanskonsultation.

Varje dag beställs ungefär 750 måltider på sjukhusen i Västmanland. Några kliniker har nu testat att ersätta den tidigare manuella hanteringen av pappersmenyer och beställningar med ett digitalt verktyg. Många fördelar redovisas då hela matutbudet kan visas, hela innehållsförteckningar presenteras och menyer enkelt kan uppdateras och säsonganpassas. Verktyget, som breddinförs 2022, frigör tid för personalen och ökar delaktigheten för patienter som nu kan beställa sin mat på egen hand.

Uppdrag 15 GUL: Personcentrerat arbetssätt

Ett långsiktigt arbete är påbörjat för att säkerställa ett personcentrerat arbetssätt. På grund av pandemin har både det nationella och lokala arbetet med framtagande av handlingsplan för implementering av patientkontrakt försenats.

Tjänstedesign är en metod som genom involvering skapar förutsättningar för vården att samskapa lösningar tillsammans med invånare. Utbildning ges inom metoden och den används inom flera utvecklingsområden.

Uppdrag 16 GUL: Åtgärder för ökad effektivitet i hälso- och sjukvården

Arbetet med implementering av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp har anpassats efter pandemins påverkan på vårdsystemet. Remisshantering och start av implementering av tio prioriterade områden har genomförts.

Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet

Uppdrag	
17 Under 2021 ska regionstyrelsen tillse att ett nytt primärvårdsprogram som stödjer utveckling av en god och nära vård och stärker samverkan med kommunerna tas fram.	Gul
18 Under planperioden ska Kollektivtrafiknämnden säkerställa att den faktiska kvaliteten i kollektivtrafiken ökar i hela länet.	Grön

Mål: Kvalitet i regionens verksamheter

Inom regionens hälso- och sjukvård bedrivs ett systematiskt långsiktigt arbete för att uppnå god medicinsk kvalitet. Covid-19 kom även under 2021 att få betydelse för vården, där prioritet varit att ställa om för att möta både en andra, tredje och fjärde våg av pandemin. Indikatorn som används för att följa den medicinska kvaliteten ligger på samma nivå som före pandemin. Inom patientsäkerhetsarbetet har en trygg och säker vård i en föränderlig situation varit det övergripande målet.

Inom kollektivtrafiken har flera kvalitetsförbättringar genomförts trots pandemins fortsatta påverkan.

Den samlade bedömningen är att målet uppnåtts och färgen blir därmed grön.

Indikator: Medicinsk kvalitet

Socialstyrelsens målområden utgör huvuddelen av de indikatorer som ingår inom området medicinsk kvalitet. 69 procent har uppnått uppsatta målområden 2021, vilket är ett högre värde än 2020 som var 65 procent. Förbättringen innebär att indikatorn markeras som grön.

Systematiskt kvalitetsarbete och följsamhet till nationella riktlinjer

En sammanfattning av senaste aktuella "Hälso- och sjukvårdsrapport" – tidigare "Öppna Jämförelser" (ÖJ) samt analys av Socialstyrelsens målnivåer visar att Västmanland har haft en god kvalitet såväl medicinskt som omvårdnadsmissigt.

Under 2021 har indikatorerna och målnivåerna som används för att följa den medicinska kvaliteten förbättrats. Västmanlands resultat står sig väl mot andra regioner. Utfallet för Västmanland är 69 procent för 2021, motsvarande värde var 65 procent för 2020.

Västmanland är särskilt starkt inom olika cancerområden, hjärt- och kärlsjukdomar, reumatiska sjukdomar, diabetes och stora delar av strokevården.

God och jämlik vård genom kunskapsstyrning

Regionens lokala utveckling av kunskapsstyrning har pågått något år och leds av Enheten för kunskapsstyrning. Ledstjärnan i det lokala kunskapsstyrningsarbetet utgår ifrån det nationella målet "Vår framgång mäts i liv och jämlik hälsa, tillsammans är vi framgångsrika". Rådet för kunskapsstyrning har en viktig roll i ledningen av detta arbete.

Rådet har en multiprofessionell sammansättning, som innebär kompetens och stöd för analyser, förbättrings- och utvecklingsarbete och patientsäkerhet. Rådet har deltagare från kommunerna och regional utveckling. Systemet för kunskapsstyrning utvecklas i enlighet med landstingsstyrelsens beslut i november 2016. Målet med systemet är att uppnå God och Jämlik vård. Det ska vara enklare att arbeta evidensbaserat, det ska vara lätt att göra rätt!

Det handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Syftet är att hjälpas åt att minska omotiverade behandlingsskillnader och variationer inom och mellan regioner, exempelvis genom att sammanställa den bästa kunskapen för olika behandlingar genom gemensamma vårdprogram, där man bedömer att ett samarbete mellan huvudmännen är mer effektivt än att göra det var för sig.

Med start 2016 har 31 standardiserade vårdförlopp inom cancer etablerats med utgångspunkt från nationella kunskapsstöd. Nu pågår etablering av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp, hittills har 10 vårdförlopp implementerats (stroke, hjärtsvikt, osteoporos, schizofreni, höftled, kognitivsvikt, reumatoid artrit med flera) eller är på väg att göra det. Vårdförloppen inbegriper ett personcentrerat arbetssätt, bland annat i form av patientkontrakt. Berörda verksamheter får stöd med analys och implementering. Implementeringsarbetet av Socialstyrelsens Nationella riktlinjer sker på samma

sätt, förberedelsearbete pågår gällande fetma, ADHD och autism. Genom att erbjuda utbildning i praktiskt förbättringsarbete får verksamheterna ytterligare stöd.

Region Västmanland representerar sjukvårdsregion Mellansverige i tre nationella programområden: Levnadsvanor, Mag- och tarmsjukdomar samt Medicinsk diagnostik.

Regionens system för kunskapsstyrning fortsätter att utvecklas genom lokala råd för stroke, diabetes, astma/KOL, demens, STRAMA och regionala programområden. I ett antal av råden finns det företrädare för patient- och närståendeorganisationer. En lokal arbetsgrupp för tobak har bildats. Grupperna är multiprofessionellt sammansatta och gränsöverskridande vilket bidrar till god och jämlik vård.

Det nationella systemet för kunskapsstyrning har haft särskilt fokus på kunskapsutveckling och stöd i pandemiarbetet och covidvården. Flera nationella programområden har arbetat fram underlag tillsammans med Socialstyrelsen, framförallt inom infektions-, intensiv- och akutsjukvård samt medicinsk diagnostik.

Patientsäkerhet

Utförlig redogörelse för vårdgivaren Region Västmanlands patientsäkerhetsarbete under året, inklusive analys och slutsatser, återfinns i *Patientsäkerhetsberättelse 2021*. I det följande ges en kort sammanfattning.

En trygg och säker vård i en föränderlig situation har varit det övergripande målet för patientsäkerhetsarbetet under året, detta med Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2021–2024 som grund. Antalet lex Maria-anmälningar ökade under 2021 jämfört med föregående år. Den relativt låga förekomsten av allvarliga vårdskador 2020 kan dock ha varit effekter av covid-19-pandemin på såväl minskad elektiv verksamhet som på förlängda handläggningstider vid utredning av vårdskadeärenden.

Resultatet av punktprevalensmätningar (PPM) bör också analyseras i relation till pandemieffekter. Förekomst av vårdrelaterade infektioner (VRI) minskade under 2021 jämfört med tidigare, men trots ett intensivt arbete under pandemin med information och utbildning gällande basala hygienrutiner och klädregler (BHK) nåddes inte uppsatta mål. En förklaring kan vara att verksamheterna snabbt har fått förändra arbetssätt och skyddsutrustning utifrån kontinuerliga uppdateringar. Den tidigare positiva

trenden med en minskad förekomst av trycksår har dessvärre brutits. En hög andel av patienter med ökad risk för trycksår har emellertid erhållit trycksårsförebyggande insatser vilket är positivt. Patienter som vårdas i slutenvård är svårt sjuka vilket leder till en hög vårdtyngd, samtidigt som medarbetarna arbetat hårt under lång tid med återkommande förändrade förutsättningar.

Under 2021 fortsatte antibiotikaförskrivningen att minska under det första kvartalet för att därefter långsamt åter börja öka. Regionen klarade dock det långsiktiga nationella målet på högst 250 antibiotikarecept/1000 invånare och år.

Årets patientsäkerhetsdialoger med vårdverksamheterna har tagit utgångspunkt i Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2021–2024. Positivt är att flertalet verksamheter upplever att handlingsplanens grundläggande förutsättningar för en säker vård till stor del finns, såväl inom den egna verksamheten som på övergripande nivå.

Forskning

2021 återupptogs flertalet av de under pandemins första år pausade forskningsprojekten. Under året startades dessutom flera projekt med fokus på covid-19-pandemin. Flera medarbetare som beviljats forskningstid under 2021 hade möjlighet att använda sig av sina forskningsmedel. Forskningsproduktionen var således mindre påverkad jämfört med 2020.

Under 2021 utlystes totalt 18 doktorand-, biträdande-, och forskarförordnanden. Under hösten 2021 utlystes och fördelades dessutom sammanlagt cirka 2,6 miljoner kronor av forskningsmedel till forskningsåret 2022. Medarbetare från nära vård, akutsjukvård, tandvård och psykiatri har tagit del av medlen.

Brandsäkerhet

I Region Västmanlands krävs ett systematiskt, likriktat och sammanhållet brandsäkerhetsarbete där aktuell lagstiftningen tydligt pekar på en tredelad förmåga relaterat till proaktivt och förebyggande arbete, förmåga att agera vid en brandhändelse samt förmåga att utrymma.

Analys av befintlig riskbild, inträffade brandhändelser, tillsammans med internkontroll, skyddsronder och förelägganden från tillsynsmyndighet har påvisat brister i lagefterlevnad, där utveckling, verksamhetsstöd och likriktning är angeläget för effekt.

En övergripande plan för utveckling och säkerställande av lagefterlevnad finns framtagen i samverkan med ansvariga myndigheter, där planerade och prioriterade områden även 2021 begränsats av pandemin.

Positiv effekt ses i pågående utvecklingsarbete där grunden innebär en kulturförändring samt ökad riskmedvetenhet och förståelse. I september lanserades regionens nya obligatoriska brandsäkerhetsutbildning, med god respons och hög genomförandegrad. Utvecklade och likriktade förutsättningar för agerande vid brandhändelse samt agerande vid utrymning har utarbetats, tillsammans med ett utvecklat operativt expertstöd till regionens verksamheter. Grundförutsättningen och framgångsfaktorn i arbetet är regionens övergripande riktlinje gällande brandsäkerhet, som tydliggör inriktning och målbild för området.

Otillåten påverkan - Hot och våld inom vården

Under året har regionen fortsatt utbilda och föreläsa för medarbetare om det förebyggande arbetet kring otillåten påverkan. Särskilt utsatta medarbetare finns inom akutvårdsverksamheter där hot, hat och våld samt trakasserier förekommer. Utbildningsinsatser har under pandemin genomförts både fysiskt och digitalt med bra resultat.

En ökning av risk- och högriskpatienter inom vården kan konstateras i jämförelse med föregående år. Säkerhetsenheten har tillsammans med vården utvecklat en systematik för ett tryggt och säkert sjukhus genom åren och utvecklingsarbetet fortsätter i positiv riktning. Fokus är att bidra till en trygg och säker arbetsmiljö liksom att patienter och närstående ska känna sig trygga då de besöker en vårdinrättning inom regionen.

Cybersäkerhet

I takt med den ökade användningen av olika digitala lösningar uppstår nya typer av sårbarheter och risker inom cyberdomänen. IT-utveckling, lagstiftning och användningen av allt fler nya verktyg ger en helt ny dimension av komplexitet. Ansvar, insyn och påverkan blir alltmer otydlig mellan informationsägare och leverantör. Det räcker inte att efterleva den svenska lagstiftningen, det är även nödvändigt att ha kännedom om andra länders lagstiftning.

Regionen ska ha en robusthet, en motståndskraft och en kontinuitetshandling oavsett situation och omvärld. I varje del av verksamhetens arbetsprocesser ska det finnas ett adekvat skydd av den information som hanteras.

Kunskap om informationssäkerhet, persondataskydd (GDPR) och cybersäkerhet har generellt höjts och efterfrågan inom området har ökat, vilket innebär ett alltmer kvalitetssäkrat skydd av informationen. Arbetet med informationssäkerhet, persondataskydd och cybersäkerhet kommer fortsätta utvecklas, bland annat genom ytterligare stödmaterial.

Uppdrag 17 GUL: Nytt primärvårdsprogram

I Regionplan 2021-2023 anges att ett nytt primärvårdsprogram ska utarbetas som stödjer utvecklingen av "Nära vård". En bred översyn av dagens primärvårdsprogram och ersättningsystem har därför genomförts med syfte att:

- säkerställa att programmet stödjer och skapar förutsättningar för de uppdrag och målsättningar som pågående nationella utredningar av primärvården samt regionens arbete med att utveckla "Nära vård" ger upphov till
- tillvarata vårdgivarnas utvecklingskraft och skapa förutsättningar att erbjuda en god och jämlik vård genom en mer tillitsbaserad styrning med mindre detaljregleringar

Trots ett omfattande förankringsarbete nåddes inte politisk enighet i fullmäktige kring förslaget och ärendet återremitterades till regionstyrelsen av fullmäktige i juni 2021. Utskottet för folkhälsa och sjukvård har därefter berett ärendet vidare och regionstyrelsen godkände under hösten vissa ändringsförslag till programmet. Arbetet fortsätter och primärvårdsprogrammet kommer att tas upp på nytt i fullmäktige under 2022 och framåt.

Uppdrag 18 GRÖN: Faktisk kvalitet i kollektivtrafik

Andel genomförda turer i den allmänna kollektivtrafiken har ökat, trots att flera avgångar ställdes in i slutet av året på grund av störningar i SJ:s planeringssystem. Den stora förbättringen har skett på Uven och Svealandsbanan. Kvaliteten i busstrafiken ligger på en hög nivå. Andelen genomförda turer under året har uppgått till 99,7 procent.

Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Uppdrag	
19 Regionstyrelsen ska under planperioden ta fram förslag till ett hållbarhetsprogram som sedan ersätter regionens miljöprogram.	Grön
20 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter förbättrar köptroheten och följer beslutade regler kring upphandling och inköp.	Gul
21. Under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet.	Gul

Mål: Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna

Utvecklingen inom området ligger på samma nivå som under förra året. Målet bedöms därmed som gult.

Indikator: Miljö- och klimatpåverkan

Utvecklingen för målen i Miljöprogrammet 2018-2022 ligger inte i nivå med önskat läge för 2021, förutom för området transporter där resorna minskat i och med pandemin. Det samlade resultatet för indikatorn är därför oförändrat jämfört med föregående år och bedöms även för 2021 vara gult.

Region Västmanland är miljöcertifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001 sedan 2015 och arbetar systematiskt och dokumenterat med förbättringar. Regionens Miljöprogram 2018-2022 omfattar fem områden:

- Energi (gul 2020)
- Transporter (gul 2020)
- Resursförbrukning och inköp (röd 2020)
- Läkemedel (gul 2020)
- Finansförvaltning (gul 2020)

Klimatpåverkan från regionens *energiförbrukning* (el, värme och fjärrkyla) har ökat något sedan 2020. Energimålet bedöms inte kunna nås till programperiodens slut. Arbetet pågår med energieffektivisering.

Transporter har under pandemin minskat betydligt till förmån för en förflyttning mot digitala möten och till nackdel för kollektivtrafiken. Klimatutsläpp från särskild kollektivtrafik har på grund av minskad efterfrågan fortsatt minska även under 2021 och mer än halverats jämfört med år 2019, före pandemin. Andelen tjänsteresor med tåg har minskat

från 30 procent 2020 till 12 procent 2021. Klimatutsläppen från regionens tjänstefordon, egen bil i tjänst och ambulanser har också minskat jämfört med 2020.

Arbetet med *resursförbrukning och inköp*, att ställa om regionens materialflöden till att bli mer cirkulära, har till exempel medfört att Hjälpmedelscentrum ökat återanvändningen av flera produkter, bland annat rullstolsdynor. För detta vann Hjälpmedelscentrum regionens miljöpris 2021. Andelen upphandlingar där fördjupade miljökrav ställts har inte nått målnivån på mer än 15 procent utan låg 2021 på 14 procent. Avfallsmängd per invånare understiger målnivån med marginal, men ligger kvar på samma nivå som 2020. Målet att öka källsorteringen, och därmed materialåtervinningsgraden, ligger på 31 procent vilket är långt under målnivån 38 procent. Frågan har under året lyfts upp och det har planerats för mer åtgärder inom området.

Miljöprogrammets mål avseende *läkemedel* har ett blandat resultat. Antalet fördjupade läkemedelsgenomgångar har sjunkit drastiskt från föregående år och ligger under målnivån, likadant med fysisk aktivitet på recept. Antibiotikaförskrivningen ligger inom målvärdet och även andelen läkemedelsupphandlingar med fördjupade miljökrav som var 100 procent.

Inom *finansförvaltningen* gäller miljömålen pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet och där ligger resultatet i linje med målet vid mätningen relativt index. Koldioxidintensiteten per miljon kronor i intäkt ligger dock en bra bit under målet, vilket beror på att bolagen som är investerade i pensionsmedelsportföljens fonder inte klarat sänka utsläppen som förväntat. Arbetet pågår för att mäta portföljen mot hela Agenda 2030.

Uppdrag 19 GRÖN: Hållbarhetsprogram

Under planperioden har ett förslag till hållbarhetsprogram för perioden 2023-2030 tagits fram. Förslaget grundar sig på de globala målen i Agenda

2030 och integrerar samtliga hållbarhetsperspektiv, det vill säga miljö och klimat, social hållbarhet samt ekonomi. I förslaget rekommenderas framtagande av en hållbarhetsredovisning för Region Västmanland.

Uppdrag 20 GUL: Köptrohet

Ett regionövergripande arbete pågår med att förenkla för regionens verksamheter att handla elektroniskt på upphandlade avtal vilket bidrar till ökad köptrohet. Arbetet löper på. Pandemin har försvårat och i viss mån fördröjt utvecklingen.

Effekthemtagning

Modellen för effekthemtagning har under året gjorts tillgänglig i regionens ledningssystem. Modellen har tidigare införts för projekt som drivs enligt regionens projektmodell. Under 2021 har den även införts för byggnadsinvesteringar samt inventarier och utrustning.

Pågående fastighetsprojekt

Försäljning av den gamla sjukhusbyggnaden i Sala är genomförd och köpekontrakt har tecknats, efter beslut i Regionfullmäktige i april. Genom försäljningen minskar regionens vakanta ytor vilket har en positiv ekonomisk effekt.

I maj gav regionstyrelsen klartecken till förstudie och lokalplanering för byggnation av en rättspsykiatrisk vårdenhets med säkerhetsklass 3-platser i Sala. Den slutna vården inom rättspsykiatri i Sala bedrivs idag i huvudsak som klass 2-verksamhet. Lokalplaneringen är i sitt slutskede och ärendet står inför nytt beslut under 2022.

I februari togs beslut om ombyggnation av hus 52 och 53 vid Västmanlands sjukhus Västerås för regionens utbildningsverksamhet. Arbetet är klart och verksamheten flyttade in vid årsskiftet.

Byggnation av ny bussgata på Västerås sjukhusområde har avslutats under året och busstrafiken är igång sedan mitten av december.

Pågående byggprojekt på sjukhusområdet i Västerås har medfört att antalet parkeringsplatser minskat. Detta har kompenseras med en ny parkeringsplats vid Sundinska vreten, vilken togs i bruk under december 2021.

Ny sjukvårdsbyggnad Sala

Arbetet med den nya sjukvårdsbyggnaden i Sala fortskrider enligt plan, både ekonomiskt och tidsmässigt. Den nya sjukvårdsbyggnaden kommer att

ge Sala mer verksamhet på en halverad yta, högre tillgänglighet och robusthet, fler vårdplatser i form av enpatientsrum samt en rehabassäng. Sala sjukvårdsbyggnad uppnår miljöbyggnad silver.

Som ett led att i att stärka individer på väg till anställning har krav ställts i entreprenadupphandlingen att tillskapa lärlingsplatser. Projekt Sala sjukvårdsbyggnad har tagit emot både vuxenlärlingar, praktikanter och skolelever. Tre konstnärer för fast konst är upphandlade och inflyttning är planerad till kvartal tre 2022.

Program Nytt Akutsjukhus Västerås

Arbetet med Program Nytt Akutsjukhus Västerås har under 2021 i huvudsak gått planenligt. Programmet omfattning, tidplan och budgetram kvarstår. Inga nya politiska beslut är fattade av regionfullmäktige under året.

I början på 2021 avslutats skedet "initiering" med tillhörande kalkyl. Kalkylerna visade på ett behov av att effektivisera programmet i sin helhet och vårdbyggnadens bruttoarea har minskats med cirka 5 000 kvadratmeter till cirka 75 000 kvadratmeter.

Skedet "etablering" har löpt planenligt. En entreprenör är upphandlad och avtal har ingåtts för att i samverkan med regionen uppföra vårdbyggnaden.

Regionfullmäktige fattade under 2020 tre finansiella igångsättningsställanden för projekt gällande el och förberedande arbeten. Genomförandet pågår planenligt.

Under året har projekt "Utrustning" och projekt "Konst" genomfört förberedande aktiviteter.

Programmet två kravställande projekt "Vårdverksamhet" respektive "Verksamhetsstöd" har under året slutfört arbetet med rumsfunktionsprogram. Andra aktiviteter som genomförts är relaterade till verksamhetsutveckling och effekthemtagning.

Programmet har utrett behov och lösningar för kommande etapper och ett antal förstudier har genomförts. En allokeringsplan som visar olika verksamheter inplacering över tid har tagits fram. I förlängningen av detta följer en plan över vilka fastigheter som kan utsträngas över tid.

Under slutet av 2021 har programmet arbetat med att sammanställa underlaget för det finansiella igångsättningsställandet för det nya akutsjukhusets första etapp.

Säkerhet, beredskap och försörjning

Uppdrag 21 GUL: Ökad robusthet

Ett viktigt arbete framöver är robusthet, lagernivåer och nationell samverkan kring beredskapsfrågor. Flera initiativ har tagits under 2021 kring att stärka försörjningsberedskapen för hälso- och sjukvården och inriktningen är att det ska finnas mer sjukvårdsprodukter i Sverige genom lagerhållning i flera nivåer.

Säkerhetslagret på 6 månader avseende personlig skyddsutrustning och vaccinationsmaterial har upprätthållits under 2021.

Fortfarande återstår en del viktiga aktiviteter, till exempel att ta fram riktlinje för robusthet för regionens fastigheter och att gå i mål med att sätta nivåer för lagerhållning av material, läkemedel, medicintekniskt-material med mera.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Intention: Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande arbetsplatser och en professionell uppdragsgivare.

Resultatmål		Indikator	
Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare	GUL	Attraktiv arbetsgivar-index	Röd
		Hållbart medarbetarengagemang (HME-index)	Gul
		Sjukfrånvaro	Gul
Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare	Grön	Uppdragstagarindex	Grön
Måldokument			
Arbetsmiljöprogram			Gul
Uppdrag			
22 Som en av länets största arbetsgivare och i arbetet med social hållbarhet ska regionstyrelsen och nämnder aktivt arbeta med att erbjuda sysselsättning till personer som står utanför arbetsmarknaden.			Gul
23 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att insatser för att förbättra chefs- och ledaruppdraget i regionen fortsätter.			Gul
24 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att regionens utbildningsuppdrag tydliggörs samt att verksamheterna prioriterar utbildningsuppdraget i sitt utvecklings- och kompetensförsörjningsarbete.			Grön
25 Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet 5,9 procent.			Gul
26 Under planperioden ska regionstyrelsen arbeta för att regionen når en hållbar och självständig bemanning och att kostnadsandelen för inhyrd personal inte överstiger 2 procent av de egna personalkostnaderna.			Röd
27 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att ett styrdokument upprättas för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik.			Grön
28 Under 2021 ska regionstyrelsen säkerställa att uppdragstagare inom vårdvalet och övriga berörda avtalsparter på lämpligt sätt blir involverade i utvecklingen av nära vård.			Grön

Mål: Attraktiv arbetsgivare

Region Västmanland har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare. Målområdet mäts med tre kompletterande indikatorer; Attraktivt arbetsgivarindex, Hållbart medarbetarengagemang samt sjukfrånvaro, som sammanvägt påverkar om målet bedöms vara uppnått. För 2021 bedöms målet som gult.

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär för Region Västmanland att det bedrivs en bra personal- och arbetsgivarpolitik med goda arbetsvillkor och förmåner, vilket bidrar till att medarbetare vill stanna kvar i regionen, att sjukfrånvaron är låg samt att regionen attraherar nya medarbetare. Detta mäts genom flera kompletterande indikatorer. Attraktivt arbetsgivarindex (AGI) är en sammanvägning av flera olika personalnyckeltal, till exempel heltidsarbete, övertid, tid för kompetensutveckling, sjukfrånvaro. Dessa följs upp årsvis och redovisas under våren året efter, vilket innebär att de olika indikatorer som sammanvägs inom målområdet till viss del avser olika tidsperioder. AGI visade på en försämring under 2020 avseende nyckeltalen sjukfrånvaro och tid för kompetensutveckling, båda starkt kopplade till situationen under pandemin.

Samtidigt visar siffrorna för utveckling av sjukfrånvaron 2021 att den återigen minskar, något som inte fångas in i det AGI som ligger till grund för den samlade bedömningen av målområdet. Hållbart medarbetarengagemang (HME) ligger kvar på samma nivå som 2020. Eftersom AGI avser en annan tidsperiod än de övriga indikatorerna bedöms de andra överväga i den samlade bedömningen, vilket gör att det samlade målområdet bedöms gult.

Indikator: Attraktiv arbetsgivarindex

Värdet 2020 för Attraktiv arbetsgivarindex är 107 poäng (poäng), vilket är en försämring från 2019 (115 poäng). Region Västmanlands resultat för 2020 speglar den utveckling som skett i sektorn som helhet avseende jämförelse med tidigare år. I och med det försämrade resultatet på Attraktiv arbetsgivarindex prognostiseras indikatorn som röd.

Ett antal nyckeltal i indexet har försämrats och främst då korttidsfrånvaron, vilket var väntat utifrån den påverkan som pandemin hade på sjukfrånvaron under 2020. Även tid för kompetensutveckling och övertid har försämrats något, vilket också är en konsekvens av pandemin. Nyckeltalet för antalet

avgångar har förbättrats i och med att färre valt att sluta under 2020 jämfört med 2019. Övriga nyckeltal i indexet är oförändrade.

Indikator: Hållbart medarbetarengagemang

Värdet för Hållbart medarbetarengagemang 2021 ligger kvar på samma nivå som föregående år (78 poäng) vilket är något lägre än det uppmätta värdet innan pandemin (79 poäng år 2019). Att indikatorn inte utvecklas i positiv riktning ligger till grund för att indikatorn bedöms gul.

Indikatorn består av tre områden; motivation, ledarskap och styrning, som tillsammans utgör det samlade värdet Hållbart medarbetarengagemang (HME). Uppföljningen 2021 visar på att samtliga områden skattas på motsvarande nivå som för 2020, vilket därmed bidrar till att det samlade värdet för indikatorn är detsamma som 2020. Under en situation med en långvarig pandemi och hög belastning inom en stor del av regionens verksamheter, kan ett bibehållet värde tolkas som ett bra utfall även om den önskade utvecklingen hade varit en ökning. Regionens samlade värde för HME (78 poäng) ligger något lägre än det nationella medelvärdet för HME bland regioner (79 poäng) för 2021.

Indikator: Sjukfrånvaro

Regionens totala sjukfrånvaro under 2021 uppgick till 7,3 procent vilket är en minskning jämfört med nivåerna på den totala sjukfrånvaron för 2020 (8,1 procent). Förändringen kan till stor del förklaras av en minskning av den korta sjukfrånvaron (dag 1-14). Då indikatorn inte uppnår satt målvärde, dvs att regionens sjukfrånvaro ska understiga den genomsnittliga sjukfrånvaron bland Sveriges regioner, men utvecklas i rätt riktning ligger till grund för bedömningen att indikatorn är gul.

Under planperioden ska regionstyrelsen och samtliga nämnder arbeta för att regionen som helhet når en låg och stabil sjukfrånvaro som understiger det nationella snittet för sjukfrånvaron i Sveriges regioner. För 2020 motsvarade det en sjukfrånvaro på högst 7,1 procent (vägt medelvärde), vilket är lägre än den sjukfrånvaro som regionen hade för motsvarande år. Under 2021 har den totala sjukfrånvaron minskat inom samtliga av de rapporterade grupperna, det vill säga minskningen av sjukfrånvaron har skett i samtliga åldersgrupper och bland både män och kvinnor. Det är framförallt den korta sjukfrånvaron som har minskat under innevarande år.

Övrig sjukfrånvaro ligger kvar på motsvarar nivåer som föregående år. Att andelen sjukfrånvaro som är 60 dagar eller mer har ökat kan förklaras av att den korta sjukfrånvaron utgör färre antal timmar än tidigare. Arbetet med att nå målet om en låg och stabil sjukfrånvaro fortsätter under planperioden.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningsplan

En regionövergripande kompetensförsörjningsplan för 2021 har tagits fram. Identifierade bristkompetenser är, med undantag för en, helt knutna till hälso- och sjukvården. Aktiviteter som pågår i linje med resultatet är till exempel ST-dimensionering samt prioritering av IFF-medel i linje med identifierade bristkompetenser. En regionövergripande kompetensförsörjningsplan kommer tas fram vart fjärde år. Kompetensförsörjningsarbetet inom förvaltningarna kommer som tidigare att genomföras årsvis i enlighet med regionens kompetensförsörjningsprocess.

Under 2021 var det fler medarbetare än tidigare som sökte möjligheten att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska. Under 2021 beviljades bibehållen lön till samtliga som fick möjlighet att studera med löneförmån till specialistsjuksköterska.

Attrahera/rekrytera

Rekryteringsenheten har effektiviserats genom införande av digitala lösningar för referenstagning och för bakgrundskontroller inför anställning av främst legitimerad personal. Digital referenstagning har utvärderats efter ett första verksamhetsår och utvärderingen visar på både ökad kvalitet, flerreferenstagningar och tidsbesparing. För att följa och utvärdera attraktiviteten för lediga jobb har regionens rekryteringsverktyg kompletterats med en statistikmodul.

Regionen har haft begränsade möjligheter att träffa studenter och andra potentiella medarbetare fysiskt på exempelvis mässor/högskolor. Ett antal digitala alternativ har prövats, men regionen ser fram emot att återuppta de vanliga "arenorna". Under året har istället satsningar genomförts för att utveckla regionens arbetsgivarkommunikation. Förändringarna kommer att implementeras under kommande år.

Samarbetet med Competence, tidigare Jobba i Västerås, har fortsatt. Genom Competence kommuniceras ett budskap om "framtidjobb" inom hälso- och sjukvården. Målgruppen är högstadie- och gymnasieelever.

Intern kommunikation och sociala medier

Regionens närvaro i digitala kanaler fortsätter att öka och under året har kompletteringar gjorts med LinkedIn-annonsering. Nyheter och jobbbannonser når allt fler användare och idag är den digitala arbetsgivarkommunikationen regionens huvudsakliga kanal.

Under året har fler filmer producerats, vilket är en av strategierna för att öka intresset för regionens bristyrken.

Teamorienterat arbetssätt

Samlad service fortsätter implementeringen av teamorienterat arbetssätt, och under 2021 inkluderades även städområdet. Upplägget har en mängd fördelar och teamet blir experter på sitt område och skapar kontinuitet för kund.

Under året har också ett faddersystem vid nyanställning införts. Faddern fungerar som vägledare och kontaktperson under de tre första månaderna och är en länk in i den sociala gemenskapen på arbetsplatsen. Under samma period får den nyanställda även en handledare som är ansvarig för den praktiska utbildningen.

Uppdrag 22 GUL: Sysselsättning

För att underlätta för regionens verksamheter att inventera tänkbara arbets- och sysselsättningsmöjligheter för personer som står utanför arbetsmarknaden, har ett processtöd tagits fram, med planerad tillämpning från och med 2022. Regionen har fortsatt sitt samarbete med arbetsförmedlingen och Västerås stad för att stärka invånare som står utanför arbetsmarknaden på deras väg till ett arbete och en försörjning.

Uppdrag 23 GUL: Chefs- och ledaruppdrag

Under perioden har framskjutna kompetensutvecklingsinsatser för chefer och ledningsgrupper kunnat genomföras i begränsad omfattning, till följd av rådande restriktioner. Digitala utbildningar och blandade utbildningar (distans och lärarlett i samma utbildning) för chefer har utvecklats och lanserats.

Ett nytt program för medarbetare som är intresserade av ett chefs- och ledarskap har tagits fram och genomförts, "Nyfiken på ledarskapet", och ett projekt för "Hållbart ledarskap" har startats med syftet att förbättra chefernas förutsättningar att bedriva chef- och ledarskap inom regionen. Ett nytt chefsstöd för att arbeta med värderingar har också tagits fram.

Uppdrag 24 GRÖN: Utbildningsuppdrag

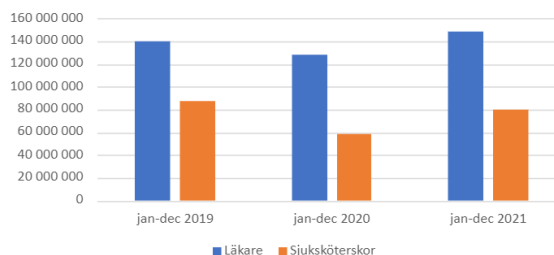
Trots pandemin har arbetet med att förbättra samverkan mellan regionen, lärosäten och andra utbildare haft hög prioritet under perioden. Exempel på insatser är införande av nytt arbetssätt för verksamhetsförlagd utbildning för psykologstudenter och förberedelser för start av förändrad bastjänstgöring för läkare.

En återcertifiering har skett av Vård- och omsorgscollege vilket stärker förutsättningarna att utbilda fler undersköterskor.

Uppdrag 26 RÖD: Hållbar och självständig bemanning

Kostnaderna för hyrpersonal inom regionens hälso- och sjukvård har ökat under 2021 jämfört med 2020. Kostnaderna är dock jämförbara med hyrkostnaderna för 2019. Regionen har i större utsträckning efterfrågat hyrpersonal men bemanningsbolagen har inte lyckats att leverera efter önskat behov. Ökningen går att härleda till tillgänglighetssatsningar för uppskjuten vård.

Hälso- och sjukvårdens hyrkostnader för läkare och sjuksköterskor

Arbetsmiljö

Uppdrag 25 GUL: Låg och stabil sjukfrånvaro

Arbetet med att skapa förutsättningar för en hälsofrämjande arbetsplats med låg och stabil sjukfrånvaro, har styrts av regionens Arbetsmiljöprogram. Ett riktat utvecklingsarbete har pågått under perioden 1 juli 2017 till 31 december 2021 då programmet avslutades. Tre av programmets sex delmål bedöms ha uppfyllts. Många aktiviteter har genomförts, och det krävs fortsatt uthålligt arbete för att nå längre vad gäller sjukfrånvaron. Det är viktigt att implementering sker av framtagna arbetssätt, så att avsedda effekter uppnås.

Under hösten påbörjade regionen pilottestning av ett riskorienterat arbetssätt (ROA). ROA innefattar ett arbetsplatsnära stöd till arbetsplatser med hög eller ökande sjukfrånvaro, där de ges stöd i att analysera orsakerna till sjukfrånvaron. Efter en första

utvärdering kommer stödet erbjudas till fler arbetsplatser.

Hälsofrämjande arbetsplats

Pandemin har visat på vikten av att skapa förutsättningar för en hälsofrämjande arbetsplats. Exempelvis har riktade insatser för återhämtning genomförts i samarbete med Regionhälsan, liksom utökad stöd till verksamheter och medarbetare för att förebygga och hantera konsekvenser av pandemin. Under hösten har även en riktad utbildningsinsats i konflikthantering för chefer och stödfunktioner påbörjats, vilket är en viktig del i arbetet med att förebygga och hantera situationer som kan uppstå till följd av långvarig belastning.

Lönebildning

Parallellt med att utestående delar av löneöversynsprocess 2021 avslutats, har under perioden ordinarie löneöversyn för 2022 startats. Regiongemensamma lönekriterier har tagits fram och slutsamverkats. Implementation kommer att ske under 2022 med målet att användas under löneöversyn 2023.

Uppdrag 27 GRÖN: Styrdokument för personal- och arbetsgivarpolitik

Uppdraget att upprätta ett styrdokument för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik, konkretiserades i början av året till att avse ett program. Arbetet har sedan fortskridit enligt plan med målsättningen att Regionfullmäktige ska kunna fastställa programmet i juni 2022.

Personalstatistik och väsentliga personalförhållanden

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro mätt i procent, ackumulerat helår	2020	2021
Total sjukfrånvaro	8,1	7,3
Långtidssjukfrånvaro*	26,8	32,4
Kvinnor	8,8	8,0
Män	5,4	4,8
0-29 år	7,9	7,0
30-49 år	8,0	7,2
50 år -	8,2	7,5

*Andel av den totala sjukfrånvaron som är 60 dagar eller längre.

Frisktal mätt i procent	2020	2021
Andel medarbetare med högst 5 sjukdagar totalt fördelat på högst 3 tillfällen under året	38,6	45,4

Sjukdagar per anställd i genomsnitt	2020	2021
Totalt	25,9	23,69
Kvinnor	28,2	25,84
Män	17,2	15,39

Sjukfrånvaron liksom sjukdagar per anställd har minskat under 2021. Även frisktal visar en positiv utveckling. En större andel av medarbetarna har högst fem sjukdagar under året fördelat på max tre tillfällen, det vill säga en mindre andel av medarbetarna har varit sjuka under 2021 än 2020.

Antal anställda

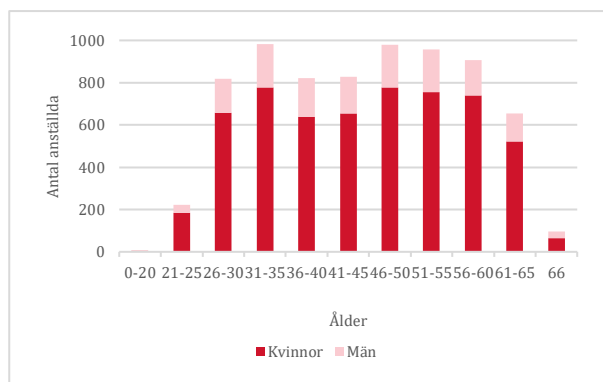
Anställda totalt	2018	2019	2020	2021
Anställda	6 968	7 139	7 206	7265
Årsarbetare	6 727	6 904	6 990	7062

Antal anställda i december exklusive timanställda. En årsarbetare motsvarar en heltidsarbetande per år.

Antal anställda per yrke	Antal 2020	Antal 2021	Andel% 2021
Ledning	359	383	5,3
Handläggare, administratörer	1 007	1043	14,3
Läkare	778	784	10,8
Sjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterska	1 931	1901	26,1
Undersköterskor, skötare m.fl.	1 654	1672	23,0
Biomedicinska analytiker, lab arbete m.fl.	206	203	2,8
Tandvård	75	77	1,1
Rehabilitering, förebyggande	686	686	9,4
Skola, kultur	59	57	0,8
Teknik m.fl.	207	206	2,8
Måltidsarbete	46	51	0,7
Lokalvård m.fl.	198	209	2,9

I relation till antal anställda totalt är det små förändringar mellan 2020 och 2021, den största förändringen återfinns i gruppen *Sjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor* som minskat från 26,8 procent till 26,1 procent. Alla yrkesgrupper består av minst 60 procent kvinnor, undantagna är *Läkare* med 53 procent kvinnor och *Tekniker med flera* med 27 procent kvinnor.

Ålders- och könsfördelning

Totalt 5 778 kvinnor (79 procent) och 1 494 män (21 procent) är anställda den 31 december 2021. Medelåldern är oförändrad 45,2 år och 36 procent av de anställda är över 50 år.

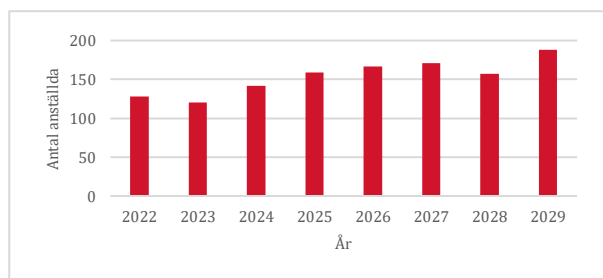
Personalvolym och rörlighet

Under 2021 har cirka 650 tillsvidareanställda lämnat regionen, vilket motsvarar en omsättning på 9,7 procent (2020: 8 procent).

Antalet medarbetare som lämnat regionen på egen begäran har ökat från cirka 380 2020 till cirka 475 2021. I majoriteten av yrkesgrupperna är det fler som väljer att sluta under 2021 jämfört med 2020, endast för gruppen administratörer är antalet oförändrat från 2020. Andelen visstidsanställda medarbetare är oförändrat 7 procent 2021.

Medelsysselsättningsgraden är fortsatt 97 procent. Män har högre medelsysselsättningsgrad än kvinnor med 98,1 procent jämfört med 96,9. Region Västmanlands arbete med erbjudande om heltid har identifierat undersköterskor på vårdavdelning som den grupp där deltidsanställningar är vanligast, andelen med lägre sysselsättningsgrad har fortsatt minska 2021.

Pensionsavgångar vid 65 år

Utfall löneöversyn 2021 per facklig organisation

Organisation	Utfall i procent
Kommunal	2,3
DIK	2,2
För. Sv Arbetsterapeuter	2,5
Ledarna	2,3
Fysioterapeuterna	2,5
Naturvetarna	2,5
Psykologförbundet	2,4
SRAT	2,4
Sv. Ingenjörer	2,1
Vårdförbundet	2,5
Vision	2,3
SSR	2,3
AKAVIA	2,2
Sv. Farmaceuter	2,5
Lärarnas riksförbund	1,7
Läraryrket	2,1
Tjänstetandläkare	2,0
Läkarförbundet	2,3

Jämställdhet

Ett mått på jämställdhet i en organisation är lika karriärmöjligheter för män och kvinnor, det vill säga att andelen kvinnliga och manliga chefer motsvarar den procentuella fördelningen av kvinnor och män i organisationen i stort.

I Region Västmanland är 79 procent av de anställda kvinnor och 21 procent är män. Andelen kvinnliga chefer utgör 76 procent av det totala antalet chefer, det vill säga kvinnors karriärmöjligheter är något sämre än männens.

I en analys av fördelningen bland män och kvinnor på chefsposter på olika organisatoriska nivåer syns en skillnad i fördelningen där kvinnor i större utsträckning har en roll som första linjens chef (82 procent) medan andelen kvinnor bland högre chefer endast är 55 procent.

En möjlig förklaring till att den stora skillnaden kan vara att rekrytering av chefer sker från olika grundprofessioner. Första linjens chefer rekryteras ofta från yrkesgruppen sjuksköterskor som består av 88 procent kvinnor och 12 procent män. I jämförelse med denna siffra kvarstår ändå skillnaden mellan kvinnors och mäns karriärmöjligheter.

I gruppen högre chefer ingår verksamhetschefer som till viss del rekryteras från gruppen läkare, vilken har en relativt jämn könsfördelning bland de anställda (män 47 procent och kvinnor 53 procent). Även i denna grupp kvarstår en skillnad mellan kvinnors och mäns karriärmöjligheter.

Medianlön för olika grupper (2021-12-01)

Befattning	Total	Kvinnor	Män	Antal K/M
Medicinsk sekreterare	27 550	27 550	25 465	290/8
Överläkare	92 750	92 000	93 250	138/146
Distriktsläkare	90 800	89 700	92 600	23/22
Specialistläkare	75 200	75 050	75 400	58/52
ST-läkare	52 500	52 500	52 500	115/103
Psykolog	43 825	43 700	44 000	95/25
Barnmorska, vårdavd	39 941	38 941	-	90/-
Barnmorska, mott/råd	43 712	43 712	-	52/-
Anestesisjuksköterska	40 050	42 875	38 900	48/19
Distriktsköterska	39 575	39 575	-	85/-
Psykiatriksjuksköterska	39 200	39 100	40 850	96/13
Ambulanssjuksköterska	35 550	33 925	36 450	58/79
Intensivvårdssjuksköterska	41 755	42 600	40 750	39/6
Operationssjuksköterska	40 575	40 575	-	54/-
Sjuksköterska, barn och ungdom	39 000	39 050	32 800	50/1
Sjuksköterska, annan spec. inriktning	38 500	38 275	39 000	38/3
Sjuksköterska, specialfunktion	40 000	40 000	36 650	70/3
Sjuksköterska, allmän	33 000	33 000	32 900	899/97
Röntgensjuksköterska	35 100	34 350	36 300	69/10
Undersköterska, vårdavd	26 217	26 300	25 617	894/95
Ambulanssjukvårdare	30 4258	27 250	31 200	7/25
Skötare, vårdavd	26 600	26 350	27 558	107/68
Biomedicinsk analytiker	35 295	35 750	32 350	126/16
Specialisttandläkare	71 400	70 450	74 200	8/5
Arbetsterapeut	32 800	32 917	39 800	101/3
Fysioterapeut	33 862	33 962	33 500	124/20
Logoped	33 650	33 650	-	46/-
Audionom	31 600	31 630	31 460	24/1
Dietist	32 905	32 905	-	30/-
Kurator	35 900	35 850	36 250	105/14
Specialpedagog	39 100	39 175	37 100	12/1
Vaktmästare	26 432	26 257	26 472	9/40
Kock	28 660	28 370	29 932	8/6
Måltidspersonal	24 800	25 650	24 500	14/9
Städare	24 047	24 473	23 732	100/23

Medianlön är den mittersta lönen i en grupp löner som sorteras från den lägsta till den högsta lönen. Om gruppen består av ett jämt antal löner är medianlönen medelvärdet av de två lönerna i mitten. Statistiken baseras på månadsavlönade. Chefer ingår inte i statistiken.

Arbetad tid

Den arbetade tiden har ökat under 2021 med cirka 280 000 timmar, vilket motsvarar 163 årsarbetare. Ökningen på 2,7 procent är högre än föregående år och de senaste fem åren.

Arbetad tid genomförd på övertid/mertid ökade jämfört med 2021 liksom arbetad tid utförd av timavlönade. Minskad sjukfrånvaro och minskad föräldradighet gör att arbetade timmar ökar.

Pandemin har påverkat den arbetade tiden fram för allt genom nya/utökade uppgifter bland annat vaccinationer, smittspårning, kontaktcenter.

Även arbetad tid för inhyrd personal har ökat vilket till viss del beror på inhyrning av operationslag för att minska vårdkö.

Mål: Professionell uppdragsgivare

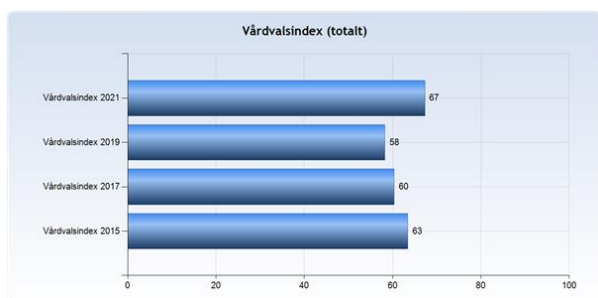
Regionens målsättning är att vara en professionell uppdragsgivare och att lämpliga forum för dialog och samverkan finns. Då indikatorn Uppdragsgivarindex ökat från senaste mätningen bedöms målet som grönt.

I rollen som uppdragsgivare har regionen det yttersta ansvaret för en god kvalitet i vården och att skattemedel används väl, oavsett om verksamheten drivs i privat eller offentlig regi. Regionens målsättning är att vara en professionell uppdragsgivare och att lämpliga forum för dialog och samverkan finns. Under 2021 genomfördes en översyn av primärvårdsprogrammet med stor delaktighet från samtliga vårdgivare genom intervjuer med alla verksamhetschefer samt fokusgrupper med olika företrädare för professionen. En serie av workshops har hållits för att fånga in vårdgivarnas erfarenheter och synpunkter på olika aspekter av uppdrag och ersättningsformer. För att säkerställa kontinuerlig dialog och underlätta implementering av förändringsarbete har regelbundna möten med primärvårdens verksamhetschefer införts under ledning av Vårdval primärvård.

Indikator: Uppdragstagarindex

Index har ökat från 58 (2019) vid senaste mätningen till 67 (2021). Indikatorn bedöms därmed som grön.

Uppdragstagarindex mäts vartannat år genom en enkät till vårdgivarna inom Vårdval primärvård där varje verksamhetschef på de 28 vårdcentralerna ges möjlighet att svara. Regionens mål är att index ska öka och 2021 framgår att index ökat från 58 vid senaste mätningen till 67, vilket motsvarar en ökning med cirka 15,5 procent.

Liksom tidigare år ses en generell skillnad mellan privata vårdgivare och offentlig drivna vårdcentraler där de privata är genomgående något mer positiva. Troligtvis beror detta på att de offentligt drivna har en egen stabsfunktion och en egen direktör som medför att verksamhetscheferna i viss utsträckning har mindre kontakt med beställarfunktionen.

Enheten för privata vårdgivare

Under året har vårdgivarwebben och digitala samverkansforum för privata vårdgivare utvecklats.

Upphandling enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling av vårdtjänst Fysioterapi med inriktning på patienter med reumatisk diagnos har utförts samt psykoterapi för patienter inom psykiatri och tandvård.

Medicinsk fotvård upphandlas enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem och under året har en ny leverantör tecknat avtal, och majoriteten av tidigare leverantörer har valt att teckna nya/förlänga avtal med Region Västmanland.

För fysioterapi reglerad enligt Lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi har försäljning av en ersättningsetablering utförts. I samband med detta

tecknades ett samverkansavtal med köparen av ersättningsetableringen.

För läkarvård reglerad enligt Lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning har avslut utförts av en ersättningsetablering. Detta på grund av pensionering samt att samverkansavtal inte kan tecknas på nytt då ersättningsetablering inom allmänmedicin numera omfattas av vårdvalsmodellen i Region Västmanland.

Vårdavtal inom ortopedi avslutades vid årsskiftet.

Uppdrag 28 GRÖN: Involvera uppdragstagare i utveckling av nära vård

Vårdgivarna inom "Vårdval primärvård" involveras successivt i utvecklingsprojekt inom ramen för nära vård genom deltagande i arbets- och styrgrupper. En särskild referensgrupp för primärvården bestående av tre verksamhetschefer från vardera de privata och offentligt drivna vårdcentralerna har etablerats med regelbundna avstämningar med programledningen. Vårdvalsrådet liksom samtliga verksamhetschefer får löpande information och ges möjlighet till dialog kring de olika delarna i utvecklingsarbetet.

Vårdgivarna inom primärvården har under året påbörjat och genomfört egna utvecklingsarbeten för att stärka samverkan med kommunerna, framförallt med fokus på läkarstödet. Även inom delområdet psykisk ohälsa pågår konkret utvecklingsarbete inom tio olika delprojekt med hjälp av en arbetsgrupp bestående av representanter från vårdcentralernas psykosociala team.

En stark och uthållig ekonomi

Intention: Den finansiella ställningen ska vara stark så att regionen långsiktigt klarar en verksamhet av god kvalitet, och inte skjuter kostnader på framtida generationer.

Resultatmål		Indikator	
Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt balanskravsresultat (2021=180 mkr)	Grön	Ekonomiskt balanskravsresultat regionövergripande	Grön
		-Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (inkl HMC)	Röd
		-Regional utvecklingsförvaltning	Grön
		-Fastighets- och serviceförvaltningen (inkl KOST)	Grön
		-Förvaltningen för digitaliseringsstöd	Grön
		-Förvaltning för nytt akutsjukhus	Grön
		-Närvården Västmanland (Intraprenad primärvård)	Grön
		-Regionkontoret	Grön
		-Kollektivtrafikförvaltningen	Grön
		-Politisk verksamhet och patientnämndens kansli	Grön
		Nettokostnadsökningstakt	Röd
Regionens finansiella ställning ska vara god	Grön	Soliditet	Grön
Uppdrag			
29 Under 2021 ska regionstyrelsen och samtliga nämnder säkerställa att förvaltningar och verksamheter kontinuerligt förbättrar och effektiviserar arbetssätt och tjänster.			Grön
30 Under 2021 ska regionstyrelsen utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag.			Grön

Mål: Ekonomiskt resultat

Med ett balanskravsresultat på 468 miljoner kronor, når regionen på övergripande nivå det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Fortsatta obalanser finns emellertid inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen som visar underskott. Det sammanvägda resultatet blir grönt.

Indikator: Ekonomiskt resultat övergripande + förvaltningsnivå

Resultatet enligt balanskravet uppgår till 468 miljoner kronor motsvarande 5 procent av skatter och generella statsbidrag, vilket innebär att regionen på övergripande nivå, med god marginal, överträffar det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent. Budgeterat balanskravsresultat var 180 miljoner kronor. Indikatorn på övergripande nivå bedöms därmed som grön. Att regionen, trots ett fortsatt underskott i Hälso- och

sjukvårdsförvaltningen, har ett resultat på verksamhetsnivå på 289 miljoner kronor, beror på högre skatteintäkter än budgeterat, covidrelaterade ersättningar och ett samlat överskott i övriga förvaltningar. Det underliggande resultatet på förvaltningsnivå (-254 miljoner kronor) redovisas nedan:

Hälso- och sjukvårdsförvaltning (inkl HMC): -364 mkr

Regional utvecklingsförvaltning: 0 mkr

Fastighets- och serviceförvaltningen (inkl KOST): 29 mkr

Förvaltning för digitaliseringsstöd: 9 mkr

Förvaltning för nytt akutsjukhus: 0 mkr

Närvården Västmanland (regiondriven primärvård): 37 mkr

Regionkontoret: 31 mkr

Kollektivtrafikförvaltningen: 2 mkr

Politisk verksamhet: 3 mkr

I tabellverket ovan är resultaten färgbedömda.

Indikator: Nettokostnadsökningstakt

Nettokostnadsutvecklingen är 5,8 procent (justerat för jämförelsestörande post) att jämföra med -1,7 procent för samma period 2020. Indikatorbedömningen blir därför röd.

Mål: God finansiell ställning

Till följd av det positiva resultatet förbättrades den långsiktiga betalningsförmågan, soliditeten, under 2021. Samtliga lån slutamorterades i början av året. Regionens finansiella ställning är därmed god och resultatet därför grönt.

Indikator: Soliditet

Soliditeten inklusive pensionsförmåner som intjänats före 1998, vilka redovisas som ansvarsförbindelse, har förbättrats 2021 till 21 procent, jämfört med 2020 då den var 11 procent. Indikatorn bedöms därmed som grön.

Uppdrag 29: Förvaltningar och verksamheter ska kontinuerligt förbättra och effektivisera arbetsätt och tjänster

Året har kännetecknats av fortsatt ökad användning av digitala verktyg och tjänster av såväl regionens verksamheter som av regionens invånare. En digital strategi för 2021-2024 med tillhörande handlingsplan har beslutats. Planerade och akuta pandemi-relaterade projekt har startats för fortsatt digitalisering och effektivisering av såväl vård som administration. Andra mer långsiktiga åtgärder som förväntas leda till effektivare resursanvändning är exempelvis förflyttning mot nära vård och yt- och energieffektiviseringar i fastighetsbeståndet. Resurs- och produktionsplanering pågår i hälso- och sjukvården, processöversyner genomförs och det finns ett ökat fokus på nytto- och effekthemtagning inom organisationen.

Uppdrag 30 Regionstyrelsen ska utveckla redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag

I takt med att SKR:s överenskommelser med staten färdigställts, har planeringen för de riktade statsbidragen redovisats särskilt för regionstyrelsen. Vidare redovisas fortlöpande aktiviteter och resultat relaterat till bidragen i Hälso- och sjukvårdsförvalt-

ningen delårsrapporter samt årsredovisning. I samband med åiterrapportering till staten kommer slutlig redovisning av effekter ske för regionstyrelsen.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och ut hållig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och betyder att dagens kostnader inte skjuts över på framtidens generationer. För både verksamhet och ekonomi finns ett antal regionövergripande mål. I strävan mot en god ekonomisk hushållning ska såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska mål beaktas. Uppföljningen av regionens verksamheter och dess mål finns beskrivet i tidigare avsnitt under respektive målområde och i en inledande sammanfattning av måluppfyllelsen.

Den långsiktiga finansiella målsättningen enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det ekonomiska resultatet i bokslutet för 2021 motsvarade 5 procent av skatter och statsbidrag. De senaste sju åren har resultatet överstigit 2 procent.

Sammantaget med att de finansiella målen på en övergripande nivå uppnås och att flertalet av indikatorerna inom de verksamhetsmässiga målen trots pandemin ligger stabilt eller har förbättrats, är bedömningen att regionen uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning 2021.

Resultatanalys

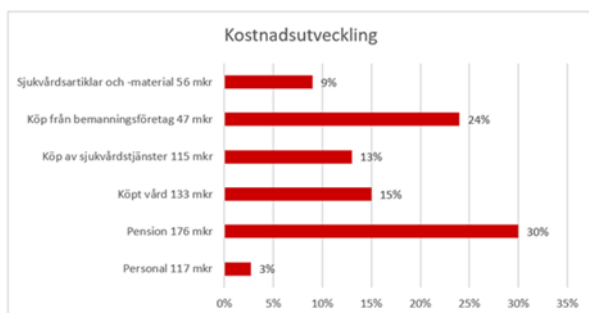
Verksamhetens resultat (resultat före finansiella poster) uppgår till 289 miljoner kronor. I resultatet ingår kostnader för ökade livlängdsantaganden på 238 miljoner kronor vilket betraktas som jämförelsestörande. Exkluderas den jämförelsestörande posten uppgår resultatet till 527 miljoner kronor. Resultatet före-gående år var 680 miljoner kronor. Stora tillfälliga statsbidrag har lett till osedvanligt starka ekonomiska resultat för åren 2020 och 2021.

Intäkts- och kostnadsutveckling

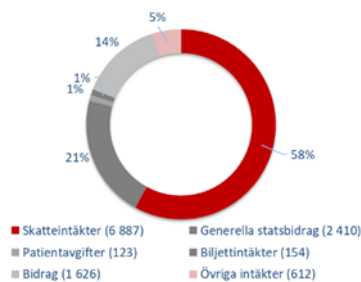
Jämfört med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 276 miljoner kronor (12,3 procent), vilka i huvudsak utgörs av covidrelaterade riktade statsbidrag. Samtidigt ökar även patientav-

gifter, biljettintäkter från kollektivtrafiken och försäljning av hälso- och sjukvård under 2021. Vidare gav försäljningen av Sala lasarett upphov till en realisationsvinst. Under 2021 erhöles även covid-sättning som avsåg december 2020 med cirka 50 miljoner kronor i en kompletterande merkostnadsansökan.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar, exklusive jämförelsestörande poster, ökar med 755 miljoner kronor (7,2 procent), vilket är historiskt högt. Poster som har ökat 2021 är kostnader för personal, pensioner, köpt vård, sjukvårdstjänster, sjukvårdsartiklar och -material samt köp från bemanningsföretag. Kostnadsökningarna för sjukvårdstjänster, sjukvårdsartiklar och material är covidrelaterade såsom vaccinations- och provtagningssättningar och ökad användning av sjukvårdsmaterial. Ökningen av pensionskostnaderna är ett resultat av den onormalt låga ökningen 2020 då KPA:s nya förändrade beräkningsmodell innebar en nedjustering av pensionsskulden och därigenom låg kostnadsökning. Regionens merkostnader kopplade till covid-19 för helåret 2021 uppskattas till 400 miljoner kronor, medan ersättningen från staten uppgår till drygt 700 miljoner kronor. Tabellen nedan jämför kostnadsutvecklingen mellan 2020 och 2021 i miljoner kronor samt procent.

Fördelning av intäkter 2021 exkl finansiella intäkter

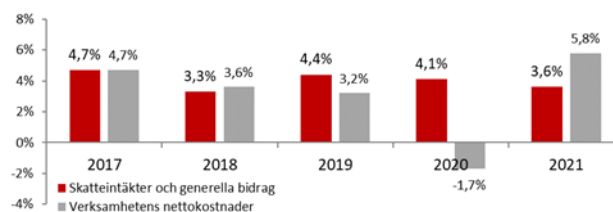
Skatteintäkter och generella statsbidrag är regionens största inkomstkälla. De utgör 79% av regionens intäkter.

Kostnaderna har ökat från 6,7 mdkr 2011 till 10,5 mdkr 2020 (58 %). Mellan 2019 och 2020 är ökningen 0,3 mdkr (3,8 %). Personalkostnaderna är nästan hälften av kostnaderna 5 mdkr. Köpt vård och köpta sjukvårdstjänster är 1,9 mdkr.

Kostnaderna har ökat från 7,1 mdkr 2011 till 11,5 mdkr 2020 (63 %). Mellan 2020 och 2021 är ökningen 1 mdkr (9,4 %). Personalkostnaderna är nästan hälften av kostnaderna 5,5 mdkr. Köpt vård och köpta sjukvårdstjänster är 2,2 mdkr.

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag (jämfört med samma period föregående år justerat för jämförelsestörande poster)

Nettokostnadsutveckling – ökning med 479 miljoner

Verksamhetens nettokostnader (verksamhetens intäkter minus verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar) ökade med 479 miljoner kronor. Det motsvarar en ökning med 5,8 procent (se diagrammet nedan). Den negativa nettokostnadsutvecklingstakten 2020 var huvudsakligen en effekt av tillkommande pandemirelaterade riktade statsbidrag samt betydligt lägre pensionskostnader.

Minskad ökningstakt för skatter och statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 337 miljoner kronor (3,6 procent), vilket är 0,5 procentenhet lägre än föregående år. Vid jämförelsen av utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag bör det beaktas att det 2020 prognostiserades ett stort tapp i skatteintäkterna som kompensades genom extra generellt statsbidrag på cirka 210 miljoner kronor.

Högre finansnetto än förra året

Finansnettot inklusive realiserade vinster och förluster uppgick till +1 002 miljoner kronor, vilket innebär en förbättring mot föregående år med 684

miljoner kronor. Främsta orsaken är att börsern 2021 påverkades av en stark återhämtning på de finansiella marknaderna efter den pandemiska nedgången 2020.

Finansnetto, exklusive realiserade vinster och förluster uppgick till 86 miljoner kronor. Främsta orsaken till ett positivt finansnetto var den starka börsutvecklingen med realiseringar i en uppåtgående marknad. Även större utdelningar från regionens fonder och lägre räntekostnad på pensionsavsättningar påverkade det positiva finansnettot.

Framöver kommer avkastningen på pensionsmedelsportföljen troligtvis bli betydligt lägre än den var under 2021. Det är en konsekvens av högre inflation, högre ränteläge, den säkerhetspolitiska osäkerhet som råder just nu med krig i Ukraina och som en effekt av den starka återhämtningsperiod som varit på aktiemarknaderna efter pandemins utbrott.

Regionens resultat enligt balanskravet

När årets resultat fastställs enligt balanskravet ska realisationsvinster och realiserade vinster/förluster räknas bort och realiserade vinster tidigare år samt särskilt sparande återföras. De realiserade vinsterna uppgår till 916 miljoner kronor. Under 2021 har återföring skett av tidigare realiserade vinster i samband med försäljning. Efter justering blev resultatet 468,9 miljoner kronor, vilket innebär att regionen klarar balanskravet 2021.

Av överskottet avsätts 10 miljoner kronor till forskningsfonden och 1,9 miljoner kronor till Salbergafonden. Den resterande delen avsätts för att möta tillfälliga intäktsminskningar eller kostnadsökningar i framtiden.

Resultat enligt balanskravet (Mkr)	2021	2020	2019	2018	2017
Balanskravsutredning på prognos	1 291,5	997,6	864,0	215,0	161,5
Årets resultat enligt resultaträkningen	-15,9	-0,4	-	-0,2	-2,9
Avgår realisationsvinster	-916,0	-357,2	-707,5	-	-
Avgår realiserade vinster och förluster	108,6	148,9	50,0	-	-
Återföring av realiserade vinster tidigare år	468,2	788,9	206,5	214,8	158,6
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Avsättning forskningsfond	-1,9	-1,6	-1,4	-1,5	-
Avsättning Salberga	2 110,4	1 333,1	1 138,0	934,7	786,1
Tidigare avsatt					
Avsatt för att möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar	2 566,7	2 110,4	1 333,1	1 138,0	934,7

Avvikelse från budget i 2021 års resultat

Fortsatta underskott i förvaltningarna

Förvaltningarnas samlade resultat uppgick till -254 miljoner kronor, se ytterligare beskrivning nedan.

Högre skatteintäkter än budgeterat

Skatteintäkterna blev 263 miljoner kronor högre än budget. Återhämtningen från pandemin 2020 blev större än Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning då budgeten beslutades. De generella statsbidragen blev 17 miljoner kronor högre än budgeterat. Se tabell över skatter och statsbidrag.

Överskott inom övriga gemensamma kostnader och intäkter

Avvikelsen för övriga gemensamma kostnader och intäkter uppgår till 75 miljoner kronor. Överskottet är främst ett netto av högre riktade covidrelaterade statsbidrag än budgeterat och ökade pensionskostnader till följd av förändrade livslängdsantaganden.

Avvikelse från verksamhetens budget i 2021 års resultat (Mkr)

Budgeterat resultat	188
Positiva avvikelser	355
Negativa avvikelser	-254
Verksamhetens resultat 2021	289

	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-254
Skatteintäkter	263	
Generella statsbidrag och utjämning	17	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	75	
Totala avvikelser	355	-254

Skatter och statsbidrag år 2021 (Mkr)

	Budget	Utfall	Awikelse
Preliminära månatliga skattebetalningar	6 677	6 674	-3
Prognos slutavräkning 2020	-53	183	236
Slutavräkning 2019, justeringspost		30	30
Summa skatter	6 624	6 887	263
Inkomstutjämning	1 155	1 168	13
Kostnadsutjämning	33	33	0
Införandebidrag	121	121	0
Regleringsbidrag	189	192	3
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	895	893	-2
Övriga generella statsbidrag		3	3
Summa statsbidrag	2 393	2 410	17
Summa skatter och statsbidrag	9 017	9 297	280

Förvaltningarnas ekonomiska resultat

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen – 364 miljoner kronor

Resultatet för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) 2021 blev -364 miljoner kronor, att jämföra med 2020 års resultat på -248 miljoner kronor.

Även år 2021 har starkt påverkats av pandemin samtidigt som arbete har skett för att komma ifatt med uppskjuten vård. De riktade statsbidrag och ersättningar som utgått som kompensation för upparbetade kostnader för covidvård, provtagning, smittspårning, vaccinationer, sjuklöner och för tillgänglighetsökande åtgärder gav dock i slutänden en positiv nettoeffekt på resultatet med drygt 93 miljoner kronor.

Förvaltningens negativa slutresultat hänförs därmed framförallt till den i förvaltningsplanens bedömda ingående obalansen på -510 miljoner kronor samt förseningar av åtgärder för ekonomi i balans relaterat till pandemin. Av okompenserade kostnader är det framförallt kostnader för köpt högspecialiserad vård som ökat i både volym och prisnivå. Även personalkostnaderna har en okompenserad del som dels beror på fler årsarbetare dels en ökad kostnad per timme kopplad till såväl ökad inhyrning som ökad andel kvalificerad övertid.

Arbetad tid har ökat 2,75 procent, motsvarande 126 årsarbetare. Ökad grundbemanning, ökad övertid, timanställda samt lägre sjukfrånvaro jämfört med 2020 har bidragit.

Kostnader för inhyrd personal har ökat med 40 miljoner kronor sedan föregående år, och totalt motsvarar den externt inhyrda personalen 4,5 procent av kostnaden för egen personal inom områdena Akutsjukvård, Medicinsk diagnostik och Nära vård. Ökningen är främst sammankopplad med satsningar för att korta värdköerna.

Årets resultat fördelat på områden

Mkr	
Akutsjukvård	-52
Nära vård (inkl HMC (+-0) och Vårdval primärvård (23,5 mkr))	40
Medicinsk diagnostik	56
Förvaltningsledning (ingående obalans redovisas här)	-453
Medicinsk stab	34
Planerings- och utvecklingsstab	11
Resultat HSF totalt	-364

Kostnadsutveckling

Förvaltningens bruttokostnader har jämfört med föregående år ökat 6,3 procent. Ökningen är framförallt kopplad till verksamheter inom Akutsjukvård och Nära vård, driven av den fortsatta pandemin och statsbidrag för riktade satsningar, samt kraftig kostnadsutveckling inom högspecialiserad köpt vård. Netto, dvs efter justering för kostnader motsvarande externa intäkter och riktade ersättningar och statsbidrag, uppgår kostnadsutvecklingen till 4,5 procent.

Produktion

Den totala öppenvårdsproduktionen med både fysiska besök och distanskontakter har ökat 8 procent jämfört med 2020, och är även på grund av införande av distanskontakter under pandemin högre än 2019.

Inom slutenvården har vårdtillfällena minskat medan vård dagarna ökat vilket medfört en ökad beläggingsgrad, framförallt under andra halvåret.

Antalet operationer har totalt ökat 16,7 procent, med störst ökning inom dagkirurgin. Under år 2020 begränsade förvaltningen antalet elektiva operationer för att istället ha fokus på vård av covid-sjuka. Ökningen under 2021 har skett genom ökad samverkan mellan operationskliniken och de opererande specialiteterna samt ökad kapacitet via inhyrda operationslag.

Åtgärder för ekonomi i balans

Planerade större strukturella och förvaltningsinverkan projekt har blivit försenade med anledning av pandemin, och av planerade ekonomiska effekter motsvarande 70 miljoner kronor bedöms cirka 36 miljoner kronor ha uppnåtts under året.

Mkr	Planerad ekonomisk effekt 2021	Utfall helår 2021	Avvikelse mot plan
Personal	30	11	-19
Köpt vård	6	2	-4
Material och tjänster	10	6	-4
Ökade intäkter	24	17	-7
Totalsumma	70,0	36	-34

En extern konsult är anlitad för att analysera nuvarande och kommande vårdbehov och hur det ska tillgodoseas inom de finansiella ramar som finns.

Konsultuppdraget startar i februari 2022. Förvaltningen har i uppdrag att återkomma i samband med delår 1 2022 med en uppdaterad och fördjupad analys samt förslag till åtgärder och handlingsplan.

Fastighets- o serviceförvaltningen 29 miljoner kronor

Förvaltningens helårsresultat är 29 miljoner kronor. Överskottet utgörs främst av realisationsvinsten gällande Sala sjukhus. Ytterligare bidragande orsaker är lägre kostnader för underhåll samt lägre kapitalkostnader till följd av lägre fastighetsinvesteringstakt än planerat. Försäljning av patientmat till Enköpings sjukhus samt lägre livsmedels- och personalkostnader är likaså orsaker till förvaltningens överskott. Vidare har pandemin lett till ökade regioninterna intäkter för vissa tjänster såsom vårdnära service, transport och städning.

Närvården Västmanland (Intraprenad primärvård) 37 miljoner kronor

Närvårdens resultat för 2021 uppgår till 37 miljoner kronor och är till stor del en effekt av statliga bidrag kopplade till covid-19. Ersättning för vaccination och provtagning har inte motsvarats av tillkommande kostnader i samma utsträckning.

Regionkontoret 31 miljoner kronor

Årets resultat uppgår till 31 miljoner kronor. Det utgörs bland annat av ett överskott av projektmedel i portföljutsnittet och av vakanta tjänster och föräldraledighet främst inom Centrum för HR. Centrum för Innovation, Forskning och Utbildning visar ett överskott av utnyttjade forskningsmedel som en direkt effekt av pandemin.

Kollektivtrafikförvaltningen 2 miljoner kronor

Förvaltningens resultat uppgår 2021 till 2 miljoner kronor trots ett av pandemin orsakat stort tapp i biljettintäkter. Statlig ersättning, intäktsreglering från Västerås stad och reducerade banavgifter kompenserar för en stor del av intäktstappet.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd 9 miljoner kronor

Förvaltningens resultat uppgår till 9 miljoner kronor 2021. Högre intäkter för datorutrustning och lägre utbildningskostnader för personalen, båda till följd av pandemin, är överskottets huvudorsak.

Regionala utvecklingsförvaltningen 0 miljoner kronor

Förvaltningens resultat 2021 blev 0 miljoner kronor. Kultur och folkbildningsnämndens resultat uppgår till -0,1 miljoner kronor.

Finansiell ställning

Investeringar om 716 miljoner kronor

Under 2021 investerade regionen för 716 miljoner kronor. Av dessa avser 499 miljoner kronor byggnadsinvesteringar. Regionen erhöll 6 miljoner kronor i investeringsbidrag relaterat till covid-19. Det totala investeringsutfallet var lägre än budgeterat belopp på 1 050 miljoner kronor, för främst byggnadsinvesteringar. Förseningar och omfördelningar i projekt och lägre utfall på planerade investeringar, samt utnyttjade oförutsedda medel kan i huvudsak relateras till covid-19.

Fastigheter – lägre än budget

Fastighetshetsinvesteringarna uppgick till 499 miljoner kronor, vilket var väsentligt lägre än budgetramarna på 818 miljoner kronor. Att byggnadsinvesteringarna understeg budgeterat belopp kan i stort relateras till covid-19 pandemin som har påverkat ett antal projekt med begränsad tillgänglighet i verksamheternas lokaler och resursbrist hos entreprenörer. Även leveransproblem av bland annat el-material har påverkat projekten.

De största investeringsutfallen 2021 är kopplade till den nya sjukvårdbyggnaden i Sala 206 miljoner kronor och Nytt akutsjukhus i Västerås 155 miljoner kronor.

Högre utfall för övriga investeringar

Regionen investerade 23 miljoner kronor mer i inventarier och utrustning under 2021 än under 2020. Ökningen hänförs främst till medicinskt teknisk utrustning. Se vidare investeringsredovisningen på sidorna 62–63.

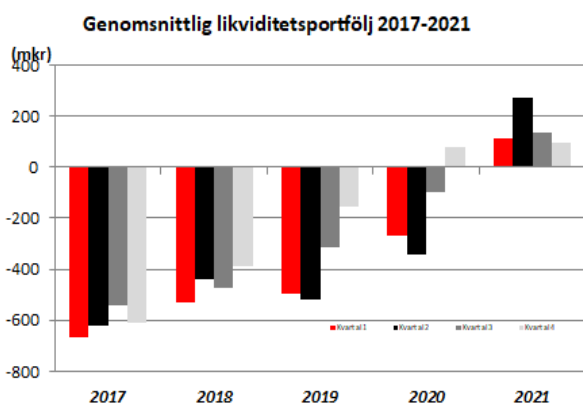
För 2022 förväntas en likartad nivå avseende investeringar i inventarier och utrustning, drivet av den eftersläpning som uppstod kopplad till covid-19 inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Förbättrad likviditet och amorterad låneskuld

Sedan 200 miljoner kronor amorterats i början av 2021 hade regionen, vid utgången av verksamhetsåret, inga skulder (exklusive långfristig leasing-skuld). Genom att lånen löstes är detta första året på länge som regionen har positiv genomsnittlig likviditet alla fyra kvartal.

Till följd av årets starka resultat och den goda likviditeten förbättras utgångsläget inför den tunga investeringsfas som nu inleds med byggnation av Nytt Akutsjukhus Västerås, etapp 1.

Diagrammet nedan visar regionens likviditetsutveckling.

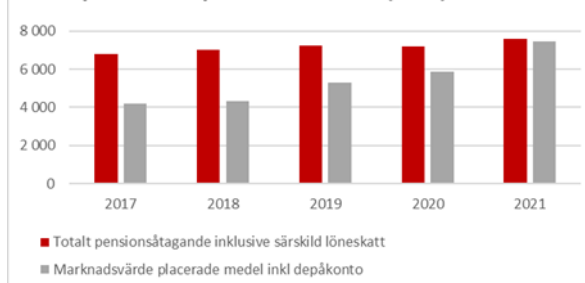

Pensionsskulden ökade

Pensionerna redovisas enligt blandad modell, vilket innebär att åtaganden för pensionsförmåner som intjänats sedan 1998 redovisas i balansräkningen. Äldre pensionsförmåner intjänade före 1998 hanteras däremot som en ansvarsförbindelse.

Regionens totala pensionsskuld (inklusive löneskatt) den 31 december 2021 var 7 605 miljoner kronor. Ökningen var totalt sett 429 miljoner kronor och beror främst på under året ändrat livslängdsantagande för sektorn, under året större avsättningar och kostnader för nyintjänad pension. Effekter uppstår då allt fler anställda har inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. (Detta gör i normala fall att skulden i balansräkningen ökar.) Ansvarsförbindelsen (skuld upparbetad före 1998) minskade likt tidigare år.

Utveckling av totalt pensionsåtagande och placerade pensionsmedel (mkr)

Ökad andel placerade pensionsmedel

För att regionen ska kunna betala framtida pensioner finns en pensionsmedelsportfölj vars tillgångar redovisas som kortfristiga placeringar i balansräkningen. Drygt 3 miljarder har avsatts till pensionsmedelsportföljen sedan mitten av 1990-talet.

Eftersom portföljens bokförda värde var 7,5 miljarder den sista december 2021 innebär det att den ackumulerade avkastningen uppgår till drygt 4,4 miljarder. De senaste 10 åren har den genomsnittliga årsavkastningen varit 8,7 procent.

Årets börsutveckling har på alla sätt präglats av en stark återhämtning på de finansiella marknaderna efter beskedet om en global pandemi. Den gradvisa återöppningen av samhällsfunktioner runt om i världen i takt med vaccinationer gav utrymme för att lätta på restriktioner. Det innebar en ökad aktivitet som drev upp den ekonomisk tillväxten men medförde även att inflationen tilltog. Stockholmsbörsen (SBXCAP) ökade med 36,7 procent under året, vilken är den högsta sedan 2009. Alla månader utom september gav stockholmsbörsen en positiv avkastning, vilket innebar att pensionsportföljens absoluta avkastning blev positiv, 18,7 procent, se sammanställning på nästa sida

Pensionsmedlen investerades i svenska och utländska börsaktier, räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet och alternativa investeringar där förvaltningen sker långsiktigt och till låg risk. Årets målavkastning var 6,4 procent. Portföljförvaltningen ligger inom tillåtna limiter för tillgångsslagen enligt finanspolycyn.

Under 2021 avsattes 350 miljoner kronor till pensionsmedelsportföljen. Tillsammans med den positiva avkastningen på 1 148 miljoner kronor bidrog

avsättningen till att skuldtäckningsgraden förbättrades ytterligare, till 98 procent beräknat utifrån marknadsvärde³.

Pensionsmedelsförvaltningen, som präglas av låg risk, regleras utifrån regionens finanspolicy och finansriktlinjer. Resultat har rapporterats regelbundet, exempelvis i kvartalsvisa pensionsmedels- och finansrapporter till regionstyrelsen.

Inom finansområdet samarbetar Region Västmanland sedan flera år med Region Sörmland och Region Örebro län. En viktig del inom samarbetet är hållbara och ansvarsfulla investeringar, där regionerna tillsammans försöker hitta effektiva strategier för exempelvis minskad miljöpåverkan från investeringarna. En återkommande aktivitet som genomförs årligen är en CO2-screening av pensionsportföljernas aktiefonder. Utvecklingen följs upp årligen i regionens miljöprogram.

Ingen avvikelse mot finanspolicyn har skett under året.

Redovisning av regionens pensionsmedelsförvaltning och pensionsförpliktelser (Mkr)

	2021	2020
Avsättningar för pensioner		
Pensioner	3 285,4	2 893,8
Särskild löneskatt	797,0	702,1
Summa	4 082,4	3 595,9
Ansvarsförbindelse (inom linjen)		
Pensionssskuld (intjänad före 1998)	2 821,7	2 867,3
Särskild löneskatt	684,6	695,6
Visstidspensioner	16,7	18,0
Summa	3 523,0	3 580,9
Total pensionsförpliktelse	7 605,4	7 176,8
Finansiella placeringar		
Anskaffningsvärde	5 151,3	4 548,5
Bokfört värde*	7 456,2	5 862,2
Orealiserade vinster	2 304,9	1 318,8
* Inkluderar även marknadsvärde på placeringar som ej ska marknadsvärderas enligt RKR R7.		
Relation placeringar/skuld		
Återlånade medel*	2 454,1	2 628,3
Skuldtäckningsgrad**, anskaffningsvärde	67,7%	63,4%
Skuldtäckningsgrad, bokfört värde	98,0%	81,8%
Förändring placeringarnas bokförda värde		
Ingående bokfört värde	4 548,5	4 137,4
Årets avsättning	350,0	200,0
Realiserat resultat (netto)	252,8	211,1
Orealiserade vinster/förluster	916,0	357,2
Utgående bokfört värde	5 151,3	4 548,5
Avkastning		
Portfölj	18,7%	8,0%
Jämförelseindex	16,2%	4,2%
Målsättning enligt policy	6,4%	3,6%
Portföljsammansättning		
Svenska aktier	19%	19%
Utländska aktier	37%	37%
Nominella räntor	26%	26%
Reala räntor	4%	5%
Alternativa placeringar	13%	12%
Kassa	1%	1%
Summa	100%	100%

*Återlånade medel är skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och anskaffningsvärde på de förvaltade pensionsmedlen.

**Skuldtäckningsgraden är placeringarna som andel av skulden, där placeringarnas anskaffningsvärde respektive bokfört värde använts.

Aktiv finansförvaltning med lågt risktagande

Finansiella tillgångar och skulder får en allt större påverkan på regionens resultat och ekonomiska ställning. För att hantera de finansiella riskerna bedriver regionen en aktiv finansförvaltning, med lågt risktagande. Den största finansiella risken är den så kallade aktiekursrisken (risk för kraftiga börsfall)

³ Marknadsvärdet inkluderar även marknadsvärde på placeringar som ej ska marknadsvärderas enligt RKR R7 och depåkonto.

inom pensionsmedelsportföljen. För att hantera denna risk tillåts aktier endast som en begränsad andel av portföljen, normalt 50 procent och maximalt 70 procent.

Sedan 2019 marknadsredovisas pensionsmedelsportföljen vilket innebär att pensionsmedelsportföljen redovisar sitt resultat i större utsträckning med börsens svängningar. Undantag från marknadsredovisning gäller där finansiella instrument hålls till förfall. För regionens pensionsmedelsportfölj gäller undantaget några enskilda innehav.

På grund av den fortsatta osäkerheten i omvärlden och de låga räntenivåerna har endast delar av portföljens avkastningsmål budgeterats. Andra risker inom finansförvaltningen är kredit-, valuta-, ränte-, finansierings-, och refinansieringsrisk. Samtliga risker regleras i finanspolicyn. Kreditrisken begränsas genom att pengar endast lånas ut till låntagare med hög kreditvärdighet. Merparten av utlåningen består av svenska statsobligationer, gröna obligationer, företagsobligationer och fastighetsobligationer med hög kreditvärdighet. Valutarisk finns endast inom pensionsmedelsportföljen och är avgränsad till utländska aktier och alternativa placeringar.

Då regionen vid utgången verksamhetsåret inte hade någon extern upplåning och inga derivatavtal behövdes ingen tillämplad säkringsredovisning upprättats enligt RKR R8. Säkringsredovisning krävs vid användning av derivatinstrument⁴ i upplåningen, så kallade swappar⁵ för att dämpa effekterna av svängningar i räntorna (ränterisken).

Regionen är medlem i Kommuninvest samt har avtal om bankkontokredit på 1 000 miljoner kronor. Om regionen har en skuldförvaltning så hanteras den enligt finanspolicyn och utfall rapporteras löpande under året, bland annat i kvartalsvisa pensionsmedels- och finansrapporter till regionstyrelsens arbetsutskott.

⁴ Derivatinstrument

Instrument/avtal baserade på värdepapper. Derivatinstrumenten skapar en större flexibilitet i skuldförvaltningen, till exempel genom att räntebindningen enkelt kan ändras. Derivatinstrument kan också medföra högre risker, exempelvis uppkommer motpartsrisiker, vilket ställer krav på att dessa kan fullgöra sina åtaganden. För

Eget kapital ökade med 1 296 miljoner kronor

Under 2021 ökade regionens egna kapital med årets resultat på 1 296 miljoner kronor och uppgick till 6 000 miljoner kronor.

De äldre pensionsförpliktelserna ingår inte i det egna kapitalet utan redovisas enligt blandmodellen som en ansvarsförbindelse. Med hänsyn taget till detta var regionens eget kapital 2 494 miljoner kronor.

Av det egna kapitalet avser 13 miljoner kronor fondering för Salberga och 90 miljoner kronor för forskningsfonden. Ingen utdelning har gjorts ur fonderna under 2021.

Soliditeten förbättrades

Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Måttet visar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med egna medel (eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna). För en god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten inte försvagas utan att den bibehålls eller förbättras.

En förbättrad soliditet innebär att regionen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Under 2021 förbättrades soliditeten med 5 procentenheter, till 49 procent. Se diagram nedan. Riksgenomsnittet för regioner 2021 var 33 procent.

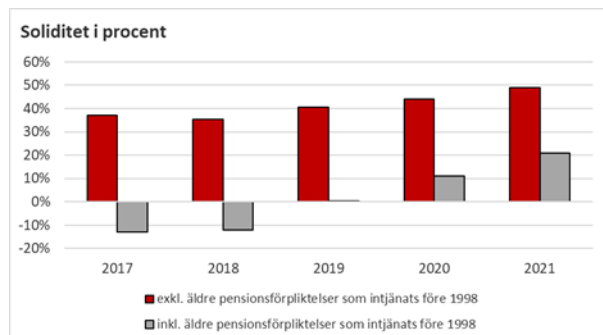
Även samtliga pensionsförpliktelser kan räknas in i soliditeten. Då ingår pensionsförmåner som intjänats före 1998 inklusive särskild löneskatt, vilken redovisas som ansvarsförbindelse. En sådan beräkning visar på en förbättring för Region Västmanland med 10 procentenheter, från 11 procent till 21 procent 2021. Rikssnittet var -4 procent.

att hantera riskerna med derivatinstrument finns begränsningar i regionens finanspolicy.

⁵ Swappar

En typ av derivatinstrument som innebär att rörlig ränta byts ut mot fast ränta (eller vice versa) med motparten, banken. All upplåning sker till rörlig ränta och sedan binds räntan på önskad löptid med hjälp av ränteswapparna.

I grafen nedan har åren 2017–2018 justerats med anledning av byte av redovisningsprincip avseende marknadsvärde på placerade medel.

Ökat borgensåtagande

I slutet av året hade Region Västmanland borgensåtaganden och övriga förpliktelser på 1 345 miljoner kronor gentemot AB Transitio, Folk tandvården Västmanland AB och Svealandstrafiken AB. 2020 uppgick åtagandet till 951 miljoner kronor.

Den största delen, 910 miljoner kronor, avser borgen för beställningar av spårfordon via Transitio vilken står för den stora ökningen genom anskaffningar av nya tåg till Mälardalstrafik AB. Dessutom pågår refinansiering av tre leasingkontrakt vid årsskiftet, vilket har inneburit att nytt leasingkontrakt tecknats innan årsskiftet och lösen av de gamla kontrakten gjorts efter årsskiftet som i bokslutet uppgår till 180 miljoner kronor. Regionen har tryggt pensionerna i Folk tandvården genom en avgiftsbelagd borgensutfästelse. Folk tandvårdens pensions-skuld har ökat med 2 miljoner kronor och uppgick till 88 miljoner kronor. Regionen har även beslutat om en borgensram till Svealandstrafiken AB på 600 miljoner kronor. Vid utgången av 2021 uppgick regionens andel i bolagets upplåning till 347 miljoner kronor, vilket är en ökning med 81 miljoner kronor jämfört med 2020. Ökningen är kopplad till köp av depåer i Örebro.

Framtida betalningar för operationell leasing uppgår till 109 miljoner kronor och gäller i huvudsak inhyrda lokaler där avtalstiden är längre än 3 år.

Regionala koncernen

Syftet med de sammanställda räkenskaperna är att ge en samlad bild av regionen och dess ägda företags ekonomiska ställning och resultat. Förutom regionens egen verksamhet omfattas de sammanställda räkenskaperna av de helägda bolagen Folk tandvården Västmanland AB, Västmanlands Lokaltrafik AB och delägda bolaget Svealandstrafiken AB.

Verksamhetens resultat uppgick till 314 miljoner kronor för 2021, vilket är en försämring med 380 miljoner kronor jämfört med 2020, då resultat var 694 miljoner kronor. Koncernens omsättning uppgick till 12,1 miljarder kronor, vilket är 600 miljoner kronor mer än 2020. Regionens verksamhetsresultat uppgick till 289 miljoner kronor. Folk tandvårdens resultat efter finansiella poster uppgick till 21,4 miljoner kronor, vilket är en förbättring jämfört med 2020, då resultatet var 6,8 miljoner kronor. Efter bokslutsdispositioner och skatt redovisade Folk tandvården ett resultat på 13,8 miljoner kronor. Västmanlands Lokaltrafik redovisar ett resultat efter finansiella poster på -0,3 miljoner kronor. Svealandstrafikens resultat efter finansiella poster uppgick till 13,1 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor bättre än 2020. Efter bokslutsdispositioner och skatt redovisades ett resultat på 8 miljoner kronor.

Förbättrad finansiell ställning

Soliditeten uppgick till 47,9 procent, vilket var 4 procentenheter bättre än 2020. Balansomslutningen ökade med 1 673 miljoner kronor till 12 757 miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av årets positiva resultat på 1,3 miljarder.

Högre investeringar

Den sammanlagda investeringsvolymen uppgick till 849 miljoner kronor, vilket är 255 miljoner kronor mer än 2020. Regionen stod för 716 miljoner kronor, där 499 miljoner kronor avsåg fastigheter och 210 miljoner kronor avsåg maskiner och inventarier. Folk tandvården investerade 2,7 miljoner kronor i inventarier och medicinteknisk utrustning. Svealandstrafiken genomförde förvärv och fusion av två fastighetsbolag, innehållande bussdepåer i Örebro län.

Ökat antal anställda

Antal anställda uppgick till 8 685, varav 7 265 avser regionen. Detta är en ökning med 24 anställda jämfört med 2020. Regionen ökade med 59 anställda, Svealandstrafiken minskade med 24 anställda och Folk tandvården minskade med 11 anställda.

Regionens ekonomiska engagemang

Regionens ekonomiska engagemang i företagen redovisas i not på sid 69. Det förekom inte någon utdelning eller något ägartillskott/driftbidrag under 2021.

Bolag, nämnder och samverkansorgan

Folktandvården Västmanland AB

Bolaget bedriver allmäntandvård och omvårdnads-
tandvård i länets samtliga kommuner.

Verksamheten har fortsatt påverkats av rådande co-
vidpandemi.

Under 2021 har bolaget hjälpt 32 079 personer
yngre än 24 år och 26 895 personer 24 år eller
äldre. Det är i nivå med 2020 och 14 procent färre
personer än 2019. Antalet besök ökade under 2021
med 5 procent till 171 969 besök men jämfört med
2019 är det 10 procent färre besök.

Generella hälsoinsatser har skett med hjälp av digi-
tala och fysiska möten. Besök har genomförts i 79
procent av länets grundskolor.

Genom anpassning av verksamheten och uppstram-
ning av hygienrutiner har bolaget kunnat utföra
munhålsbedömningar nästan som vanligt, trots
fortsatt pandemi. Under året har 1 684 munhälso-
bedömningar gjorts i de olika kommunerna i Väst-
manland vilket är 87 procent fler jämfört med 2020
men 6 procent färre än 2019.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 21,4 mil-
joner kronor, vilket innebär att bolaget med god
marginal klarade avkastningskravet på 1,7 miljoner
kronor.

Folktandvården Västmanland AB	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (mkr)	21,4	6,8	8,3
Balansomslutning (mkr)	197,8	172,2	163,3
Soliditet (procent)	40	36	34
Medelantal anställda	248	259	282

Svealandstrafiken AB

Bolaget bedriver linjetrafik med buss inom Väst-
manlands län och Örebro län samt viss skolskjuts-
trafik med buss inom respektive län. Linjetrafiken
utfördes på uppdrag av Region Västmanland och
Region Örebro län, som är trafik huvudmän för kol-
lektivtrafiken i Västmanland respektive Örebro län.

Även 2021 har i stor utsträckning präglats av covid-
pandemin. Stora delar av året har bolaget befunnits
sig i stabsläge. Periodvis har det varit höga från-
rotal men med ett stort engagemang från samtliga

medarbetare har Svealandstrafiken AB trots allt kla-
rat av att upprätthålla trafikuppdragen.

Under året har fastighetsbeståndet utökats genom
förvärv och fusion av två fastighetsbolag, Bussde-
påer i Örebro län AB och Bettorpsdepån i Örebro
AB, innehållandes totalt nio bussdepåer i Örebro
län.

Ytterligare en trafikstart har genomförts under året,
då bolaget i december tog över linjetrafik i området
Askersund/Laxå/Hallsberg/Kumla.

Bolaget redovisar ett resultat före bokslutsdispositio-
ner och skatt på 13,1 miljoner kronor, vilket inne-
bär att resultatmålet på 10,8 miljoner kronor upp-
nåddes.

Årets investeringar uppgår till 233 miljoner kronor
vilket är 17 miljoner kronor lägre än budget. Avvi-
kelsen beror på att investeringarna i el infrastruktur
i Västerås förskjutits till 2022.

Svealandstrafiken AB	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	50	50	50
Resultat efter finansiella poster (mkr)	13,1	11,0	0,2
Balansomslutning (mkr)	1 093,1	899,5	883,7
Soliditet (procent)	12	13	12
Medelantal anställda	1 086	925	638

Västmanlands Lokaltrafik AB (VLAB)

Bolaget bedriver ingen verksamhet. Styrelsen har
fått i uppdrag att avveckla bolaget. Avveckling pågår
av dotterbolaget Länstrafiken Mälardalen, varefter
styrelsen kan verkställa avvecklingen av bolaget.

Västmanlands Lokaltrafik AB (VLAB)	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (mkr)	-0,3	0,2	0,1
Balansomslutning (mkr)	23,8	24,1	23,9
Soliditet (procent)	100	100	100
Medelantal anställda	0	0	0

Tåg i Bergslagen AB (TIB)

Trafiken i Tåg i Bergslagens trafiksystem utförs av
SJ AB. Antalet resor har påverkats kraftigt av den
pågående pandemin och de restriktioner som in-
förts. I jämförelse med 2019 var resandet 45 pro-
cent lägre i början av året för att öka successivt från
och med maj till en nivå om 80 procent av 2019-års-
utfall i oktober. Nya restriktioner infördes sedan
varpå resandet återigen sjönk.

Bolaget redovisar ett resultat om 0,4 miljoner kronor.

Tåg i Bergslagen AB (TIB)	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	25	25	25
Resultat efter finansiella poster (mkr)	0,4	0,1	0,1
Balansomslutning (mkr)	114	75	88
Soliditet (procent)	5	8	6
Medelantal anställda	6	5	6

Almi Företagspartner Mälardalen AB

Almi Mälardalen har som uppdrag att skapa möjlighet för företag att växa i Västmanlands och Örebro län. Region Västmanland äger tillsammans med Region Örebro län 49 procent av aktierna och Almi Företagspartner AB (staten) äger 51 procent.

Under året har Almi Mälardalen haft fortsatt fokus på insatser mot företag med tillväxtpotential genom affärsutveckling, lån och riskkapital. Året har till stor del dock präglats av pandemin, en stor del av bolagets insatser har genomförts digitalt oavsett om det är individuell rådgivning eller rådgivning i grupp. Med anledning av pandemin har extra mycket tid lagts på företag som haft behov av omställning, främst inom hållbarhet och digitalisering. Företagen har trots pandemin utvecklats väl, vilket syns på det låga antalet konkurser, vilket har medfört att låneverksamheten har en god utveckling under 2021.

Ett stort antal bryggån beviljades under 2020, vilket medfört att dessa behövs läggas om till företagslån under 2021. I samband med detta har affärsutvecklingsinsatser genomförts på dessa företag. Detta har kunnat genomföras genom de extra resurser i form av konsulter och korttidsanställning som finansierats genom extra tillskott från ägarna.

Ekonomiskt resultat på helåret är 3,7 miljoner kronor i positivt resultat.

Almi Företagspartner Mälardalen AB	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	24,5	24,5	24,5
Resultat efter finansiella poster (mkr)	3,7	1,0	-2,9
Balansomslutning (mkr)	25,1	20,0	18,7
Soliditet (procent)	70	69	68
Medelantal anställda	37	37	36

Västmanlands Tolkservice (VTS) ekonomisk förening

VTS är en samordnande språkservice och tillhandahåller både tolkning och skriftliga översättningar. Region Västmanland och länets kommuner är medlemmar och står för merparten av beställningarna, men även statliga myndigheter och andra samhällsinstanser anlitar VTS.

Verksamheten är avgiftsfinansierad och på uppdragsbasis erbjuds över 300 tolkar inom 100 språk. Genom ett nationellt nätverk av tolkföreningar har VTS tillgång till tolkar inom ännu fler språk.

Västmanlands Tolkservice (VTS)	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	34	34	34
Resultat efter finansiella poster (mkr)	0	0,3	0,4
Balansomslutning (mkr)	16,3	16,2	16,4
Soliditet (procent)	66	66	63
Medelantal anställda	11	11	12

Kommunalförbundet Västmanlands Teater

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland och Västerås stad som huvudmän. Region Västmanland svarar för 51 procent av huvudmannabidraget till verksamheten. Västmanlands Teaters uppdrag är att arrangera, producera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

2021 har varit ett teaterår som inte liknar något annat. En vårrepertoar som knappt såg dagens ljus och en spelperiod under hösten som lyfte taket.

Coronapandemins fortsatta grepp om samhället drabbade vårens föreställningar hårt med inställda föreställningar och uteblivna premiärer. Teatern gjorde om sin populära Soppteater till "Soffteater" med hemkörning av lunch och livesända föreställningar. Innan sommaren kunde teatern äntligen möta publiken igen, om än i blygsam skara.

Hösten på teatern stod i total kontrast till våren. Efter en lång tid av restriktioner kunde teatern öppna med Amadeus, en riktig smällkaramell med vackra kostymer, stor ensemble och Västerås Sinfonietta på scenen. En scenfest utan dess like som uppmärksammades av både lokal och nationell press, samt fick ett fantastiskt publikmottagande.

På teaterns Lilla scen har det under hösten spelats tre spännande föreställningar; operan Det går an i regi av Niklas Hjulström, monologen Omsorgen - teaterns hyllning till vårdpersonal och Andrejs äppelträd för Västerås 4-åringar. På Bistroscenen har den populära soppteatern förgyllt höstens onsdagsluncher och teatern har lanserat en serie kvällsföreställningar under namnet Bistro Live.

Teatern har spelat 114 föreställningar under 2021. Årets publik uppgick till 11 145 besökare, varav 439 barn och unga. Teatern har omnämnts i media vid 96 tillfällen under året. Sociala kanaler är en viktig del av kontakten med publiken och teatern har runt 13 000 följare på Facebook och 2 000 följare på Instagram.

Tillskjutande stöd från stat, region och kommun gör att Teatern redovisar ett resultat på 0,5 miljoner kronor.

Västmanlands Teater	2021	2020	2019
Ägarandel (procent)	51	51	51
Resultat efter finansiella poster (mkr)	0,5	0,3	0,3
Balansomslutning (mkr)	16,6	14,6	12,0
Soliditet (procent)	39	40	46
Medelantal anställda	35	33	34

Kommunalförbundet Västmanlandsmusiken

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Region Västmanland och Västerås stad som medlemmar. Region Västmanland svarar för 10 procent av huvudmannabidraget till verksamheten och via regionen utbetalas dessutom det statliga anslaget till regional musik, dans och orkesterverksamhet. Västmanlandsmusikens verksamhet – Västerås Sinfonietta, regional musik och dans samt Västerås Konserthus – erbjuder upplevelser av levande musik och dans.

Under 2021 har verksamheten, liksom under 2020, i hög grad påverkats av den pågående pandemin. Den publika verksamheten har kraftigt reducerats, framför allt under våren. Digitaliseringen har bidragit till att delar av verksamheten har kunnat tillgängliggöras. Västmanlandsmusiken har genom de extra resurser som tillförts och genom omplanering av verksamheten kunnat göra investeringar i både teknik och kompetens och har nu bättre förutsättningar att använda digitala former. Under hösten har också flera aktiviteter genomförts med Västmanlandsmusikens egna musiker i form av olika utvecklingsprojekt inom de fyra områden som definierats vid tilldelning av de extra statliga medlen.

Under sommaren har många konserter genomförts inom äldrevården. Hösten startade med en ökad publik verksamhet med konserter, föreställningar och en fysisk publik som tog del av utbudet. I slutet av hösten kom dock nya restriktioner i samband med ökad smittspridning. På nytt ställde Västmanlandsmusiken om och anpassade sig till de gällande riktlinjerna.

Kommunalförbundet har kunnat ta del av de stöd-paket som varit aktuella; hyresrabatt och extra statliga medel till regionala kulturverksamheter inom kultursamverkansmodellen. Budgeten för 2021 anpassades i så stor del som möjligt till pandemipåverkan.

Under året har 50 499 personer tagit del av konserter och föreställningar, i fysisk eller digital form. Av

dessa är 18 036 barn och ungdomar. 42 935 besök har gjorts i Västerås, 7 564 i resterande del av Västmanland. Antalet tillfällen är totalt 447 varav 182 är barn och unga. 240 evenemang har genomförts i Västerås och 206 evenemang i resterande del av Västmanland.

Västmanlandsmusiken redovisar ett resultat på 0,8 miljoner kronor.

Gemensam inköpsnämnd

Sedan 2019 finns en gemensam inköpsnämnd där Region Västmanland och Region Sörmland samverkar inom inköps- och upphandlingsområdet (tidigare benämnd "Gemensam nämnd för samverkan mellan Landstinget Sörmland och Landstinget Västmanland, DU-nämnden"). Under 2021 genomförde den gemensamma inköpsorganisationen 485 upphandlingsuppdrag vilket är en ökning med 35 procent jämfört med 2020. Av dessa gjordes 199 enbart för Västmanland. 33 av upphandlingarna var gemensamma för Västmanland och Sörmland. Totalt möjliggjordes besparingar på cirka 25 miljoner kronor för Region Västmanland och därutöver 42 miljoner kronor på de 33 gemensamma upphandlingarna.

Inköpsverksamheten har fram till juni 2021 deltagit i båda regionernas beredskapsforum och flera andra samverkansforum kopplade till pandemin. Materialtillgången stabiliserades under våren och inköps insatser för att lösa materialbrister på grund av covid-19 minskade successivt under året.

Gemensam nämnd för varuförsörjning

Den gemensamma nämnden för varuförsörjning är ett samarbete mellan regionerna Dalarna, Sörmland Uppsala, Västmanland, och Örebro. Syftet med samarbetet är att genom gemensamma upphandlingar och varusortiment för förbrukningsvaror effektivisera varuförsörjningen i de olika regionerna.

Gemensam hjälpmedelsnämnd

Hjälpmedelsnämnden är gemensam för Region Västmanland och länets kommuner och har beslutanderätt i hjälpmedelsfrågor och ansvar för Hjälpmedelscentrums ekonomi samt att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor.

Under året har nämnden bland annat beslutat om:

- Transkutan elektrisk Nervsimulering (TENS) ska var kostnadsfritt lån fram till den dag ungdomen fyller 20 år för en jämlik vård, TENS-plattorna ska fortsatt vara ett egenansvar.
- Beslut om översyn av hantering av diabetes-hjälpmiddel där Hjälpmedelscentrum får i uppdrag att starta ett införandeprojekt.
- Beslut om nya kriterier för tyngdtäcken.
- Beslut om regelverk för däck och slang.

Gemensam kostnämnd

Region Västmanland är sedan 2010 värdregion för en gemensam kostnämnd för Region Uppsala och Region Västmanland. Nämndens främsta uppgift är produktion och leverans av kvalitativ, god och näringsriktig patientmat till ett konkurrenskraftigt pris till regionernas sjukhus.

Då Region Uppsala, som idag utgör cirka 60 procent av Kostverksamhetens kundunderlag, bygger ett eget produktionskök innebär det nya förutsättningar och utmaningar att matcha verksamheten efter den efterfrågan som kommer att finnas inom Region Västmanland.

I nuläget är Kostverksamheten en del i utvecklingen av det framtida måltidskonceptet (fleximatssystem) vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Breddinförandet av fleximat pågår under våren 2022 och beräknas vara klart till sommaren.

Region Västmanland har deltagit i en förstudie tillsammans med bland annat Vreta Kluster, Länsstyrelsen i Västmanland, Region Östergötland för att se hur den lokala livsmedelsförsörjningen kan stärkas. Studien presenterar utmaningar med att producera lokalt samt handla lokalt.

Kostverksamheten fick under år 2020 ett uppdrag att stimulera lokalproducerade livsmedel. Kostnämnden har beslutat en ny prioriteringsordning för inköp/upphandling av livsmedel för att öka efterfrågan på närproducerade livsmedel och främst ekologiska sådana. Kost realiserar Green up, verksamhetens hållbarhetsplan, genom att arbeta med andelen ekologiska och närproducerade livsmedel, cirkulära materialflöden, reducerat matsvinn, samt reducerad klimatpåverkan från patientmat. 43 procent ekologiska livsmedel uppnåddes att jämföra med det mål-satta värdet 46 procent (42 procent år 2020). Här påverkar den nya prioriteringsordningen utfallet då mer närproducerat upphandlas.

En ny meny lanserades i maj med en balanserad sammansättning av maträtter, smårätter och desserter. Merparten av rätterna är lagade från grunden i Sveaköket.

En patientmatsenkät genomfördes under september vilken resulterade i ett nöjd kundindex (NKI) på 71 (74 år 2020). Av enkätresultatet framgår att patienter som varit ineliggande under en längre period har haft sämre aptit än tidigare år, vilket troligen påverkat årets NKI-värde. Hänsyn kommer att tas till patienter med sämre aptit i kommande menyplaneringsarbete.

Resultatet uppgår till 6,4 miljoner kronor, vilket är 4,4 miljoner kronor bättre än budgeterat. Verksamheten har parerat lägre intäkter med lägre kostnader för livsmedel och personal, samt haft ett tillskott på intäkter via måltidsförsäljning till Enköpings lasarett under året.

Ambulansdirigeringsnämnd

Ambulansdirigeringsnämnden är en gemensam nämnd med Region Uppsala och Region Sörmland för samordning av ambulansdirigeringen i länen genom Sjukvårdens Larmcentral (en ambulansdirigeringsenhet inom varje parts organisation).

Uppdraget är att länsens invånare ska erbjudas ambulansdirigering som medverkar till en robust och patientsäker vårdkedja. Det ger möjligheter att knyta samman ambulansdirigeringen med resten av vårdkedjan och att underlätta samordningen med vårdcentraler, kommuner, 1177 Vårdguiden och mobila läkarteam.

Sjukvårdens Larmcentral ska skyndsamt och systematiskt identifiera ambulansbehov samt prioritera och dirigera ambulanssjukvårdens resurser samt ge råd innan prehospital resurs anländer. Arbetet utförs enligt en strukturerad samtalsmetodik och med hjälp av ett särskilt medicinskt beslutsstöd (MBS).

För året är den samlade bedömningen att Sjukvårdens Larmcentral levererar gott resultat trots pandempåverkan och ökad arbetsmängd. Sammanställningen för 2021 visar en fortsatt ökning av både samtal och ärenden. 112-samtalen har ökat med 10 procent (från 110 000 till 123 000).

Kopplat till coronapandemin ses även detta år betydelse av den samverkan som finns mellan Sjukvårdens Larmcentral och ambulanssjukvårdens medicinskt ansvariga läkare. Statistik följs veckovis för

att se indikationer och vid förändringar och nya lärområden om viruset har man snabbt kunna ta fram bra stöd och instruktioner till larmoperatörerna.

Patientnämnden

Patientnämnden är en fristående, opartisk instans som arbetar för att patientens rättigheter och synpunkter ska tas till vara. En uppgift som patientnämnden har är att uppmärksamma och rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patientsäkerheten till vårdgivare och vårdenheter. Under 2021 har ett ökat antal klagomål noterats relaterat till diagnos. Att följa utvecklingen av diagnosärenden kommer därför att vara ett prioriterat område under kommande år. Vidare har rapporter avseende områdena bemötande och tandvård presenterats samt en helårsanalys med särskilt fokus på barnärenden och covid-19. Stödpersonverksamheten har påverkats av pandemin, i synnerhet när besöksförbud infördes på vårdavdelningarna, men även när det gäller handledning och informationsmöten med stödpersonerna.

Stiftelsen Inventum

Stiftelsens ändamål är att främja och stödja forskning och innovation inom regionens ansvarsområden. Stiftelsens arbete har under året skötts av en koordinator på deltid. Den pågående pandemin har även detta år omöjliggjort besök ute i olika verksamheter och därför har digitala lösningar utvecklats och använts för att sprida information om stiftelsens arbete och om att man numera är innehavare av 90-konto. Ett sådant konto är en kvalitetsstämpel för seriösa insamlingsorganisationer med vilket man hoppas öka västmanlänningarnas donationsvilja till stiftelsen. Den uppsökande verksamheten kommer att aktualiseras så fort pandemin är över. Information om stiftelsen finns på Facebook, LinkedIn och på Region Västmanlands webbplats www.regionvastmanland.se.

Information om stiftelsen finns på Facebook, LinkedIn och på Region Västmanlands webbplats www.regionvastmanland.se.

Donationsstiftelser

Regionstyrelsen är styrelse till 10 donationsstiftelser. Styrelsen ansvarar för att förvaltning sker i enlighet med stiftelselagen. Förvaltningen av stiftelserna sker i enlighet med särskilda riktlinjer.

Under 2021 inkom 126 ansökningar och totalt delades det ut 0,2 miljoner kronor ut i bidrag från stiftelserna. Stiftelsernas egna kapital uppgick till 8,9 miljoner kronor.

Informationen om stiftelserna och om möjligheten att söka medel annonserades ut via Region Västmanlands webbsida samt genom utskick till utvalda grupper.

Driftredovisning

Belopp i mkr	Intäkter				Kostnader		Resultat/ budgetavvikelse	
	Region- ersättn 2021	Övriga intäkter 2021	Region- ersättn 2020	Övriga intäkter 2020	2021	2020	2021	2020
Förvaltning/motsvarande								
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ¹⁾	8 383,1	2 327,1	8 042,1	2 044,2	11 074,4	10 334,8	-364,2	-248,5
<i>Område Akutsjukvård</i>	4 254,3	673,2	3 990,9	660,1	4 979,2	4 588,8	-51,7	62,2
<i>Område Nära vård</i>	2 872,1	694,3	2 938,1	673,6	3 526,3	3 569,5	40,1	42,2
<i>varav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN</i>	0,5	138,6	1,6	129,7	139,1	128,9	0,0	2,4
<i>varav Vårdval</i>	1 333,4	398,2	1 313,1	263,4	1 708,1	1 545,9	23,5	30,6
<i>Område Medicinsk diagnostik</i>	52,4	836,7	61,8	633,1	833,2	657,0	55,9	37,9
<i>Område Medicinsk stab</i>	580,7	23,4	561,7	21,7	570,0	582,6	34,1	0,8
<i>Område Planerings- och utvecklingsstab</i>	107,9	31,3	101,1	25,9	128,1	110,7	11,1	16,3
<i>Område Förvaltningsledning</i>	515,7	68,2	388,5	29,8	1 037,5	826,2	-453,6	-407,9
Fastighet och service ¹⁾	62,3	1 080,0	58,5	1 003,4	1 113,9	1 047,0	28,4	14,9
<i>varav KOSTNÄMNDEN</i>	0,2	115,6	0,3	104,8	109,4	100,1	6,4	5,0
<i>varav Fastighet</i>	42,2	490,3	39,4	476,9	519,2	512,7	13,3	3,6
Regionkontoret ¹⁾	279,2	164,7	264,6	181,9	412,4	406,3	31,5	40,2
Förvaltningen för digitaliseringsstöd ¹⁾	24,7	403,1	33,3	412,1	418,4	440,9	9,4	4,5
Regionala utvecklingsförvaltningen ¹⁾	191,4	125,5	192,6	125,9	316,9	318,4	0,0	0,1
<i>varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN</i>	91,8	71,2	91,8	66,2	162,3	158,1	0,7	-0,1
Närvården Västmanland (Intraprenad) ¹⁾	1,3	598,9	7,0	565,1	563,6	544,1	36,6	28,0
Nytt akutsjukhus ¹⁾	15,7	1,4	9,2	0,6	17,1	9,8	0,0	0,0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN ¹⁾	366,1	533,9	354,3	518,6	898,4	857,6	1,6	15,3
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli								
PATIENTNÄMNDEN	5,9	0,0	5,8	0,0	5,9	5,4	0,0	0,4
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	37,2	0,3	36,5	1,7	35,5	36,5	2,0	1,7
REGIONREVISIONEN	5,3	0,0	5,2	0,0	4,7	4,6	0,6	0,6
Resultat från förvaltningarna	9 372,2	5 234,9	9 009,1	4 853,5	14 861,2	14 005,4	-254,1	-142,8
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	188,0	10 456,0	230,0	9 968,0	9 912,5	9 145,8	543,5	822,2
Eliminering av interna poster	9 372,2	3 879,1	9 009,1	3 612,9	13 251,3	12 622,0	0,0	
Verksamhetens resultat	188,0	11 811,8	230,0	11 208,6	11 522,4	10 529,2	289,4	679,4

Redovisas enligt 2021 års organisation, 2020 års uppgifter är justerade efter nuvarande organisation

1) Följande förvaltningar/verksamheter har erhållit extra ersättning från RS anslag 2021

Hälso- och sjukhusförvaltningen	789,1
Fastighet- och serviceförvaltningen	33,0
Regionkontoret	60,3
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	24,7
Regionala utvecklingsförvaltningen	38,4
Närvården Västmanland (Intraprenad Primärvård)	1,3
Nytt akutsjukhus	15,7
Kollektivtrafiknämnd	41,6
Summa	1 004,1

Investeringsredovisning

Förvaltning/motsvarande <i>Belopp i mkr</i>	Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen	165,0	162,9	131,6
Förvaltningen för fastighet och service	479,3	352,8	279,4
Regionkontoret	0,7	0,3	0,9
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	38,0	36,3	37,9
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,3	0,9	1,3
Närvården Västmanland (Intraprenad Primärvård)	1,0	0,3	0,6
Program Nytt Akutsjukhus	350,0	160,5	105,8
Kollektivtrafiknämnden	5,0	1,6	6,5
Regionövergripande oförutsett	9,7		
Summa	1 050,0	715,6	564,0

Specifikation av fastighetsinvesteringar

<i>Belopp i mkr</i>	RS/RF- beslut	Prognos totalt	Utfall tom 2020-12-31	Utfall 2021	Budget projekt 2021	Återstående beräknade projektutg.
Pågående investeringar						
Nytt Akutsjukhus Västerås, NAV, nybyggnation etapp 1	1 056,4	5 795,0	125,0	148,4	275,4	5 521,6
NAV verksamhetsspecifik utrustning	7,0	1 000,0	4,6	6,0	7,4	995,4
NAV fastighetsgemensamma investeringar	61,0	59,4		2,7	3,2	56,7
NAV nybyggnation etapp 2-3		5,0		3,4		1,6
Sala sjukvårdsbyggnad	566,0	555,2	258,1	205,6	224,3	91,6
Underställverk inkl UPS, Västerås	19,0	19,0	2,2	9,3	11,2	7,5
Anpassning nytt jourlabb Lab medicin, Västerås	10,6	16,8	1,6	1,4	8,8	13,8
Anläggning bussgata, Västerås	20,0	16,8	1,1	12,6	19,5	3,0
Ombyggnad för CIFU-Utbildningsenheten	20,0	14,4	0,7	11,4	15,0	2,3
Nödbelysning Köping och Västerås	12,0	12,0	2,7	1,7	5,0	7,6
Hjärtidagvården, hus 05, Västerås *	14,1	7,0		4,1	13,0	2,8
Markparkering, Sundinska vreten	12,0	3,7		3,6	12,0	
Brandåtgärder	15,0	10,2	3,2	4,6	5,0	2,3
Övriga mindre investeringar	10,5	9,1	0,7	3,5	9,2	5,2
Total pågående investeringar	1 828,3	7 532,8	396,2	412,3	612,5	6 713,7
Avslutningsarbeten						
Anpassning gamla HIA till IVA-platser	13,5	12,3	2,2	10,1	11,5	0,1
Övriga projekt	151,6	61,2	54,2	-1,7	16,8	10,7
Total Avslutningsarbeten	165,1	73,5	56,4	8,4	28,3	10,8
Planerade projekt		0,5	0,3		4,6	0,2
Total om/ny/tillbyggnad	1 993,4	7 606,8	452,9	420,7	645,4	6 724,7
Övriga investeringar						
Reinvesteringar, inkl. energieffektiviseringar och brand**				51,3	60,0	
Planerat underhåll och funktionsanpassningar **				24,3	45,5	
Oförutsett**				2,3	13,9	
Totala övriga investeringar				77,9	119,4	
TOTAL INVESTERINGAR				498,6	764,8	

* Enligt informationsärende i RS 2021-09-07 § 201 har omtag gjorts i projekt Hus 04, 05 och 83 till att endast omfatta Hjärtidagvården hus 05.

** För dessa poster finns endast årlig budget.

Specifikation av övriga investeringar

Belopp i mkr

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Datorutrustning	2,5
Medicinteknisk utrustning	115,7
<i>Varav</i>	
<i>Linjär accelerator</i>	22,8
<i>Gammakamera</i>	8,7
<i>Datortomograf</i>	4,6
<i>Preanalytisk enhet</i>	3,6
<i>C-bågar</i>	2,6
<i>Operationsbänk</i>	2,5
Finansiella leasingavtal, ambulanser	5,8
Övriga maskiner och inventarier	1,7
Tekniska hjälpmedel	37,2

Regionkontoret

Medicinteknisk utrustning	0,3
---------------------------	-----

Regionala utvecklingsförvaltningen

Datorutrustning	0,1
Övriga maskiner och inventarier	0,7
Konst	0,5

Förvaltningen för digitaliseringsstöd

Datorutrustning	35,5
Övriga maskiner och inventarier	0,8

Förvaltningen för fastighet och service

Immateriella tillgångar	5,5
Datorutrustning	0,2
Övriga maskiner och inventarier	3,0

Program Nytt akutsjukhus

Övriga maskiner och inventarier	6,0
---------------------------------	-----

Intraprenad Primärvård

Medicinteknisk utrustning	0,2
Övriga maskiner och inventarier	0,1

Kollektivtrafiknämnden

Immateriella tillgångar	1,6
-------------------------	-----

Resultaträkning

Belopp i mkr	Not	Regionen			Koncernen	
		Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	1	1 729	2 515,2	2 238,9	2 850,1	2 532,7
Verksamhetens kostnader	2	-10 217	-11 193,7	-10 201,9	-11 451,2	-10 431,8
Avskrivningar	3	-340	-328,7	-327,3	-381,3	-376,2
Verksamhetens nettokostnader		-8 828	-9 007,2	-8 290,3	-8 982,4	-8 275,3
Skatteintäkter	4	6 623	6 886,5	6 503,9	6 886,5	6 503,9
Generella statsbidrag och utjämning	5	2 393	2 410,1	2 465,8	2 410,1	2 465,8
Verksamhetens resultat		188	289,4	679,4	314,2	694,4
Finansiella intäkter	6	68	1 090,4	531,1	1 090,5	531,1
Finansiella kostnader	7	-76	-88,3	-212,9	-92,1	-218,1
<i>varav realiserade vinster/förluster</i>			<i>916,0</i>	<i>357,2</i>	<i>916,0</i>	<i>357,2</i>
Årets resultat	8	180	1 291,5	997,6	1 312,6	1 007,4

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten	Not	Regionen		Koncernen	
		2021	2020	2021	2020
<i>Belopp i mkr</i>					
Årets resultat		1 291,5	997,6	1 312,6	1 007,4
Justering för av- och nedskrivningar		328,7	327,3	381,3	376,2
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar		-15,9	-0,2	-15,9	-0,2
Justering för avsättningar		486,5	131,9	503,7	141,9
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		19,7	14,6	18,3	14,0
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital		2 110,5	1 471,2	2 200,0	1 539,3
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-1 442,7	-946,6	-1 446,5	-958,6
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager		2,7	-29,8	-0,5	-30,9
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-23,1	344,2	11,5	374,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		647,4	839,0	764,5	924,3
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-7,1	-1,2	-7,1	-1,2
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar		-498,6	-376,1	-613,4	-376,1
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	17,6		17,6	
Investering i maskiner och inventarier		-209,8	-186,7	-228,6	-216,5
Investeringsbidrag		5,8	14,0	5,8	14,0
Försäljning av maskiner och inventarier	9	2,9	2,3	3,1	2,3
Investering i finansiella anläggningstillgångar	10		-10,1		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-689,2	-557,8	-822,6	-587,6
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	11	5,8	5,8	114,3	5,8
Amortering av skuld	12	-206,3	-56,2	-272,1	-67,1
Ökning av långfristiga fordringar	13	-15,1	-1,9	-15,1	-1,9
Minskning av långfristiga fordringar	10		10,1	0,8	10,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-215,6	-42,2	-172,1	-52,3
Årets kassaflöde		-257,4	239,0	-230,2	284,4
Likvida medel från årets början			521,5		292,7
Likvida medel vid årets slut			264,1	521,5	577,1

Balansräkning

Belopp i mkr	Not	Regionen		Koncernen		
		2021	2020	Not	2021	2020
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	14	9,8	4,6	29	9,8	4,6
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15	2 796,8	2 470,1	30	2 916,0	2 474,8
Maskiner och inventarier	16	573,1	534,1	31	900,6	893,3
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	17	169,4	154,4		133,8	177,4
Summa anläggningstillgångar		3 549,1	3 163,2		3 960,2	3 550,1
Bidrag till statlig infrastruktur	18	184,2	195,7		184,2	195,7
Omsättningstillgångar						
Förråd mm	19	66,4	69,1		77,4	76,9
Fordringar	20	894,6	815,0		929,3	841,6
Kortfristiga placeringar	21	7 188,8	5 825,7		7 258,9	5 900,1
Kassa, bank	22	264,1	521,5		346,9	577,1
Summa omsättningstillgångar		8 413,9	7 231,4		8 612,5	7 395,7
Summa tillgångar		12 147,2	10 590,3		12 756,9	11 141,5
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	23	6 000,2	4 708,7		6 108,7	4 853,2
därav årets resultat		1 291,5	997,6		1 312,6	1 007,4
Avsättningar						
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	24	4 082,4	3 595,9		4 206,9	3 717,8
Avsättningar för skatter					34,1	19,5
Summa avsättningar		4 082,4	3 595,9		4 241,0	3 737,3
Skulder						
Långfristiga skulder	25	27,4	225,4		313,6	468,9
Kortfristiga skulder	26	2 037,2	2 060,3		2 093,6	2 082,1
Summa skulder		2 064,6	2 285,7		2 407,2	2 551,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		12 147,2	10 590,3		12 756,9	11 141,5
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter				32	11,4	14,9
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	27	3 523,0	3 580,9		3 523,0	3 580,9
Övriga ansvarsförbindelser	28	1 454,0	1 088,7		1 019,0	736,7

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2021	2020
Patientavgifter	123,4	105,6
Trafikintäkter	154,2	141,1
Försäljning av hälso- och sjukvård	207,0	190,1
Försäljning av tandvård	6,9	4,5
Försäljning av utbildning	8,0	6,8
Försäljning av medicinska tjänster	87,5	77,8
Försäljning av övriga tjänster	123,9	123,7
Försäljning av material och varor	115,6	102,8
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	1 245,7	1 057,8
Övriga bidrag	379,7	377,5
Övriga intäkter	47,3	50,8
Realisationsvinster	15,9	0,4
Summa	2 515,2	2 238,9
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	3 426,8	3 326,1
Sociala avgifter	1 041,0	1 025,0
Pensionskostnader inkl löneskatt	187,3	35,8
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	336,1	331,7
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	240,2	220,1
Övriga personalkostnader	47,2	37,7
Vårdavgifter för köpt vård	997,8	864,8
Sjukvårdstjänster mm	990,9	876,2
Köp från bemanningsföretag	243,6	196,3
Köp av utbildningsverksamhet	16,7	13,7
Läkemedel	1 080,4	1 069,8
Sjukvårdsartiklar mm	276,0	266,6
Material	396,6	350,1
Bidrag och ersättningar	168,5	153,0
Hyror och div övriga lokalkostnader	162,6	177,1
Övriga kostnader	1 331,7	1 251,3
Realisationsförluster		0,2
Utrangeringar	12,3	6,4
<i>Jämförelsestörande poster</i>		
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	238,0	
Summa	11 193,7	10 201,9
Not 3 Avskrivningar		
Fastigheter	163,4	156,6
Inventarier	163,3	168,0
Immateriella tillgångar	2,0	2,8
Summa	328,7	327,4
Not 4 Skatteintäkter		
Preliminära skatteintäkter	6 673,7	6 642,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	183,0	-105,9
Slutavräkningsdifferens föregående år	29,8	-33,0
Summa	6 886,5	6 503,9
Not 5 Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	1 167,7	1 124,6
Införandebidrag	121,1	231,0
Kostnadsutjämningsbidrag	32,7	25,4
Regleringsavgift		-65,8
Regleringsbidrag	192,1	
Statsbidrag ökade resurser till välfärden		18,8
Övriga generella statsbidrag	3,3	279,2
Statsbidrag läkemedelsförmåner	893,2	852,6
Summa	2 410,1	2 465,8

Not 6 Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	71,4	49,6
Ränteintäkter	1,8	1,1
Försäljning finansiella omsättningstillgångar	432,6	295,8
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar	-283,4	-279,7
Återföring orealiserade värden tidigare år	-108,4	-4,7
Orealiserade vinster	936,6	437,0
Återföring av finansiella omsättningstillg.		0,1
Övriga finansiella intäkter	39,8	31,9
Summa	1 090,4	531,1
Not 7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader	1,8	1,7
Bankkostnader	2,3	2,3
Försäljning finansiella omsättningstillgångar	-14,3	-212,9
Bokfört anskaffningsvärde finansiella omsättningstillgångar	14,1	96,9
Återföring orealiserade värden tidigare år	0,2	144,2
Orealiserade förluster	20,6	79,8
Finansiell kostnad på pensionsavsättningar	61,2	96,1
Övriga finansiella kostnader	2,4	4,8
Summa	88,3	212,9
Not 8 Årets resultat enligt balanskravet		
Årets resultat	1 291,5	997,6
Avgår realisationsvinster	-15,9	-0,4
Avgår orealiserade vinster/förluster	-916,0	-357,2
Återföring av orealiserade vinster	108,6	148,9
Balanskravsresultat	468,2	788,9
Not 9 Försäljning av anläggningstillgångar		
Gamla sjukhuset i Sala	17,6	
Maskiner och inventarier		
Hjälpmedel	2,2	1,3
Fordon	0,7	0,5
Medicinskteknisk utrustning		0,5
Summa	2,9	2,3
Not 10 Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Omvandlat långfristigt lån till insatskapital i Kommuninvest		
Not 11 Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Nytecknad leasing av fordon	5,8	5,8
Summa	5,8	5,8
Not 12 Amortering av skuld		
Löst del av lån hos Kommuninvest	200,0	50,0
Nästkommande års amortering av leasing-skuld	6,3	6,3
Summa	206,3	56,3
Not 13 Ökning av långfristiga fordringar		
Svenskt ambulansflyg	15,0	1,9
ProNordic AB	0,1	
Summa	15,1	1,9

Not 14 Immateriella tillgångar		
Ingående bokfört värde	4,6	6,2
Investeringar	7,1	1,2
Avskrivningar	-2,0	-2,8
Summa	9,7	4,6
Anskaffningsvärde	97,7	90,6
Accumulerade avskrivningar	-86,8	-84,8
Accumulerade nedskrivningar	-1,2	-1,2
Bokfört restvärde	9,7	4,6
Not 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående bokfört värde	2 470,1	2 251,9
Byte av anläggningsgrupp		0,4
Investeringar	498,6	376,1
Avskrivningar	-163,4	-156,6
Utrangeringar	-6,7	-1,7
Försäljningar, bokfört värde	-1,8	
Summa	2 796,8	2 470,1
Anskaffningsvärde	5 013,3	4 604,4
Accumulerade avskrivningar	-2 172,8	-2 079,1
Accumulerade nedskrivningar	-43,7	-55,2
Bokfört restvärde	2 796,8	2 470,1
varav		
byggnader	1 783,1	1 839,5
mark	13,5	13,5
markanläggning	63,9	68,0
pågående till- och ombyggnad	936,3	549,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod	25 år	26 år
<i>Taxeringsvärdet uppgår till 2,3 mkr. Merparten av regionens fastigheter är skattefria.</i>		
Not 16 Maskiner och inventarier		
Ingående bokfört värde	534,1	521,6
Byte av anläggningsgrupp		-0,4
Investeringar	209,8	186,7
Avskrivningar	-163,3	-168,0
Utrangeringar	-4,8	-3,7
Försäljningar, bokfört värde	-2,7	-2,1
Summa	573,1	534,1
Anskaffningsvärde	1 536,0	1 459,9
Accumulerade avskrivningar	-962,9	-925,8
Bokfört restvärde	573,1	534,1
varav		
datorutrustning	77,6	79,2
byggnadsinventarier	6,6	10,2
förbättringsutgifter i annans fastighet		2,3
medicinsk apparatur	306,4	255,0
bilar och andra transportmedel	1,8	2,4
finansiella leasingavtal fordon *)	16,4	17,0
tekniska hjälpmedel	89,8	88,5
övriga maskiner och inventarier	54,4	65,7
nytt akutsjukhus	10,4	4,6
konst	9,7	9,2
*) Totala minimileaseavgifter	15,9	16,6
Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,2
Nuvärde minimileaseavgifter	15,7	16,4
- därav förfall inom 1 år	5,1	5,3
- därav förfall inom 1–5 år	10,6	11,1
- därav förfall senare än 5 år		
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9 år	9 år

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar		150,5		150,5
Bostadsrätter		0,1		0,1
Övriga långfristiga fordringar		18,8		3,8
Summa		169,4		154,4
Aktieinnehav	Antal	Nominellt värde i tkr	Andel %	Bokfört värde i tkr
Västmanlands Lokaltrafik AB	22 600	22 600	100	24 251
Folktandvården Västmanland AB	20 000	2 000	100	16 500
Svealandstrafiken AB	3 750	3 750	50	17 100
Tåg i Bergslagen AB	11 250	1 125	25	1 125
ALMI Företagspartner				
Mälardalen AB	4 900	490	24,5	25
Mälardalstrafiken AB	18	90	13,0	90
Oslo-Stockholm 2.55 AB	84	76	16,7	76
Västerås Science Park AB	100	100	2,7	100
AB Transitio	10 000	1 000	5	1 000
Samtrafiken i Sverige AB	30	30	2	30
Inera AB	5	5	0,2	5
Andelsinnehav				
Västmanlands Tolkservice ekonomisk förening	200	200	34	200
Svenskt ambulansflyg		262	2,7	262
Kommuninvest		51 997	0,9	51 997
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag		37 696		37 696
Summa		121 421		150 457
Not 18 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag till Trafikverket för utbyggnad av Citybanan		287,8		287,8
Accumulerad upplösning		-103,6		-92,1
varav årets upplösning		-11,5		-11,5
Summa		184,2		195,7
Upplösningen sker på 25 år i enlighet med övergångsreglerna, det vill säga från och med att den första utbetalningen gjordes, vilket var 2013.				
Not 19 Förråd				
Tekniska hjälpmedel		22,6		22,8
Förbrukningsmaterial i lokala förråd		37,9		39,3
IT-utrustning		1,4		2,6
Övrigt		4,5		4,4
Summa		66,4		69,1
Not 20 Fordringar				
Kundfordringar		126,9		121,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		278,5		248,5
varav upplupna skatteintäkter		183,0		
Diverse kortfristiga fordringar		489,2		445,5
varav statsbidragsfordringar		212,6		355,4
Summa		894,6		815,0
Not 21 Kortfristiga placeringar				
		2021		2020
		Bokfört värde	Anskaffningsvärde	Bokfört värde
				Anskaffningsvärde
<i>Pensionsmedelsportfölj</i>				
<i>Marknadsvärdering</i>				
Svenska börsaktier	1 347,9	650,6	1 126,4	685,3
Utländska börsaktier	2 790,0	1 457,4	2 183,9	1 382,3
Svenska räntebärande värdepapper	2 236,1	2 185,0	1 896,6	1 842,1
Alternativa investeringar	594,7	549,5	398,7	377,0
Summa	6 968,7	4 842,5	5 605,7	4 286,9
<i>Ej marknadsvärdering</i>				
Alternativa investeringar	220,0	220,0	220,0	220,0
Summa	220,0	220,0	220,0	220,0

Total	7 188,7	5 062,5	5 825,7	4 506,9
Marknadsvärdering av finansiella instrument är en central del i finansförvaltningen och ligger bland annat till grund för analyser, jämförelser och beslut. Finansförvaltningen har en rutin för marknadsvärdering av finansiella instrument. Finanssystemet (Adecla) använder Bloomberg (extern oberoende part) som priskälla, där varje finansiellt instrument värderas var för sig, till verkligt värde, på bokslutsdagen. Några få instrument är undantagna från marknadsvärdering t ex där finansiellt instrument ska hållas till förfall. Dessa instrument ska värderas till lägsta värde av anskaffningspris och verkligt värde. I de fall Bloomberg saknar prisuppgift och priset inte kan inhämtas från finanssystemet levereras manuella priser till finanssystemet (Kommuninvest) baserat på motparten, dvs depåbank, förvaltare eller mäklare. Saknas ett nytt uppdaterat pris från motpart ska senast kända pris användas.				
Not 22 Kassa, bank				
Kassa		0,2		0,2
Bank		263,9		521,3
Summa		264,1		521,5
Not 23 Eget kapital				
Ingående eget kapital		4 708,7		3 711,1
Årets resultat		1 291,5		997,6
Summa		6 000,2		4 708,7
<i>varav fond för Salberga</i>		12,9		11,3
<i>varav forskningsfonden</i>		90,1		80,1
Not 24 Pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning		3 595,9		3 464,0
Pensionsutbetalningar		-73,0		-68,3
Nyintjänad pension		218,8		113,5
Ändrat livslängdsantagande i RIPS		191,5		
Särskild avtalspension				0,7
Ränte- och basbeloppsuppräknig		49,2		76,2
Övrig post		4,8		-16,0
Förändring av löneskatt		95,2		25,8
Utgående avsättning		4 082,4		3 595,9
<i>varav</i>				
<i>pensioner</i>		3 283,9		2 891,1
<i>särskild avtalspension</i>		1,5		2,7
<i>särskild löneskatt</i>		797,0		702,1
I posten särskild avtalspension ingår avsättningar för 4 visstidspensioner.				
Aktualiseringsgrad		98%		98%
Not 25 Långfristiga skulder				
Kommuninvest				200,0
Investeringsbidrag		17,1		14,6
Leasingskulder		10,3		10,8
Summa		27,4		225,4
Not 26 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		782,9		668,1
Personalens källskatt, avgifter mm		86,3		86,0
Semesterlöne- och övertidsskuld		448,8		413,8
Övriga kortfristiga skulder		192,0		179,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		527,2		713,4
<i>varav</i>				
<i>sociala avgifter</i>		85,3		85,2
<i>avgiftsbestämd ålderspension</i>		150,4		144,1
<i>förutbetalda skatteintäkter</i>		76,2		199,2
Summa		2 037,2		2 060,3

Not 27 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar		
Ingående ansvarsförbindelse	2 867,3	3 011,2
Ränteuppräknig	21,1	21,8
Basbeloppsuppräknig	29,1	67,5
Årets utbetalningar	-189,6	-189,3
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	97,4	
Övrig post	-3,6	-43,9
Summa pensionsförpliktelser	2 821,7	2 867,3
Löneskatt	684,6	695,6
Visstidsförordnanden ¹⁾	16,7	18,0
Utgående ansvarsförbindelse	3 523,0	3 580,9
¹⁾ Beloppet utgör en övre gräns i händelse av att samtliga visstidsavtal skulle falla ut från och med den tidpunkt då nuvarande individuella avtal löper ut. I regionen finns f n 12 förtroendevalda som har visstidsförordnanden.		
Not 28 Övriga ansvarsförbindelser		
Borgen och andra förpliktelser gentemot regionens företag ²⁾	1 344,7	951,0
Operationell leasing ³⁾	109,3	137,7
Summa	1 454,0	1 088,7
²⁾ Region Västmanland har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårforordn uppgående till maximalt 8 miljarder (LF 2000-10-09 § 147). Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den del regionen och Tåg i Bergslagen AB beställt genom Transitio. 2021-12-31 var beloppet 910 mkr. Regionfullmäktige har 2010-06-22 § 69 beslutat att trygga pensionerna i Folkandvården Västmanland AB genom en avgiftsbelagd borgensutafästelse. Pensionsskulden i bolaget uppgår till 88 mkr 2021-12-31. Regionen har lämnat borgen för Svealandstrafiken AB:s upplåning (RF 2021-02-16, § 14). Borgensramen är 600 mkr. Vid årsskiftet var 347 mkr av ramen utnyttjad.		
³⁾ Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år		
- med förfall inom 1 år	34,4	31,4
- med förfall inom 1-5 år	67,7	97,2
- med förfall senare än 5 år	7,2	9,1
Region Västmanland har i augusti 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västmanlands ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 510 996 mkr och totala tillgångar till 518 680 mkr. Regionens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 151 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 157 mkr.		
Som försäkringstagare i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har regionen ett åtagande att täcka eventuella förluster. Åtagandet kan uppgå till 10 gånger premien. För 2021 uppgick premien till 44 mkr.		
Övriga upplysningar		
Särredovisning har upprättats avseende Tandvård i enlighet mer regiongemensam modell Dnr RV220228		
Totalkostnad för räkenskapsrevision uppgår till 395 tkr		
Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2021.		
Not 29 Immateriella tillgångar		
Ingående bokfört värde	4,6	6,2
Investeringar	7,1	1,2
Avskrivningar	-2,0	-2,8
Summa	9,7	4,6
Anskaffningsvärde	97,7	90,6
Ackumulerade avskrivningar	-86,8	-84,9
Ackumulerade nedskrivningar	-1,2	-1,2
Bokfört restvärde	9,7	4,6

Not 30 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående bokfört värde	2 474,8	2 256,7
Byte av anläggningsgrupp		0,4
Investeringar	613,4	376,1
Avskrivningar	-163,7	-156,7
Nedskrivningar/Utrangeringar	-6,7	-1,7
Försäljningar, bokfört värde	-1,8	
Summa	2 916,0	2 474,8
Anskaffningsvärde	5 147,6	4 610,3
Ackumulerade avskrivningar	-2 187,9	-2 080,3
Ackumulerade nedskrivningar	-43,7	-55,2
Bokfört restvärde	2 916,0	2 474,8
Not 31 Maskiner och inventarier		
Ingående bokfört värde	893,3	899,9
Byte av anläggningsgrupp		-0,4
Investeringar	228,6	216,5
Avskrivningar	-213,6	-216,7

Utrangeringar	-4,8	-3,7
Försäljningar, bokfört värde	-2,9	-2,3
Summa	900,6	893,3
Anskaffningsvärde	2 123,6	2 035,4
Ackumulerade avskrivningar	-1 223,0	-1 142,1
Bokfört restvärde	900,6	893,3
Not 32 Ställda panter		
Tillgångar belastade med äganderättsförbehåll (bussar)	11,4	14,9

Koncerninterna förhållanden (Mkr)

Enhet	Försäljning		Räntor Kostnad	Intäkt	Lån		Borgen	
	Köpare	Säljare			Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Regionen	362,6	19,5		0,8		73,3	435,0	
Folk tandvården Västmanland AB	19,2	118,2	0,1		50,1			88,0
Västmanlands Lokaltrafik AB					23,2			
Svealandstrafiken AB	0,3	244,4	0,7					347,0

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

I de fall regionen gör avsteg från ovanstående redovisas detta nedan, dels avsedd redovisningspost, dels avsedd resultatpåverkan samt kommentarer.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultatet av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Posterna konteras enligt L-bas i redovisningen, men i resultatuppföljningen särredovisas posterna på egen rad eller i not för att tydliggöra att så skett samt för att en korrekt jämförelse ska kunna ske.

Periodisering

Periodisering används för att ge en rättvisande bild av regionens resultat och finansiella ställning för den aktuella perioden. Det innebär att utgifter kostnadsförts det år då förbrukning skett och inkomster intäktsförts det år som intäkten genererats. Konsekvensprincipen, väsentlighetsprincipen och försiktighetsprincipen, vilka i viss mån modifierar huvudprincipen, tillämpas i förekommande fall. Eventuella avvikelser kommenteras under respektive rubrik.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

Statsbidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker i normalfallet utifrån rekommendation RKR R2.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. För tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Den normala avskrivningstiden för olika typer av anläggningstillgångar är följande:

- Byggnader (komponentavskrivning) 10–60 år
- Maskiner och inventarier 5–10 år
- IT-utrustning 3–5 år
- Medicinteknisk utrustning 5–10 år
- Bilar och andra transportmedel 5–7 år

För smärre ombyggnationer/funktionsanpassningar bestäms avskrivningstiden från fall till fall (LS § 268/1993). Komponentavskrivning tillämpas från och med 2015.

Lönekostnader

Lönekostnader för timanställda, kostnad för overtid samt jour och beredskap avseende december månad bokförs huvudsakligen i januari nästkommande år. Detta beror främst på svårigheter med att få fram uppgifter för en tillförlitlig beräkning av beloppet. Då variationerna mellan åren inte bedöms vara stora bör detta inte påverka resultatet nämnvärt.

Hyses- och leasingavtal

Operationell leasing avser endast leasing/hysesavtal med en avtalstid överstigande tre år. Detta innebär att det i huvudsak är inhyrda lokaler som redovisas som operationell leasing. Dessa är upptagna till nominellt värde med känd indexuppräknings. Finansiella leasingavtal avser fordon (ambulanser och lastfordon) med en avtalstid som överstiger tre år. Regionen har inte fastställt någon beloppsgrens.

Lånekostnader

Huvudmetoden tillämpas, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet.

Anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form. Vid redovisning av immateriella tillgångar följs RKR R3.

Balansposten avser förvärvade licenser för programvaror och externa utgifter för utvecklande av IT-system. Avskrivningstiden varierar mellan 3–5 år. Nyttjandeperioden omprövas i slutet av varje räkenskapsår.

Materiella tillgångar

En materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång avsedd för stadigvarande bruk. Vid redovisning av materiella tillgångar följs RKR R4.

En anskaffning som i övrigt uppfyller kriterierna för investering, ska bokföras som investering endast under förutsättning att utgiften uppgår till minst ett halvt basbelopp och att nyttjandeperioden är minst tre år.

Beloppsgränsen gäller ej anskaffningar av hjälpmedel, där allt förutom så kallade nivå-trehjälpmedel definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångarna är i balansräkningen värderade till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

Finansiella anläggningstillgångar

Enligt RKR R7 ska finansiella tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar då syftet med innehavet är att tillgången ska innehas eller brukas stadigvarande.

Medel som kontinuerligt är föremål för köp och försäljning, och som är tillgängliga för att möta löpande utbetalningar, ska klassificeras som omsättningstillgångar.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas som huvudprincip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Med det verkliga värdet avses försäljningsvärde efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Regionens pensionsmedelsportfölj klassificeras som finansiell omsättningstillgång, där sker värdering till verkligt värde i enlighet med 7 kap 6 och 7§§ LKBR.

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar

Fordringar värderas till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Lager och förråd

Lager och förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Skulder och avsättningar

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga respektive långfristiga skulder. Värdering sker vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter periodiseras med tillämpning av effektivräntemetoden. Kort- och långfristiga finansiella skulder värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde respektive upplupet anskaffningsvärde.

Personalskulder

Regionens skuld till personalen för semester, övertid, jour och beredskap (årets löneläge) inklusive upplupna arbetsgivaravgifter redovisas som kortfristiga skulder.

Pensionsskuld/avsättning

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i regionen är beräknade enligt det av SKR fastställda regelverket för RIPS. En förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska inte tas upp som skuld eller avsättning. Dessa pensioner redovisas som kostnader i resultaträkningen vid utbetalning.

I pensionsskulden ingår ålderspension och livränta för berörda förtroendevalda enligt särskild beräkning av KPA. Där ingår också skuld som beräknas enligt de nya bestämmelserna kring OPF-KL.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar enligt RKR R10. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Sammanställda räkenskaper

Enligt bestämmelserna i lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen även omfatta den verksamhet som bedrivs i bolagsform. Syftet med de sammanställda räkenskaperna är att ge en sammanfattande och rättvisande bild av regionens totala ekonomiska ställning och resultat oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. De sammanställda räkenskaperna följer RKR R16.

Enligt rekommendationen ska konsolidering ske av koncernföretag där regionen har ett betydande inflytande, vilket definieras som ett röstinnehav överstigande 20 procent. Där framgår också att koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning kan undantas från de sammanställda räkenskaperna.

Utifrån rekommendationens definition av obetydlig omfattning har följande koncernföretag undantagits från de sammanställda räkenskaperna:

- Almi Företagspartner Mälardalen AB

- Kommunalförbundet Västmanlands Teater
- Tåg i Bergslagen AB
- Västmanlands Tolkservice, ekonomisk förening

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Regionens bokförda värden på aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Tillgångar och skulder, samt intäkter och kostnader för dotterbolagen har upptagits i de sammanställda räkenskaperna till så stor del som motsvarar ägd andel. Därefter har interna mellanhavanden eliminerats såsom fordringar och skulder samt köp och försäljning. Inga omräkningar av bolagens balansräkningar har gjorts på grund av exempelvis andra avskrivningstider. Vid olika periodiseringar mellan koncernföretagen har regionens periodisering tillämpats. Bolagens årsredovisningar har inte varit fastställda vid konsolideringen.

Regionkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur på sidan 13.

Revisionsberättelse 2021 för Region Västmanland

Ansvarsfrihet

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Till revisionsberättelsen hör bilagan Revisorernas redogörelse för 2020 års granskningar.

Det här är Region Västmanland

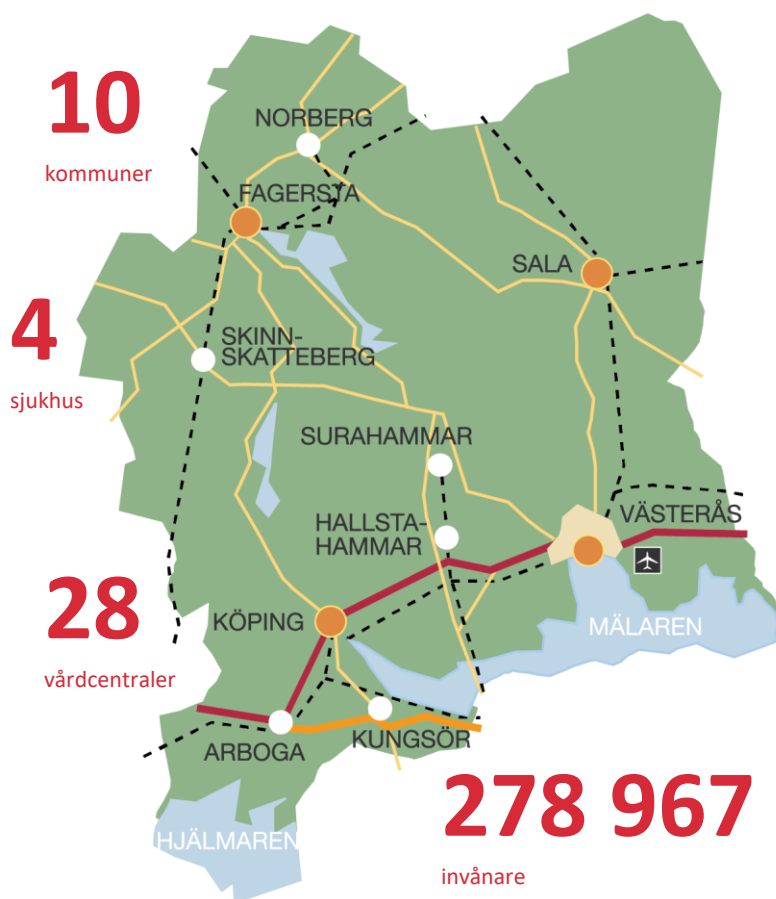
Västmanlands län omfattar tio kommuner. Till ytan är det ett av Sveriges mindre län med 278 967 invånare. 28 vårdcentraler finns spridda över länet. Sjukhus finns i Västerås (länssjukhus med tillgång till akutsjukhusets alla resurser) samt i Sala, Köping och Fagersta.

Region Västmanland är en politiskt styrd organisation med ledamöter som utses genom allmänna val. Regionfullmäktige, den högsta beslutande nivån i regionen, har 77 ledamöter som representerar hela länet. I Region Västmanland styr sedan valet 2018 Socialdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna. Regionstyrelsen är regionens "regering" som leder och samordnar all verksamhet i region.

Vill du veta vad som händer?

Välkommen att lyssna på regionfullmäktiges sammanträden. Tid och plats annonseras i lokalmedia och via regionens webbplats. Sammanträdena kan även följas via webb-TV på regionvastmanland.se. Protokollen från Regionfullmäktige och Regionstyrelsen kan beställas från Regionhuset eller läsas på regionens hemsida, regionvastmanland.se.

Om du vill veta vilken politiker som ansvarar för ett visst område, läs mer på hemsidan regionvastmanland.se. Där finns även namn och e-postadresser. För att ställa en fråga till en politiker, ring 021-17 30 00 e-posta till region@regionvastmanland.se eller skriv till Region Västmanland, 721 89 Västerås.

Vill du veta mer om Region Västmanland?

Besök gärna regionvastmanland.se. Där kan du läsa mer om regionens verksamheter. Det finns även en regional ingång på 1177.se/vastmanland med sjukvårdsinformation och viktig information om vården i Västmanland.

På regionvastmanland.se hittar du även Regionplanen, delårsrapporter och övrig information. Årsredovisningen finns också på regionvastmanland.se, under "Om regionen", "Finansiella rapporter".